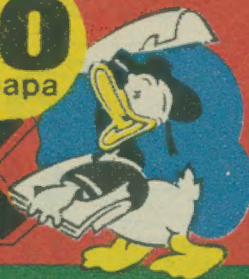

ПОЛИТИКИН

20
динара

БРОЈ
1572

ЗАБАВНИК

12. 2. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII

ПИТЕР ВЕЈКОК

ИЗ КЕЈ ВЕСТА У ФЛОРИДИ (САД), НОСЕКИ НА РУКАМА ДВА ЧОВЕКА, ПРЕШАО ЈЕ РАЗДАЉИНУ ОД ДВА И ПО КИЛОМЕТРА.

ШВЕДСКИ БАРОН ГУСТАВ ДЕ ХЕЛМСБЕЛТ

(1651 - 1674)

У ДЕСЕТОЈ ГОДИНИ, ПОРЕД ХЕБРЕЈСКОГ, ЛАТИНСКОГ И ГРЧКОГ, ОДЛИЧНО ЈЕ ЗНАО ЈОШ ДЕВЕТ ЕВРОПСКИХ ЈЕЗИКА, А У ДЕВЕТНАЕСТОЈ ЈЕ ПОСТАО ВРХОВНИ СУДИЈА ШВЕДСКЕ.

НАЈВЕЋИ КОВАНИ НОВАЦ

СРЕБРЊАЦИ, КОЈЕ ЈЕ 1639. КОВАО ВОЈВОДА ОД БРАУНШВАЈГЦЕЛЕА, У НЕМАЧКОЈ, ИМАЛИ СУ ПРЕЧНИК ОД 12,5 СМ, А БИЛИ СУ ТЕШКИ 680 ГРАМА.

РЕКА У КОЈОЈ СЕ РИБЕ САМЕ ЛОВЕ

У ДЕЛУ ТОКА РЕКЕ ЛУ, КОД ФРАНЦУСКОГ ГРАДИКА ОРНАНА, РИБАРИ НИКАД НЕ ПЕЦАЈУ РИБЕ ЈЕР ОНЕ САМЕ УЛАЗЕ У ПОДРУМЕ РИБАРСКИХ КУКА.

ХЕРКУЛЕСКИ ЦАРСКИ ЛЕПТИР

СА НОВЕ ГВИНЕЈЕ ЈЕ НАЈВЕЋИ КОЖНИ ЛЕПТИР. РАСПОН КРИЛА ЖЕНКИ ДОСТИЖЕ 27 СМ, А ПОВРШИНА И ДО 260 СМ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Мартину Дојесенсу, одгајивачу голубова из Јужноафричке Републике, недавно се сам вратио голуб писмоноша кога је изгубио још пре шест година.

● на Канарским острвима, где често нема довољно слатке воде, драгоцену течност добијају из — ваздуха. На падинама планина забетониране су велике глатке површине. Пред јутро на

њих падне роса, бетонским жлебовима вода се слива у резервоаре одакле се одводи каналима и користи за заливање дрвећа банана и поморанџи.

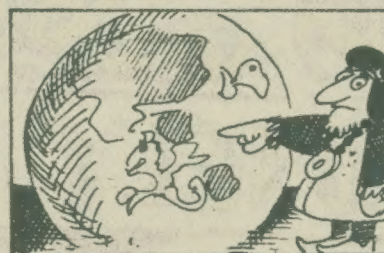

● у средњем веку, за време неродних година, сељаци из Андалузије правили су и пекли погаче од осушених кавија крушака, поморанџи и дуња.

● новогвинејско племе Хоходала живи у пустињи где уопште нема камења погодних за обраду. Своје „камене“ секире припадници овог племена праве од осушених гљива, нарочите врсте, тврдих као камен.

● француски инжењери конструисали су бицикл чији су точкови од веома отпорне пластике. Такав бицикл је веома лак и отпоран чак и на јаке ударе — оштећено и улубљено место одмах добија првобитан облик.

● за најстарији до данас сачуван глобус на свету сматра се „Земљина јабука“ која има пречник од 0,54 метра. Тај глобус израдио је немачки географ Бехајм из Нирнберга. Међутим, у делима античких писаца налази се на име Кратеса из Пергама: који је, према овим изворима, направио глобус још пре

2000 година. То је још једно сведочанство да су већ у та давна времена људи представљали Земљу као лопту.

● клима Тибета толико је сува да се масло и суво месо могу без хладњака одржати и по годину дана. Заразне болести овде су готово непознате јер микроби не подносе суву климу и планинско сунце.

● једну улицу у Риму стручњаци су, уместо обичним асфалтом, покрили плочама од синтетичког каучука. У овој улици, наиме, налази се један музеј у коме су фреске почеле да се осипају због сувише јаког саобраћаја. Нова превлака на улици смањује, просто гута, опасне вибрације.

Све док теку реке, расте трава и дрвеће се зелени, Црне горе не за сва времена и за све векове вечно остати света земља Индијанаца. Тако је гласио уговор који су Индијанци Сијукси потписали с бледоликима с којима су све до 1876. године живели у каквом-таквом миру.

Али, Блек Хилс — Црне планине Јужне Дакоте криле су у својим недрима много злата. Хиљаде дошљака похитале су у те крајеве да копају и испирају злато, да се обогате. На потписани уговор брзо се заборавило: Индијанци су протерали с њихове земље. Видећи да ће их потпуно уништити они су се успротивили. Сијуксе, у ствари групу индијанских племена у којој су Дакоти, Асинибоји, Ансароки, Осџеји — је предводио поглавица Тасанке Уитке — Луди Коњ. Борбе су вођене с променљивом срећом све до битке код Литл Биг Хорна у којој је 1876. године Луди Коњ до ногу потукао америчку војску коју је предводио генерал Кастер. Сам генерал побегао је с поља свог пораза да би живот завршио самоубиством.

НАЈВЕЋИ ПОГЛАВИЦА

Радост због победе није дуго трајала. После смрти генерала Кастера влада из Вашингтона спремања је одмазду и Луди Коњ са својим ратницима прешао је границу Канаде где се крио по шумама. Вашингтон је тада променио тактику: послао је у Канаду неколико угледних индијанских поглавица с лулом мира. Било је речено: ако Луди Коњ прими лулу мира, влада Сједињених Америчких држава одмах ће га прогласити врховним поглавицом целе Дакоте. Биће и одведен у Вашингтон где ће га представити председнику Америке.

Луди Коњ је примио лулу мира и вратио се у домовину. Али, уместо свих почести тамо га је чекала — смрт. Убијен је у Форт Робинсону где је био позван на преговоре. Било је то три године после битке код Литл Биг Хорна у којој се Луди Коњ овенчао славом.

У предањима својих саплеменика Луди Коњ је био и остао највећи поглавица кога су Сијукси икад имали. Био је храбар и уопште изузетан човек. Никад у животу није био рањен „све док смрт није дошла по њега“ иако је увек био први у нападу. Ниједан метак, ниједна стрела нису пробили његово тело. Чак и коњ кога је јахао никад није био рањен — ниједан од његових коња. Тако је најомиљенији поглавица и добио свој надимак: Тасанатке Уитка — Луди Коњ.

Био је скроман и никад није носио свечану одећу. Када је учествовао у бици, није на глави имао орлова пера. На плећима му се вијорио црвени плашт. И у

ЛУДИ ВАЈАР ЛУДОМ КОЊУ

бици код Литл Биг Хорна први је јурнуо на непријатеља који су га засули ватром. Али, ни тада га тине није хтело...

ЗЕМЉА ИНДИЈАНАЦА

Пролазиле су године. У Црним горама поред злата нашли су и сподум — руду која садржи литијум. Област Црних планина добила је „стратејски значај“. Уговор између Индијанаца и бледоликх да ће „све док теку реке, расте трава и дрвеће се зелени, Црне горе за сва времена и за све векове вечно остати света земља Индијанаца“ давано је потону у заборав. И Лудог Коња почели су да заборављају. А онда се 1948. године један саплеменик Лудог коња, поглавица Хенри Медвед Који Стоји, обратио мало познатом вајару Корчаку Зилковском с молбом да изваја споменик Лудом Коњу. „Желимо да

бели човек зна да су и Индијанци имали своје јунаке“, казао је вајару Медвед Који Стоји.

— Када сам први пут стигао у Црне горе — прича Корчак Зилковски — било ми је четрдесет година а у џепу сам имао свега неколико долара. Индијанци су ми обезбедили све што је било потребно за почетак: новац, прибор. На самом почетку одлучио сам да тај споменик буде највећи међу свим споменицима баш као што је и Луди Коњ био највећи међу свим поглавицама.

Одлучено је да споменик буде исклесан у стенама Црних гора које се зову Тандерхед — Громовита глава. У јулу 1948. године Медвед Који Стоји свечано је запалио прве штапиће динамита. И од тада, ево већ 33 године, луди вајар, како су га прозвали, ради на циновској скулптури посветивши јој сав свој живот. Фигура, данас већ скоро готова, представља

Лудог Коња на коњу. Коса му се вијори на ветру, а испружена рука показује према земљи која је некад припадала Индијанцима.

— Када сам почео, то је изгледало као да чачкалицом копаш угаљ у руднику. Око две седмице после првог минирања попео сам се на стену. Већ смо били уклонили око десет хиљада тона камења, а стена Тандерхед изгледала је као и пре, као да је није ни додирнула човекова рука — прича вајар.

КЛЕСАЊЕ БУЛДОЖЕРОМ

Зилковски је уклесао у стену дрвене степенице са 741 степеником. Све инструменте и динамит, потребан за минирање, износио је на врх сам, на леђима. И данас он ради потпуно сам мада у његовој близини увек има Индијанаца, ако затреба... Неколико година после почетка радо-

На испружену
руку каменог
поглавице
може да стане
4000 људи,
а између
кажипрста
и гриве коња
стала би десет-
тоспратница!

ва до врха планине просечен је пут и од тада су камен почели да гризу булдожери. Најгрубљи део послова данас је завршен. Планина је постала лакша за шест и по милиона тона гранита и обриси фигуре Лудог Коња виде се са удаљености од десет километара! Завршена је углавном и обрада споменика каменорезачким алатом. Остало је још глачање и за то ће бити потребне још године и године.

ТУРИСТИЧНА АТРАКЦИЈА

Споменик је висок 173 метра, дугачак 197 метара. Да бисмо боље схватили те бројке, рецимо да на испружену руку каменог поглавице може да се смешти четири хиљаде људи, а између испруженог кажипрста Лудог Коња и гриве његовог коња могла би да стане десетоспратна зграда!

Изградња споменика данас се већ претворила у туристичку атракцију. Од сваког аутомобила који се заустави да би путници видели споменик и пострали како скулптор ради, узима се по пет долара: од тога вајар финансира довршење споменика. Индијанцима, међутим, ма из ког племена да су улазнице се не наплаћују. За вајара кажу да од тог новца није узео себи ни паре — „сав новац отишао је на планину“.

Кад сви радови буду завршени, споменик Лудом Коњу биће један од најграндиознијих на нашој племена да су улазнице се 26 метара виши од Кеопсове пирамиде. Луди вајар има већ 73 године и зна да треба да пожужи да би својим рукама довршио споменик Лудом Коњу.

Од памтивека је на нашој планети Земљи владао један природни закон: чим се ута-си нека животињска врста, њу замењује друга нова, још боља прилагођена условима око-лине. Али, од пре четири века до-гађа се нешто друго — животињ-ске врсте нестају само зато да би се човек проширио. У последње време ово се одвија врлоглавом брзином: сваке године у понеком делу света утине и последњи при-мерак неке животињске врсте!

Тако данас у класификацији птица више не постоји име есто-рпистес мигратониус, голуба селице чија је постојбина била у пустим шумама источног дела САД. На почетку прошлог века ових голу-бова било је више него данас љу-ди на целој Земљи: око пет мили-јарди! Ко би и помислио да тако бројна врста може да се истре-би... Међутим, управо се то дого-дило: чим је бели човек почео ма-совно да насељава Америку, на-стало је тако бесомучно убијање голубова селица због њиховог у-кусног меса, да је век касније пре-остао у животу још буквално је-дан једини. Била је то Марта, становница зоолошког врта у Синсинатију. Угинула је 1914. го-дине и препарирана, тако да да-нас, изложена у Природњачком музеју у Вашингтону, представља сведочанство о убитачном делова-њу човека на природу.

Шта тек рећи за оне животињ-ске врсте о којима није сачуван ни овакав траг? Ево још неколико примера који су бар познати у историји врста.

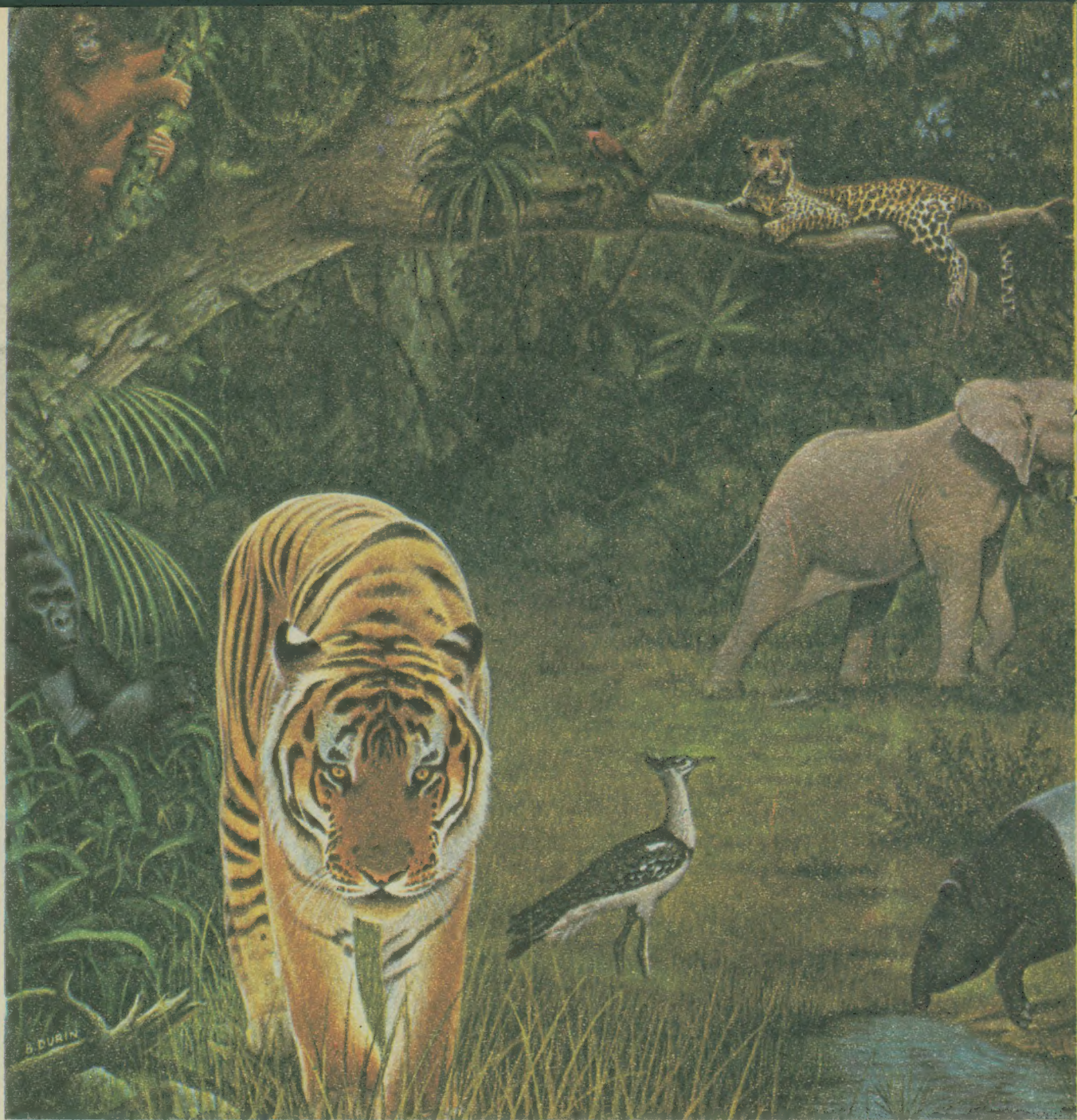
СВИЊЕ ПРОТИВ КОРЊАЧА

Острво Галапагос добило је сво-је шпанско име по циновским корњачама. Оно и данас пред-ставља „светско чудо“ по необич-ној и бујној вегетацији, али нарочито по корњачама великим и тешким као краве. Петнаестак подврста ове необичне животињ-чине живело је у миру и слози док се у 15. веку нису појавили шпански освајачи. Тада је почео лов на меснате и масне корњаче чије је месо изврсно, а ни оклоп није лош — као чамац! Резултат: десет милиона корњача униште-них до данас! А то значи да су многе подврсте већ потпуно и-шчезле. Укупно има још око хи-љаду циновских корњача на це-лом Галапагосу. Дакле, и оне су на рубу истребљења.

Да галапагоским корњачама прилике буду теже, добиле су не-очекивану конкуренцију коју су опет довели људи: козе, говеда и свиње. Све су ове животиње мно-го брже и љекретљивије од гло-мазних корњача (већ и легендарне спорих) па им отимају храну „испред носа“. Свиње су нарочито погубне. Рију по песку и тако у-ништавају плитко закопана јаја корњача; рачуна се да тек свако десетхиљадито корњачино новоро-ђенче измили из јаја и крене у живот...

ИЗ ВОЗА НА БИВОЛЕ!

Океанска острва су највише би-ла погођена „упадањем“ човека у њихову малу, изловану средину у којој је од прадавнина владала

ПОШТЕДИТЕ НАС!

природна равнотежа, између биљ-ног и животињског света. Тако је зла судбина снашла и поједине врсте на Маурицијусу и Реуниону — острва су откривена 1505. годи-не и описана као „рајски вртови“. Ту, међу зеленилом, цвећем које је опојно мирисало, цвркулале су многе птице јер на острвима није било грабљивица ни звери од ко-јих би морале да беже. Зато су биле лишене способности да лете.

То је био случај и са великим голубом додоом који се нарочито нашао на мети дошљака. Та је огромна птица фасцинирала људе, па се отуда додо може видети на сликама холандских мајстора из 16. и 17. века. Већ у 18. столећу додоа више није било — збрисан је са лица Земље, заувек.

Да не би неко помислио како истребљење оружјем прети само великим и спорим створовима, постоје и сасвим супротни приме-ри. Рецимо, амерички бизон или буфало — грдосија која може достићи и тежину већу од тоне — веома је брз, видели сте то и сами у филмовима о Дивљем западу. Кад крдо бизона појури, земља

почиње да тутњи. Бизона је било тако много, да из времена насе-љавања америчког Запада постоје слике на којима је приказано ка-ко се железница зауставља јер се бизони налазе на пруги, а путни-ци, са пушкама, нишане из вагона на беспомоћну дивљач.

У америчким архивима постоји и податак да се између 1870. и 1875. убијало по два и по милиона буфала годишње што је довело до тога да крајем века од неколико милиона буфала који су вековима мирно пасли по прерији, остане једва неколико десетина. Истре-бљење је опречио закон донет у последњи час. Тако се данас у ре-зерватима „фонд бизона“ понешто обновио мада, јасно, чикад неће достићи некадашњу величину.

УБИЦЕ ИЗ ПРАЗНОВЕРЈА

У тужне примере страдања жи-вотиња услед људске незајажљи-вости могу се убројити и слонове. Некада је на свету било великих.

стarih слонов са кљовама дугим и до три и по метра, тешким и преко сто килограма. Данас сло-нови не достижу толику старост, јер не умиру природном смрћу. Њихове кљове нарасту само до метар и по, а тежина им не пре-лази четрдесет пет килограма.

Слично је и са носорозима, због распрострањеног празноверја да прах од њиховог рога има благо-творно дејство по организам (подстиче плодност). Никаким мерама ни законима не може се стати на пут убицама носорога та-ко да је тих циновских створова из године у годину све мање. Сада је њихов број у свим крајевима где живе — у Африци, на Сума-три, Јази и у Индији — доведен до ивице истребљења.

Овде је било речи само о неким врстама, а има их заиста много у животној опасности. Једне су у-грожене због лепог крзна, друге због укусног меса, треће због сече шума, због загађености приро-де, од пестицида или неразгради-вих детерцената... Укратко — све због деловања човека!

М. К.

На карти су представници седамнаест најугроженијих животињских врста, оних које ће, ако се одмах не заштите, у блиској будућности нестати са наше планете

1 — **ОРАНГУТАН** — Спада у најугроженије врсте. Овај велики човеколики мајмун са Суматре и Борнеа страда због уништавања шуме, једине средине у којој може да живи, али и од несавесних возача који колима пролазе кроз националне паркове.

2 — **НУБИЈСКА ПЧЕЛАРИЦА** — Ово је једна од двадесет пет врста пчеларица и живи у Африци. Храни се крупним, летећим инсектима, а жртва је пестицида који се употребљавају против инсекта-штеточина.

3 — **ЛЕОПАРД** — Елегантни „мачак“ жртва је своје — лепоте. Живи у Африци и Азији, али у све мањем броју због непрестане, бесомучне хајке на његово скуповено крзно.

4 — **БЕЛА РОДА** — Популарна селица Европе и Северне Африке страда на својим дуготрајним путовањима. Роде падају као жртве електричних мрежа са високим напонем, али и ловаца.

5 — **ПЛАВИ КИТ** — Налази се под заштитом у свим океанима јер је на самој ивици истребљења. Ово је, како се сматра, највећа животиња свих времена (дугачак је тридесетак метара, а тежак и по 120 тона). Некада је било више од 40 хиљада плавих китова у океанима света, а данас их је једва неколико стотина.

6 — **ГОРИЛА** — Највећи човеколики мајмун живи у планинама и долинама Африке. Њега угрожава све веће култивисање земље за обрађивање, множење стоке, али и саобраћај.

7 — **ТИГАР** — Као и леопарда, тигра прогоне ловци на крзно. На мапи је један од најређих — манџурски.

8 — **АФРИЧКИ СЛОН** — Највећи копнени сисар, тежак три до седам тона,

прогањан због кљова. Али, угрожава га и уништавање његовог природног амбијента (јер су му потребна велика просторна која је све мање).

9 — **НОСОРОГ** — Најугроженији од свих носорога су они на Јави, Суматри и у Индији, као и бели носорог из Конга.

10 — **АДАКС** — Ово је велика, сиво-драп афричка антилопа коју људи лове због рогова и то на најспремији могући начин: дишом је јуре док не падне од исцрпљености.

11 — **ЕВРОПСКИ СУРИ МЕДВЕД** — Ова врста медведа постала је права

реткост. Лове га јер хоће да отме овцу а нестаје и због уништавања шума у којима живи.

12 — **ПТИЦА СЕКРЕТАР** — Једна је од најкрупнијих птица које данас живе на свету а могу да лете: тешка је и по петнаест килограма. Живи у Африци, а жртва је непрестаног лова.

13 — **ИНДИЈСКИ ТАПИР** — Ово је веома тражена животиња за зоолошке вртове. Некада је било много тапира на простору између Бурме и Индокине, све до Суматре и Малезије, али данас је то ретка животиња јер људи без престанка уништавају природу у којој живи.

14 — **ВЕЛИКИ ТЕТРЕБ** — Живи у планинским шумама Алпа и Пиринеја, а жртва је лова и — сече стабала.

15 — **РИС** — Жртва је хајке на дивље звери уопште, као и непрестаног проширивања насеља на рачун шума. Пошто он живи у Европи, то га нарочито погађа.

16 — **СОКО** — Ова чувена европска птица-грабљивица на граници је истребљења. Све због лова, уништавања његових гнезда, али и због употребе пестицида.

17 — **ВЕЛИКИ ПАНДА** — Необичан сисар, настао у бамбусовим шумама најудаљенијих делова Кине и Тибета. Данас се налази под заштитом закона.

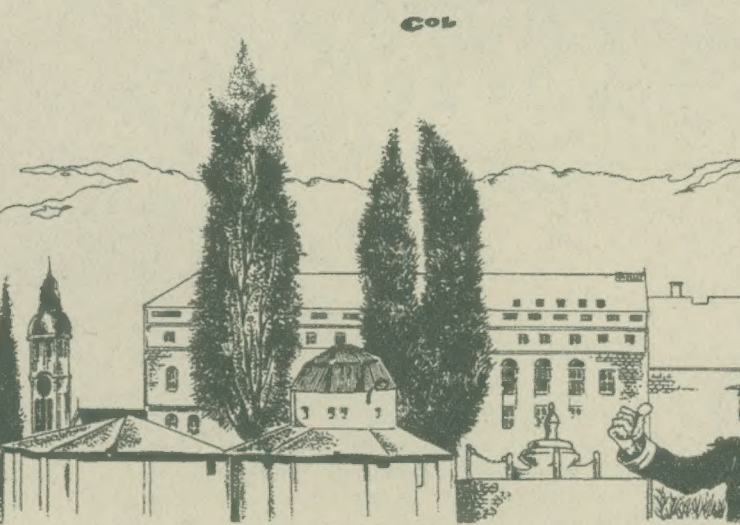

КАКО СУ
ДОБИЛЕ
ИМЕНА

БЕЧЛИЈА

МНОГИ ЉУДИ ГОДИНАМА
ПРОЛАЗЕ НЕКОМ УЛИЦОМ
ИЛИ ЧАК СТАНУЈУ У ЊОЈ,
А О ЊЕНОМ НАЗИВУ НЕ
ЗНАЈУ НИШТА ИЛИ — СВЕ
ПОГРЕШНО!

У КАЉАВОМ СОКАКУ

НАД СЕ ЛУЛА ПАЛИ

Палилула спада међу најстарије крајеве Београда изван такозваног Градског шанца. Име је добила, тако се бар прича, по малим нахереним кућама, учерицама које су, саграђене од дрвета, биле веома лако запаљиве. Више усменим, него писменим прописом у сокацима, међу овим чатрљама, морало се пазити чак и кад се лула пали. Тако је и крај прозван — Палилула.

ДУД НАД БУНАРОМ

На почетку Улице 14. децембра, ту где се данас налази занатски центар, у прошлом веку постојао је широк, али релативно плитак бунар. Наткриљаво га је стари дуд у чијој су се хладовини одмарали путници намерници. Тај бунар су Турци звали — чубура. по томе је и читав крај добио тај назив.

БАНОВО БРДО

Баново брдо се зове по књижевнику Матији Бану (1818—1903) који је пореклом из Дубровника, а био је професор београдског Лицеја и дипломата у служби Србије.

АДА ЦИГАНЛИЈА

По једној верзији име Аде Циганлије потиче из времена Турака када се она звала Ада Сингалија по племену Синги, оном истом по коме се Београд у време Римљана звао Сингидунум.

петана ктитора Станише... Зашто су уваженот Станишу прозвали „Млатишума“, не зна се...

КОСТА, НЕ ЛАЗА

Ништа мање загонетна је и Чубрина улица. Ретки су њени станари који знају да се иза имена Чубра крије књижевник и историчар Сима Милутиновић Сарајлија који је многа своја дела потписивао са Чубро Чојковић.

Упитате ли оне из Лазаревићеве улице откуд име њиховој улици, искрено ће се запрепастити: како, нисте чули за Лазу Лазаревића, књижевника, лекара. Е, нису у праву! Ова је добила име не по славном приповедачу већ по једном другом Лазаревићу, Кости. Био је то богат човек, а живео је у прошлом веку. У Београд се доселио из Македоније као трговац дуваном. Захваљујући смислу за трговину, обогатио се и купио имање на Врачару. На том земљишту је, не питајући никог, прокопао сокак који је по њему и назван — Лазаревићево сокаче. Зато није

чудно што је ова улица 1930. кад се први пут позела реч о додели званичног назива, понела управо име Косте Лазаревића. Тада је био толико познат у граду да је у називу чак изостављено његово име! Јер, Коста Лазаревић је био власник прве фабрике уља и макарона у Београду, кафана „Три листа дувана“ добила је име по томе што се у овој згради некад налазио Лазаревићев магацин дувана...

НОВАЧИ НА ТЕРАЗИЈАМА

Проблем да улице добију имена јавио се још у прошлом веку кад је Београд од утврђења и турске вароши постајао — европски град. Млади ће тешко моћи и да замисле да је Београдска варош почетком 19. века била испресецана сокацима, најчешће тако тешким да се ни у најширем делу двоја запрежна кола нису могла мимоићи. Подељена је била на градски део који је био опкољен шанцем и предграђа која су се, по наредби кнеза Милоша,

Ево и доказа: Млатишумина улица. Није било проблема наћи је, то је једна од оних улчица које се уливају у Булевар револуције. Питање првог пролазника знали одакле овај необичан назив. Одмахује главом. Други слеже раменима. Трећи објашњава: — Зар не знате?! Некад је на овом месту било много шуме, све су уништили Турци... Начисто помладили. — Четврти становник Млатишумине даје свој допринос разјашњењу тајне: — То је бар јасно сваком — улица је добила назив по једном чувеном шумару који је некада имао кућу у овом делу Београда...

Не, ниједан није био у праву. Улица је добила име по необичном надимку Станише Мирковића, крагујевачког оберкапетана који је ту титулу добио од Аустријанаца после њиховог продора у Србију 1718. године. Касније је Станиша ступио у војску Еугена Савојског. Остало је записано да је године 1735. подигао близу Крагујевца манастир Драчу на чијим зидинама и данас стоји натпис на старословенском: подигнут приликом благоодног господина обер-ка-

подизала изван њега. Мало је познато да су први становници данашњег центра — Теразија — били ковачи које је кнез Милош, баш као и фишекције, иселио из вароши јер су и једни и други својим занатом претили да у тесној и махом од дрвета подигнутој вароши изазову пожар: из ковачких тигњева или од експлозије барута. Ковачи су зато иселени на данашње Теразије, фишекције су главни оснивачи данашњег Булевара револуције који се готово до краја прошлог века звао Фишекцијска чаршија.

У збрци сокака и хор-сокака било је тешко снаћи се и зато је управа вароши београдске покренула питање назива улица (прво нумерисање кућа забележено је још 1718). Овај задатак Министарство унутрашњих дела поверило је „Комисији уредног постројења вароши Београда“ 15. марта 1847, а први званични списак од тридесет улица објавио је лично министар Никола Гарашанин. Између осталих ту су биле: Главна чаршија, Улица шарене меане, Школска улица, Јалија, Стамбол-капија, Градска, Румаринова, Сакачесменска, Тесна, Подицијска, Чукур-чесменска, Крива.

Једина улица која је од тих далеких дана до данас сачувала своје име јесте Доситејева. Тако је то најстарија званично наименована улица у Београду.

Како је турски утицај све више опадао у крајевима око Саве и Дунава а продирао све више западно-европски и у Београду су почела да се замењују имена улица да би звучала више „европејски“. Један новински сглас из тог времена сведочи на каквим су се мукама због тога пекли тадашњи градски оци. Трговац накита из Беча, смештен у Каљавом сокаку нуди „све овосветске украсе за овдашње прима даме“. Бечки трговац па у Каљавом сокаку! Заиста није довољно отмено ни ноблес и београдска варош је ускоро донела одлуку да се сокак од сада има звати — Европска улица!

КО ТО БЕШЕ?

Данас свака београдска улица има своју документацију која се чува у Скупштини града. Највећи број улица носи имена великих људи који су имали удела у нашој и светској историји, науци, политици, књижевности... и за зетину њих нису нам по-

ребна никаква објашњења, рецимо Маршала Тита, Његошева, Иве Лоле Рибара, Теслина...

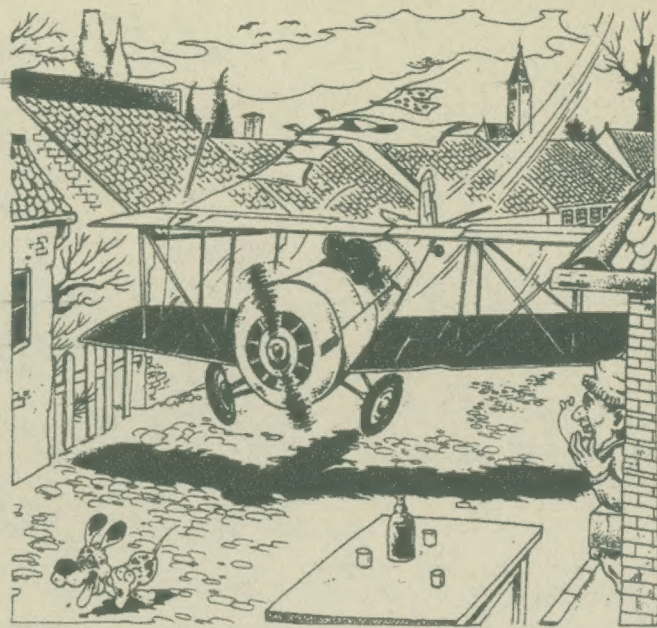
Међутим, и даље има тајанствених, зачучених назива. Рецимо, Порчина улица. Ко то беше? Ова улица добила је назив по Порчи од Авале који се

светском рату командовао савезничком војском на солунском фронту и постигао одлучујућу победу над Бугарима 1918. године. Карнегијева улица названа је по северноамеричком индустријалцу Ендрју Карнеџији који је, по радо и стишаном америчком ре-

едини који је уз Светозара Милетића сматран за највећег политичара тог времена, затим Шижговићу по Јурају Шижговићу, хуманисти из Шибеника 15. века, Гастон Гравије-сау, названу по лектору француског језика на Београдском универзитету.

УЛИЦЕ КОЈЕ НОСЕ НАЗИВЕ РАЗНИХ ЗАНИМАЊА

Металска
Радничка
Учитељска
Занатска
Астрономска
Цвећарска
Баштованска
Ловачка
Ваздухопловна
Орачка
Пиљарска
Ратарска
Спортска
Жетелачка
Вртларска
Рибарска

НАЈКРАЋА И НАЈДУЖА

Улица која је, по свој прилици, најкраћа у Београду је Чумићево сокаче, док је најдужа Булевар револуције.

НЕСТАЛНА УЛИЦА

Улица Иве Лоле Рибара у Београду (једна постоји и у Земуну, Новом Београду, Батајници и Железнику) променила је неколико пута назив: од 1872/96. звала се Два бела голуба од 1896/1922. била је Светогорска, затим 1922/30. Витољска, онда 1930/43. — Жоржа Клеменсоа, поново Светогорска од 1943. до 1946. да би коначно била заведена као Улица Иве Лоле Рибара.

400 НЕОБЕЛЕЖЕНИХ

Звучи невероватно, али у приградским насељима има много безимених улица или, што није ништа једноставније, оних с истим именом. Постоји улица Нова у Кумодражу, Раковици, Железнику, Сремци. Има улица са називом Прва нова, Друга нова, Деведесет пета нова. А опет, оних које се зову Прва нова има — шест. Да би се разликовале, појавиле су се и Прва улица, Друга улица, па Улица 1, Улица 2. Наравно, тако се само привремено зову и ускоро треба да добију дефинитивна имена. Међутим, то ускоро неке чекају већ тридесет година.

У Београду, а то значи у 16 градских и приградских општина, постоји трдесетак улица Улица и преко 120 улица које се, уз неки број, називају Нова. Тешко поштарима!

помиње у циклусу песама о Бранковићима и Јакшићима. Био је то турски разбојник који дана нема кад се не привлачи и по једног роба не одвоји, јал по мртву не односи плаву.

Многи становници Макаријевог улице не знају о њој ништа: улица је названа по првом југословенском штампару који је 1493. у Ободу на Цетињу издао два октоиха и псалтир у штампарији Ивана Црнцјевића!

А звучи ли вам јасније ова улица: Шупљикчева? Име је добила по Стевану Шупљикцу, аустријском официру и последњем српском војводи из времена мађарске револуције. Или улица Едварда Русијана? Био је то пионир нашег ваздухопловства који је заједно са Михаилом Међепом конструисао авион и 1910. њиме летео изнад Загреба...

Странци нам нису мање страни, поготову они стари. Булевар Франце д'Епереса назван је по маршалу Француске који је у првом

цепту, тако рећи ни из чега стекао велико богатство и оставио многе задужбине. Сумом од 100 хиљада потпوماгао је изградњу Универзитетске библиотеке у Београду...

ЛАЗА ПАЧУ?! МОЛИМ!

Управо то изговорио је један пролазник упитан за улицу Лазе Пачуа којом је управо шетао. А Лазе Пачу је био државник, дугогодишњи министар финансија и један од најспособнијих економиста Србије 19. века. Ако мислите да је Паунова улица названа по истоименој шаренорепој птици, варате се — она носи име по Пауну Јанковићу, политичару, министру правде, финансија и просвете у Србији. Учествовао је и у познатој Тенкиној завери против кнеза Александра Карађорђевића. Поменимо и Политову улицу названу по Михаилу Десанчићу, борцу за национална права Срба у Вој-

Палкову по чешком политичару и историчару, Тадеуша Кошћушка (погрешно је: Кошћушког) по польском револуционару и националном јунаку који се истакао у америчком грађанском рату... Цосина улица добила је назив по надимку чувене плумице Софије Борђевић коју су критичари с краја 19. и почетка 20. века описивали као „особу детиње нежности и оштре памети“...

Завршимо ову шетњу главним градом. Многе улице нисмо обухватили а то није ни могуће јер Београд, и то само градско подручје, броји данас равно 3 502 улице!

И зашто само Београд. Јавите нам се: пишите нам о интересантним улицама у граду у коме живите. Распитајте се откуд су добиле не свакидашње име, прикупите податке и пошаљите нам. Оне најзначајније ћемо објавити. И наградити.

Весна Софреновић

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ШТА КАЖЕШ ДА
ОДЕМО У БИОСКОП?

НЕ!

НЕ?

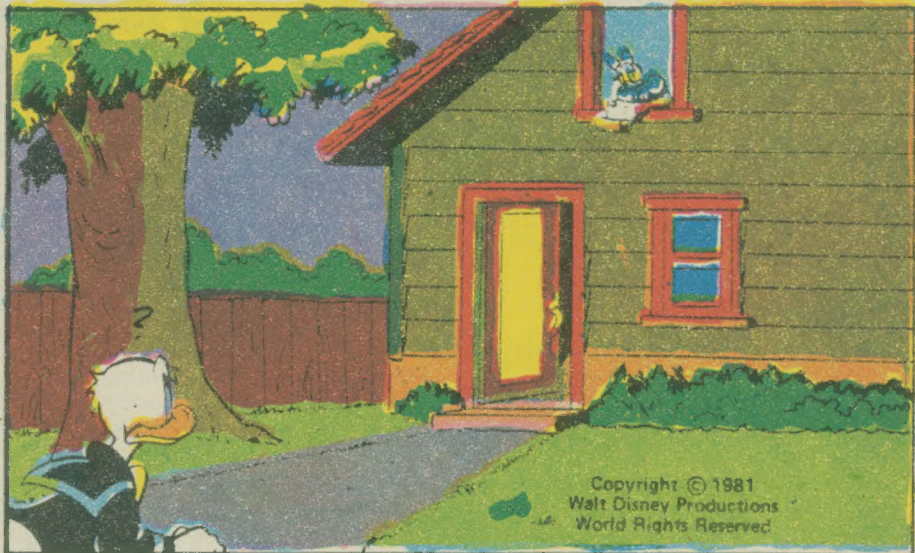
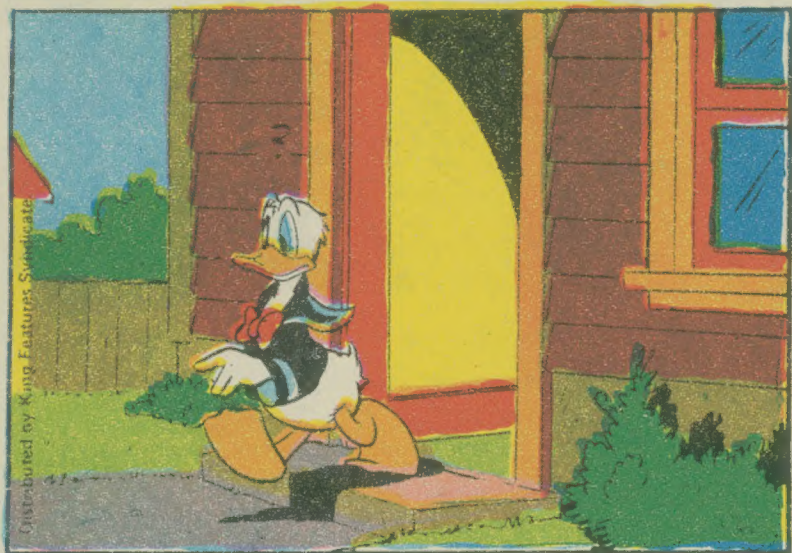
ОДЛУЧИЛА САМ
ДА СЕ НЕ ВИ-
БАМО НЕКО
ВРЕМЕ!

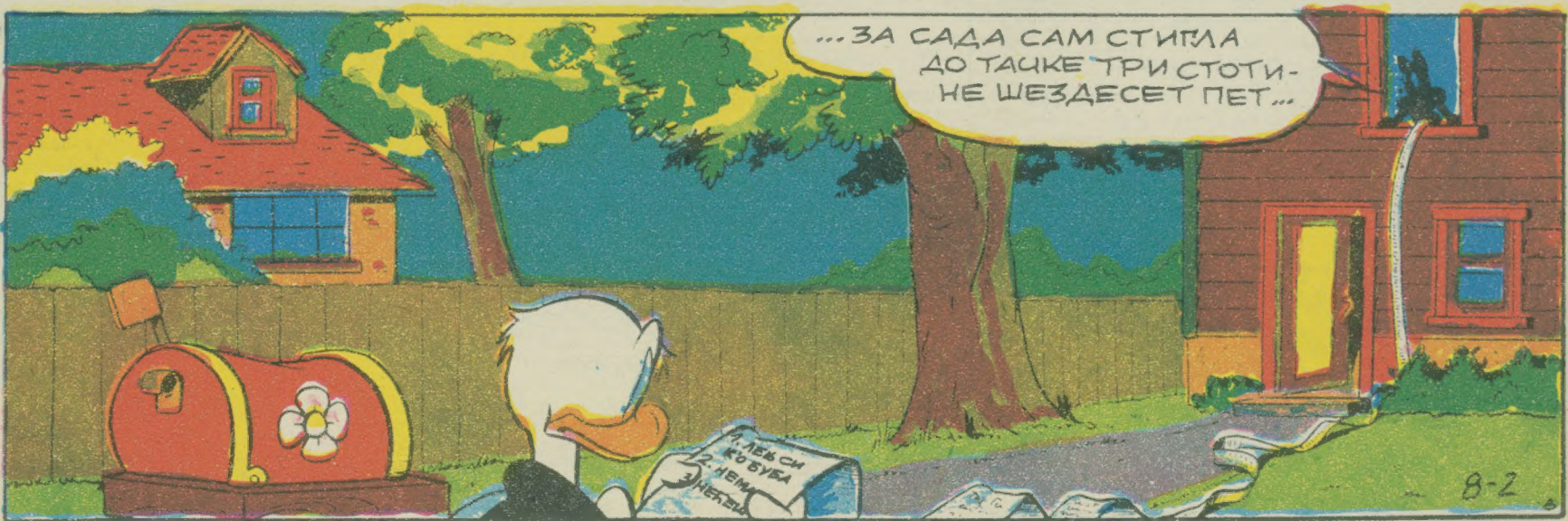
НАВЕДИ МИ МАКАР ЈЕ-
ДАН ДОБАР РАЗЛОГ ЗАШТО
НЕ ЖЕЛИШ ДА МЕ
ВИДИШ!

ДОБРО, АКО БАШ ИН-
СИСТИРАШ! ИЗИБИ НАПО-
ЉЕ И СТАНИ НА КРАЈ
БАШТЕ!

...ЗА САДА САМ СТИГЛА
ДО ТАЧКЕ ТРИ СТОТИ-
НЕ ШЕЗДЕСЕТ ПЕТ...

Том стазом поред реке Тејм Џон Молој и његова два верна пса прошли су већ ко зна колико пута. У своју уобичајену шетњу кренули су и тог јутра. Био је 16. јануар 1981. године.

Снег који је падао читаву претходну ноћ направио је дубоки прекривач. Природа је деловала готово нестварно. Ниједан звук се није чуо, само је шкрипање Џонових чизама реметило тишину. Далеко на видику није било никог, изгледало је као да на свету постоје само тај човек и његова два пса.

ПРИЈАТЕЉИ

Џон Молој са Емом која му је спасла живот.

звуче из тог отвора. Пожуриће кући...

Али, није испало тако. На сав ужас схватио је да не може да се покрене. Ноге су му се заглибиле у блату у које је све више пропадао као у живи песак. Што је више настојао да одлепи ноге то се све више и дубље заглибливао. Сада му је још само део изнад пазуха вирио из воде. Страх му је зазедо кости. Кроз главу су почеле да му пролазе савијачне слике, чинило му се да је то његов крај. Почео је да мисли на жену, на своје троје деце...

Џон је био добар пливач, али у овој ситуацији то ништа није значило. Све је изгледало безнадежно. Покушавао је да се примире, да почне логично да размишља, али био је паралисан од страха. Знао је да је најгоре препустити се. Убеђивао је себе да мора да постоји неки излаз.

Онда је схватио да су му око руке још увек обмотани каишеви на којима је водио псе. Кад би их пуштао, каишеви су му увек оста-

Тридесет шестогодишњи Џон Молој из Дентона у америчкој држави Тексас по занимању је лугар. Док би обилазио територију у којој се бринуо, велику радост и неопходну помоћ чинила су му његова два пса. Од њих се никада није раздвајао.

Старији, шестогодишња Ема, био је потпуно црне, сјајне длаке док је двогодишњи Бискитс имао дивну златасту длаку. Оба пса, који иначе припадају раси лабрадорских ретривера, од рођења навикнути на природу и дуге шетње, били су веома живахни и активни. Омиљена игра била им је да ствари које им њихов господар баца колико год је могао даље проналазе и доносе натраг. За лепих дана обично су то биле откинуте гранчице, док им је зими Џон праврио грудве које су пси такође непогрешиво проналазили.

И тог јутра, чим су се удаљили од куће, Џон је оба пса пустио са каиша и бацао грудве које је, сад једном сад другом, наређивао да донесу.

НАЊУШЕНА ОПАСНОСТ

Играли су се тако шетајући се дуж обале реке, све је изгледало као и много пута раније. Једино је снег, који је до тада само промишљао, изненада почео све јаче да пада и да им квари задовољство. Добро познати обриси обале реке Тејм губили су се у снежном застору. Чак се и Џону, који је тај крај познавао веома добро, чинило као да се нашао на непознатом терену. Почео је да се осећа нела-

годно и одлучио да се врати, чекао је само да се врати Бискитс па да крену кући. Пас је још трагао за баченом грудвом.

Наједном је Ема нагло застала, дигла високо њушку и њушећи ваздух уочиола се и почела да дрхти. Џон је знао да нешто није у реду јер Ема је била непогрешива у процењивању опасности.

Бискитс се никако није враћао, задржао се дуже него што је то било уобичајено. Џон је ишао даље и гледао на све стране све у нади да ће Бискитс искрснути однекуд. Ема је ишла уз њега. И даље је показивала знаке нервозе.

— Шта је, стара моја? Шта није у реду? И где нам је Бискитс? Иди брзо за њим и доведи га! — Џон је разговарао са псом и сам свестан бесмисла својих речи. Бискитс је био довољно паметан да сам нађе пут.

Ипак, Ема је отрчала па се вратила. Поновила је то неколико пута. Постало му је јасно да жели да му да до знања да се Бискитсу нешто догодило. Шта?

Џон је од снежног ковитлаца све теже гледао. Жмиркао је покушавајући да што боље осмотри ситуацију. А онда је престао да се труди и само је у стопу пратио Ему. Знао је да ће га она непогрешиво одвести до места где је Бискитс.

Нашли су се близу речице која се улива у Тејм. На површини се ухватио дебео лед. На око два метра од обале угледао је пукотину. Схватио је у тренутку да је Бискитс, када је отишао у потрагу за баченом грудвом, упао баш у тај отвор.

Човек није оклевао ниједног тренутка кад се његов пас нашао у опасности. Притекао му је у помоћ, али онда је и сам пао у исту клопку.

На површини се није видела његова глава, само су мехурићи који су реметили глатку површину воде говорили да је несрећна животиња унутра и да је још жива.

УЖАС

Џон ниједног тренутка није оклевао. Остављајући Ему на обали, из све снаге, колико му је то лед дозвољавао, потрчао је према отвору. У глави му је била само једна мисао — мора да спасе свог верног другара.

Скочио је, вода је била језиво хладна. Речица је на том месту била дубока око метар. Имао је утисак да су му се ноге преседеле. Некако му је ипак пошло за руком да ухвати Бискитса за кожу на врату и извуче га на површину. Још мало и пас би се удавио. Чим се Бискитс нашао на сигурном, Џон је осетио олакшање. Требало је још само он да се и-

јали обавијени око руке. Од Бискитса не може да очекује било какву помоћ, животиња је, промрзла, дахтала на обали. Дозвао је Ему која је и даље стајала на обали на истом месту на коме ју је оставио. Деловала је уплашено и збуњено. Знао је да жели да му помогне, али како.

КАД ПРЕСТАНЕ ИГРА

Пришла је и зубима дохватила крајеве оба каиша које јој је Џон додао. Код куће је Џон уобичавао да се игра са псима тако што им је бацао каиш који су они прихватили зубима и цимали лево-десно. Ема је схватила да није време за игру. Почела је да вуче каиш држећи га чврсто међу зубима. Једва се одупирала шапама о лед, клизала се, али није попуштала. Настављала је да вуче свом силином. У почетку, Џону је изгледало да се не помера ни центиметар, а онда — ноге су му се готово незнатно, али ипак мало, одлепиле од блата. Почео је да болри Ему, да је подстиче узвицима, да јој тепа. Ему је спопала пена по устима, али није попуштала. Вукла је несмањеном жестином као да је знала да не сме да попусти. Коначно, Џон је могао да се ослони на ивице отвора на леду и извуче ноге из блата.

Кад је промрзла тројка коначно стигла до куће, Џонова супруга одмах је схватила све: ништа није питала. Знала је да ће се уз топло огњиште брзо опоравити и Џон и његови верни пратиоци.

НОВА ОТКРИЋА
ИСПРАВЉАЈУ
ИСТОРИЈУ

ЛУКСУЗ ЉУТИХ РАТНИКА

У НЕМАЧКОМ ГРАДУ ХЕДЕБИЈУ ОТВОРЕН ЈЕ ЈЕДИНСТВЕН МУЗЕЈСКИ ОБЈЕКАТ: ВИКИНШКА КУЋА ИЗ 10. ВЕКА, СА МНОШТВОМ ПРЕДМЕТА КОЈЕ НЕ БИСМО ОЧЕКИВАЛИ ОД ПИРАТА ЛУТАЛИЦА!

На бронзаној, латинираној боци (лево) пронађеној у Шведској види се — арапски текст. Поред боце је глинене, глеђосане шоља као и сребрна чинија сва украшена животињама и птицама.

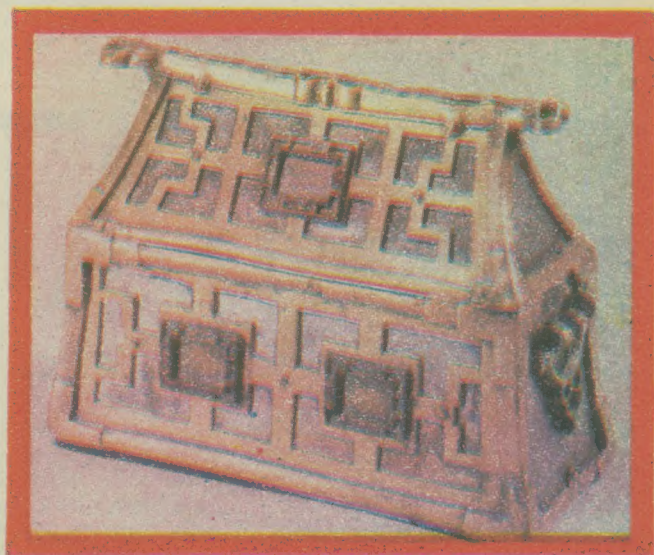
Викинг — та реч значи „поморски ратник“, управо оно што и замишљамо када се она изговори. До пре само неколико година по енциклопедијама се могло прочитати како су Викинзи били пиратски народ из скандинавских крајева, вечити морепловци који су, где год се појавили, остављали за собом пустош и ужас. Сматрало се да су то били „непријатељи цивилизације“, пљачкаши и рушитељи... Та вековна представа о Викинзима изменила се тек у последње време, па још није допрла широко у свет. Како се, уопште, то догодило?

Можда ће годинама још деца у школи учити о викинзима на „стари“ начин — јер последња открића о њима као о једном од најцивилизованијих народа Европе 9. и 10. века још представљају изненађење и за саме ар-

хеологе! Представа о њима као о морским ратницима-пљачкашима потиче углавном из старих хроника али не викиншких него писаних у земљама у које су упадали и стога је тако „црна“.

О викиншким бродовима доста се знало и сматрало се да су они били народ луталица који се није могао „скрасити“ на једном месту. Али, одједном су изрониле на видело нове чињенице: Викинзи су имали своја насеља, чак и градове, живели веома комфортно!

Показала су то ископавања у Хедебију, граду у Немачкој, непосредно испод јужног дела данске границе, али и у многим другим градовима: Јорку, Линколну и Даблину у Британији, затим у Бирки, Шведска. Из земље су извучени древни, веома луксузни предмети: златни брошеви, украшени мачеви, огрлице и копче, камене скулптуре. Али и

Овај луксузан ковчежић од дрвета, бронзе и бакра служио је за држање драгоцености. Његова дужина — свега 13,6 центиметара! У четвртастим рамовима била су намештена огледала. Пронађен је у Норвешкој.

предмети из свакодневног живота: кухињско посуђе, разбој, чак и чешаљ од кости. Ко би помислио да су љути ратници које замишљамо као Хогаре са рогатим калпацима, чешљали своје густе, риђе браде — лепо украшеним чешљем изрезбарене дршке!

У Хедебију су из муља изронили остаци сојеница који су омогућили научницима да реконструишу викиншку кућу, онако како је изгледала пре готово целог миленијума. У њој постоји огњиште, затим трпеза која сасвим подсећа на такозвану софру из некадашњих кућа наших сељака, ту су и чиније од глине и дрвета, варјаче. У једном углу је разбој, до њега „фотеља“ са крзнима. Није било лоше, заиста!

Остаци викиншких насеља и на многим другим местима показали су да су они били овчари и да су лепо живели од тога. Дакле, нису само јурили бродовима у отимачке походе. И на Исланду су пронађени остаци викиншких домова и гробова. Овога пута, међутим, није реч о насељима него о усамљеним имањима богаташа који су очигледно живели од обрађивања земље. Била је то, тако сматрају научници, нека врста викиншке аристократије.

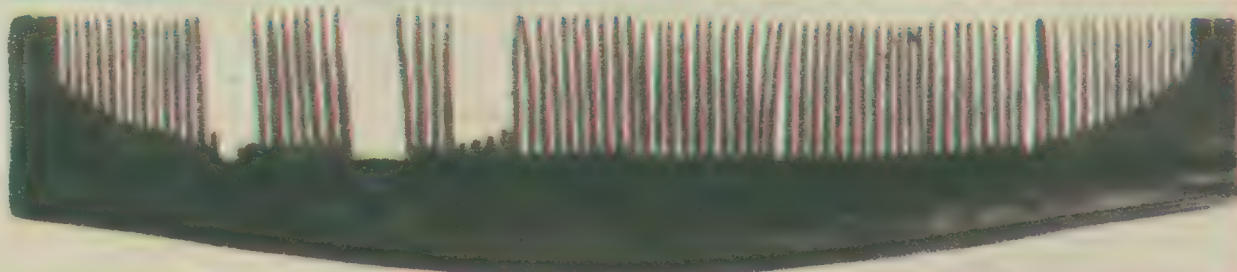
Мада је брод и даље симбол Викинга (што и треба да остане, јер је њихова поморска вештина била без премца у та давна времена — не заборавимо да су допловили и до америчких обала), открило се да су њихови трговачки каравани путовали и копном. Преваливали су дуг пут са севера на југ и исток Европе гонећи стоку. И као што је са Далеког истока водио чувени „свилени пут“, са севера је долазио — воловски. Тако је назван јер су дуж њега, а ишао је дужином полуострва Јитланд — откривени многи викиншки гробови из 10. века у којима су пронађени остаци кола! Да ли су они што су њима путовали, попут сународника морепловаца „сакрањиваних“ заједно са бродом, овога пута по сличном обичају покопавани са својим воловским колима?

У сваком случају археолози тврде да је за будућност остало још много тога да се откопа и утврди. А ту спадају и за нас нарочито занимљиве везе Викинга са Словенима са којима су се сусретали приликом похода у крајеве око јужног Балтика, а можда и није...

М. К.

Ова украсна викиншка ожу је из 10. века. Централни круг са чвором је од сребра, а остали викиншки мотиви су од сребра и позлата. Викиншки мотиви су од сребра и позлата. Викиншки мотиви су од сребра и позлата.

Чешаљ од кости дугачак 20 центиметара из Хедебија.

ВЕЛЕЧАСНИ

ЈЕ

ЗАНЕМЕО

ЦАРИНИК НА ЛОНДОНСКОМ АЕРОДРОМУ ХИТРОУ НИЈЕ МО-
ГАО ДА ОДЛЕПИ ПОГЛЕД ОД ЈЕДНОГ ПУТНИКА: ЗА ТАКО
МАЛУ ОСОБУ, НЕЗНАНАЦ ЈЕ ИМАО НЕОБИЧНО ВЕЛИК И РУ-
ЖАН НОС.

Белосветски шверцари
све су дресовани.
Цариници налазе
дрог у бананама, прстење
у кобасицама, цемозима и
сендвичима, сатове у дечи-
јим колицима, луткама. Ис-
под перика, дијаманте у
компотима, бонго-бубњеви-
ма и — стакленим очима.

ГЛУПА ГРЕШКА

Ништа сигурније од са-
жаљења, гласио је једно
време „хит“ мото међу кри-
јумчарима. Онда је цари-
ницима пало у очи да се
број особа са сломљеним
ногама, рукама, завијеним
главама итд. необјашњиво
увећао.

ЖИВОТИЊАМА С [9] ПОШТОВАЊЕМ

Заста има свака-
ких такмичења: од
гражења најлепше
девојке од најшармантни-
је баке; од најумиљатије
мачке до најиздржљиви-
јег плесног пара; од
најпрождрљивије изелице
палачинки до најбржет
тркача натрашке...

Један лондонски лист
изазвао је своје читаоце
да напишу како они
замисљају савршеног
пса.

Прву награду добио је
ветеринар Клен Вокер,
врсно познавалац псећег
рода. Његов опис је био
врло сажет али сликовит:

„Идеалан кућни пас
мора бити висок 40
центиметара, тежак се-
дамнаест и по килограма,
кратке длаке, прилаго-
дљив деци и одраслима.
Главне би му врлине биле:
будан попут овчара,
оштра њуха попут
ловачког пса, а питом
попут ирског вучјака“.

ПСЕЋИ СИМБОЛ

Једна од најчувенијих
светских грамофонских
фирми је америчка »Hi's
masters voice«, што у

преводу значи: „Глас
његовог господара“. Њен
заштитни знак по коме је
сви препознају јесте пас
који чучи крај старинског
грамофона и пажљиво
слуша.

Тај знак је настао после
стварног догађаја кад је
посто славног певача из
тридесетих година нашег
столећа Американаца Ала
Џолсона (човека који је
први пропевао на филму)
зачуђено начуљило уши
чим је препознатљиви
глас његовог господара с
плоче испунио собу. Како
његу ту није било, пас је
ослушкивао Џолсонов глас
и збуњено гледао око себе
да би се потом сасвим
умирио, и саслушао песму
до краја. Неко га је за то
време снимљено и замисао о
будућем знаку била је
рођена.

Мада су пси привржени
људима, нико још није
успео да докучи: зашто су
сви лајавци, ма које пас-
мине они били, изнад
свега нетрпељиви према
поштарима?

Зацело сте се и лично у
то уверили: кад пас
угледа поштара насрне на
његу, непријатељски ре-
жи и лаје као
помешинац.

У једном извештају
који је припремљен у
Француској нашао сам да
је године 1978. више од
три хиљаде тамошњих
поштара доспело у болни-
цу после уједа кућних чу-
вара. А због све
учесталијих озледа на
послу листоноше у Белги-
ји су годину дана касније
запретиле да више неће
достављати пошљике у
крајеве у којима људи не
држе псе на ланцу.

ЗУБАР ЗА ПСА

Не памти се кад је у
свету (наравно, то се
најпре догодило у Сје-
дињеним Америчким Др-
жавама) отворен први хо-
тел за псе. Тек, било је
то давно, давно... И код
нас, у Загребу и Љубља-
ни, постоје такви хотели
у којима гости могу лаја-
ти колико их воља. Цвета
индустрија псеће хране.
баш као и псеће моде.

Специјализирани зуба-
ри за псе имају пуне ру-
ке посла јер њихови па-
цијенти имају десет зуба
више од људи: четрдесет
два!

А пуну су и уједа, но у
цену коштања укључен је
и додатак на опасност.

На псе и зубе подсећа
ме згода с Алфом, не-
мачким овчаром на
служби у једној вазду-
хопловној јединици у
граду Целеу, у Савезној
Републици Немачкој.
Алф је за време војне
вежбе озледио њушку и
сломио зуб у корену.
Сместа су га послали ве-
теринару а овај је зна-
лачки утврдио да је пре-
лом изузетно тежак и да
зато вађење зуба уопште
не би помогло. Стога је
предложио:

— Учврстимо алфу зуб
са златном подлогом.

Немачко Министарство
одбране платило је скупи
поправак и Алф је тако
постао први пас на свету
који је добио златни зуб.

А први пас с наочарима
је Чери из холандског
лучког велеграда Ротер-
дама. Добио их је на
тражење својих господ-
ра, брачног пара Дисе,
који су опазили да њихов
љубимац врло лоше види.
На степеништу се јадни
Чери саплитао, трувао и
падао јер их није видео.

Пошли су лекару-оку-
листи који је признао да
у свом дугогодишњем де-

Сада се не либе да прегледају ни дрвене ноге, ни завојима до гуше замотане болеснике. Дешава се да неком путнику на крају морају да се извињавају, али готово исто толико често и да пронађу шверцовану робу.

Некада и кријумчари праве глупе грешке, као онај даса што се недавно пред цариницима Лондонског аеродрома Хитроу појавио у ортопедским ципелама. Добар штос, што би се рекло, само да му шипеле нису биле упозљиво велике и да их није обукао — наопако. У ципелама је откривен кероин у вредности од 200 хиљада фунти (16 милиона старих динара).

На истом аеродрому, једну иначе неупадљиву даму одало је шкрипутане. Шта је шкриптало? Стезник, тачније полетње нити злата и платине ушивене у њега...

Дасјница шведских цариника су једно време запрељашћено гледала у главу која је парала мирну поаршину језера Лугано. Потом су сели у чамац и довели се до кријумчара који је здушно окретао педа-

ле подморнице конструисане у домаћој рафини — крипате италијанском саламом.

У већини случајева, ипак, цариници раде по њуху!

— С годинама — каже један од њих — сви ми развијамо неко шесто чуло.

Ситне рибе се саме одају. Такве особе се обично арпоље, презнојавају, много причају и пошто-пото покушавају да буду духовите. Очи им и нехотице често одлутају до пртљара с робом.

ДУЖНОСТ ИЗНАД СВЕГА

Шверцери од заната неће починити ниједну од наведених почетничких грешака, али цариници и поред тога нађуше да нешто није у реду. Цариник на Хитроу ни сам није знао шта га је навело да заустави доброћудног чикау у свештеничкој одећи који је у Лондон допутовао из Рима. Пошто је веле-

часном поставио неколико питања о Ватикану на која овај није умео да одговори, отворио му је кофер. Био је до врха напакован ручним сатовима.

Цариник париског аеродрома Орли и путник који су се натезали. Службеник је захтевао да путник плати царину на саксофон и флуиди, али се одбио да се ради о алату неопходном за занат којим се бави, а који према закону не подлеже царини.

Службеник је на крају замолио тврдоглавог путника да му одсвира нешто. Овај, разуме се, није умео да „одува“ ни једну једину ноту.

Енглески колега овог промишљивог цариника са Орлија никако није могао да одвоји очи од једног путника. За тако малу особу, незнаца је имао необично велик и ружан нос... Дужност изнад свега, цариник је збуњено замолио путника да му опрости што ће морати да му опипа нос. Додатна извињења нису била потребна јер су у лажном носу нађена два повећа дијаманта!

М. И.

У ЛОНЦУ И НАРИНАТУРИ

ПАЛАЧИНКЕ ЛЕТЕ СУЗЕТ

Крен — то су малене, зеома танке палачинке, од мало брашна и много јаја. У француској кухињи спадију у класичан завршетак обода — припремају се уза сам сто, пред гостима, а ту се и фламбирају (палачинке се прелију коњаком и запале!)

Није установљено ко је била Сузет у чију је част компонована ова мирисна посластица. Постоји, додуше, дивљива прича о једној париској дами с којом је често вечеравао талашњи принц од Велса, касније британски краљ Едвард XII (1841 — 1910). Као младић принц од Велса волио је веома буран живот и био омиљен у париским моденским круговима због своје раскалашности и галантности. Келнери по париским ресторанима и бистроима су га обожавали што није ни чудо кад се зна да је остављао напојнице да ти се заврти у глави. Упознавши Сузет принц од Велса се начисто променио, нашао је изгледа у том дружењу извесан душевни мир. Није могао да пропусти ниједан дан а да не види Сузет. Редовно су се сајстали у једном малом париском ресторану. Власник, почастован посетама енглеског принца и његове миљенице и ганут њиховом љубављу, наредио је свом кувару да припреми неку посебну посластицу. Кувар се бацио на посао и тако су настале палачинке у помораничном умаку. Кад је принц од Велса пробао

нову посластицу, кажу да је узвикнуо: „Беличанствено, па ово јело има исто онолико сласти као и моја Сузет“. Након те вечери су палачинке Сузет постале омиљена посластица многих љубитеља доброг заслађа у Француској а и у другим земљама.

За справљање овог романтичног рецепта потребно је да припремите следеће: 125 грама брашна, 3 јајета, мало соли, 1 кашику шећера у праху, мало рума, мало свињске масти, 80 грама маслаца, 2 поморанџе, 10 коцки шећера, мало млека, 2 чашнице коњака, 2 чашнице мараскина, мало наструганих бадема.

Од брашна, јаја, шећера, соли, млека и рума измешамо ретко тесто за палачинке, оставимо га 30 минута да мирје, а затим у тигању на врућој масти печемо мале, потпуно светле палачинке. Испечене палачинке сајемо у троугао и оставимо на топло место. Мали растопимо у ватросталној посуди. Кору од поморанџе наредимо преко коцки шећера и исцедимо сок. Шећер и сок пажљиво мешамо са растопљеним маслом док се све не сједини. Додамо коњак и пустимо да проври. У ову врелу масу спустимо палачинке и оставимо који минут да мирују у овом умаку. Пред само изношење на сто палачинке фламирамо мараскином и посипемо струганим бадемом.

Прта и пише Бошко Стаматовић 13

ловању никад није дочекао пацијенте на четири ноге. Али, ипак, није му било тешко да искусно закључи како су за Черија једини спас — наочаре

— Изгледаће мудрије и чудније, али ако му оне буду помогле — нека су му са срећом! — рекла је збуњена господарица.

Лекар се добро намучио док није одабрао јачину

стакла, или како би се то рекло дисптрије, а после неколико дана изненађење Ротердамци су се радознато загледавали у необичнога пса који носи наочаре.

Черија није била брига што се људи за њим о сврху и подсмевају му се. Због наочара, наравно.

Главна да више не промашује степенице, да уз наочаре лепо види и да су му зато све кости читаве.

У ЧАСТ ПРОСЛАВЕ

Бродарско друштво у Куксхафену, у Савезној Републици Немачкој, одлучило је да се укључи у прославу Међународне године детета (1979): за вожње на својим бродовима и трајектима одобрило је значајни попуст. И не само деци.

На таблама је стајало: „Повластице за децу важе и за псе!“

И док су се одрасли жестоко побунили због изједначавања деце и паса, дечурлија се уопште нису нашла увређена.

Штавише, лудо је и издашно користила то доброчинство. За себе и за своје псе, наравно.

П. Златар

(Из књиге „Медвјед у зеленој бунди“, у издању библиотеке „Ластавица“)

УПРКОС СВЕМУ

УХВАТИЋУ СУДБИНУ ЗА ВРАТ!

СЛЕПИ, ГЛУВИ, НЕМИ, БИЛИ СУ МНОГИ ПОЗНАТИ ЉУДИ...
У ЧЕМУ ЈЕ БИО ЊИХОВ ЈЕДИНИ НЕДОСТАТАК?
У ТОМЕ ШТО СУ БИЛИ ГЕНИЈАЛНИ...

Ратне 1941. и дечије игре — биле су ратне. Покрај пута који води кроз словеначко село Буче надомак Џеља група малишана играла се муницијом. Забрањену игру изненада је прекинула снажна експлозија: престрављени дечади су се разбежали. Сви сем једног — лица обливеденог краљу лежао је непомичан и напуштен...

Да није било једног случајног пролазника који је десетогодишњег дечака однео у болницу, свет никада не би чуо за Станка Лоргера. Две недеље касније Станко је изашао из болнице. Лекари су му спасили живот, али не и десно око.

Године 1950. савезни капитен нашег атлетског тима Ковачевић премишљао се да ли да попусти пред уверавањима Џељана и младог Лоргера поведе у Веч. Момак је изузетно даровит, тврдили су. Нека им буде, узео га као резерву за спринт и трку с препонама, одлучио је на крају савезни капитен.

Ковачевић се није преварио: „даровит момак“ из резерве прерастао је у аса који је читаву деценију у дисциплинама 100 метара и 110 метара с препонама био међу најбољима на свету: 13 титула првака Југославије, 10 титула првака Балкана, два пута студентски првак света, три Олимпијаде (једно полуфинале, једно пето место), титула вице првака Европе, да поменемо само неке од успеха овог сјајног атлетичара, данас професора математике и цењеног интернационалног атлетског судије

КО ЈЕ ПИСАО УМЕСТО МИЛТОНА?

Да физички недостатак не мора да буде сметња, доказали су многи. Велики шпански сликар Гоја био је глув. Хромост није нашкодила песничком генију лорда Џорџа Грдона Бајрона (1788—1824), можда је чак имала удела што су жене испољавале велику слабост према славном Енглезу. Осамдесетак година касније читалачку публику широм света освојили су романи Бајроновог земљака Сомерсета Мома: ни Сомерсету, а поготову његовим верним читаоцима, није сметало што писац муца.

Мигел Сервантес је у бици код Лепанта 1571. изгубио руку, али га то није омело да напише „Дон Кихота“. Делимично укочена лева рука и озбиљно нарушен вид — последица великих богиња које је прележао у детињству — за немачког научника Јохана Кеплера нису били препрека да освоји титулу оца модерне астрономије. Ни Сара Бернар ни публика широм света (па ни загребачка публика која је 1909. овацајама пропратила њено гостовање) нису могли да слуте каква ће несрећа само шест година касније задесити највећу драмску уметницу оног доба: због повреде колена коју је задобила деценију раније 1915. ампутирана јој је десна нога. Још

десет година је Сара Бернар дизала на ноге публику у позоришним дворанама широм света скривајући испод хаљине дрвену протезу...

Пошто је преживео и залечио прелом карлице, кључне кости, ногног чланка и десет ребара, Американац Бен Хоган победио је на три узастопна турнира у голфу. Три златне медаље Американке Вилме Рудолф (на 100 и 200 метара и за учешће у победничкој штафети) на Олимпијади у Риму 1960. године, несвакидашњи су успех већ сам по себи. Шта тек рећи на то што их је освојила девојка којој је у детињству лева нога била одузета, али која је захваљујући својој упорности успела да победи болест?

Велики енглески песник Џон Милтон (1606—74), потпуно је ослепео у четрдесет и

трећој години. Своје животно дело, „Изгубљени рај“, Милтон и није написао — издиктирао га је секретару... Губитак вида није омео ни мађарског емигранта Џозефа Пулицера (1847—1911) да остане име број један у америчком новинарству, власник неколико најтиражнијих ондашњих листа, име уз које се од 1917. везује чувена награда за журнализам, карикатуру, књижевност и музику.

Ни у најкритичнијим данима живота, када је са непуних тридесет година ссетио да ће због обољења крвних судова сасвим изгубити вид, Милан Будимир (1891—1975) није малаксао: један од наших највећих класичних лингвиста, врстан познавалац античке историје, утемељивач балканологије као науке, 45 година професор на катедри за класичну филологију Фило-

Један од највећих портретиста свест Франциско Гоја био је потпуно глув. (Доле лево).

Може ли композитора да задеси већа несрећа од губитка слуха? Лудвиг ван Бетовен имао је само двадесет и шест година када је први пут приметио да му слух слаби.

Десет година је Сара Вернар одушевљавала публику широм света кријући испод хаљина дрвену протезу. (Доле)

зофског факултета у Београду, редовни члан Српске академије наука, познавалац великог броја савремених и мртвих језика, аутор је преко 200 научних радова. Питали су га једном за животну девизу. Одговорио је: „Ако човек тражи истину до које се долази једино радом и размишљањем, он ће уживати у том откривању.“ Ни речи о мраку у коме је провео више од пола века...

ПОКЛОН ДЕЧАКА ИЗ КОНВРЕА

Што губитак вида данас више не значи и живот у вечном мраку, милиони слепих широм света могу да захвале Лују Брају.

Брај је угледао свет — и то заиста угледао — 1809. године у једној од најсиромашнијих кућа у француском сеоцету Конвре. За разлику од остало четворо деце Брајових, Луј је највећи део времена проводио у очевој радионици гледајући као опчињен како отац спретно израђује седла и другу опрему за коње...

Имао је само три године када се догодила трагедија. Отац је за тренутак напустио радионицу, дечачић је, уверен да и сам већ може да барата оштрим обућарским ножем... Кожа је тврђа од мермера, а његове руке слабе и мале... Све се одиграло у трену: нож је скизнуо кроз прсте и зарио се у око. Рожњача је неповратно уништена... За неколико недеља, гнојна упала другог ока. Годину дана после несреће четворогодишњи Луј је потпуно слеп. Могао је то да буде крај живота за дечака. Могао је, али није.

Док његови вршњаци слободно време проводе у игри, најбољи ђак у Институту за слепе Валантена Аија у Паризу из дана у дан, из месеца у месец, из године у годину, седи за столом окружен хрпом картона, картончића, дрвених слова — мора, мора по сваку цену да створи азбуку за слепе савршенију од рељефног писма Валантена Аија, азбуку која ће њему и његовим друговима омогућити комуникацију са спољашњим светом, дати им шансу да разумеју и буду схваћени, да пишу, читају, сазнају!...

Једнога дана у Институт стиже артиљеријски капетан Шарл Барбије дела Сер. „Мој изум омогућава ми да шаљем и дешифрујем војне депеше и усред мрког мрака“, тврди капетан директору Института. Разговору присуствује и Луј. Шта нуди Шарл Барбије? Систем избочених тачака и цртица. Случајни сведок разговора одмах схвата шта капетановом систему недостаје да би био савршен...

Луј Брај је имао само 17 година када је довршио своју чувену азбуку за слепе која се данас користи у више од осамсто језика и дијалеката света! „Брајов мост“, назвали су ово писмо које већ век и по сједињује свет оних који не виде са светом. Шест тачака вертикално поређаних у два реда што их слепи читају додиром „чудо“ су које је свету поклонио дечак из Конвреа.

ВОЉА И ХРАБРОСТ

Било му је двадесет и шест година кад је први пут приметио да му слух слаби.

„... Још као млад морао сам да се повучем, да живим у самоћи... Како сам могао другима да кажем: говорите гласније, виците јер сам глув? Како сам могао да признам да чуло које је некада у мени било савршено — ишчезава? ... Каково понижење... Неколико пута сам се предавао очајању и тада је мало недостајало па да све окончама...“

Тестамент који је тридесет двогодишњи Лудвиг ван Бетовен написао 1802. године у Хајлигенштату у тренуцима највеће животне кризе. И доиста, има ли нечега страшнијег од несреће да композитора од свих чула изневери баш слух? Али, у двадесет и пет година колико је још живео после хајлигенштатског тестаментa, Бетовен је створио многа своја најзрелија и највећа дела

„Ухватићу судбину за врат, она ме неће до краја догући“ — написао је једном велики уметник пријатељу Венглеру. Тако је и било...

Пад с коња у детињству начинио је од Арија Тулуз-Лотрека богаља закржљалих ногу и патуљастог раста. Дух је и у овом случају био јачи од тела: не може се говорити о импресионизму, а да се не помену и Тулуз-Лотрекови цртежи, скице и уља настали међу „полусветом“ париских кафана, кабареа, тркалишта и јавних кућа...

Како се осећа човек који у четрдесетој години, на почетку блиставе политичке каријере, оболи од дечије парализе и гледа како почетну утрнулост из дана у дан замењује све већа одузетост обе ноге и десне руке? У тренуцима очајања, тај човек, Франклин Делано Рузвелт, спреман је да дигне белу заставицу, да се преда... Али, воља да победи болест и храброст да се против ње бори учинили су немогуће: годину дана после напада Рузвелт хода уз помоћ штака, а само три године потом тријумфално се враћа политици. Пошло му је за руком што никоме пре ни после њега у историји САД није — Франклин Д. Рузвелт (1882—1945) биран је за председника своје земље четири пута...

КАКО СЕ КАЖЕ НАДА

„У језику хендикепираних широм света — написао је неко — реч нада гласи — Хелен Келер...“

Слепа, глува и нема од деветнаестог месеца, Хелен ипак животу није рекла „не“. Обдарена несвакидашњом интелигенцијом и снагом воље, успела је да слог по слог поврати способност говора, научи да пише и чита помоћу Брајове азбуке и да се у двадесетој упише на Редклиф колеџ на коме је и докторирала филозофију.

Већ прво дело „Повест мога живота“, преведено на 50 језика, донело је слепој Американки светску славу.

Њене последње речи?

„Волела бих да живим све док свим слепим малишанима на свету не буде пружена могућност да се школују и да, кад одрасту, живе као и сви други људи.“

М. Илић

КАКО
НАПАКОСТИТИ
РОЂАЦИМА

ЧУКУНБАБА

ОД

Читавог живота Дом Доминго Фаустино Кореа представљао је за своју околину загометку: нико га није подносио ни схватао из једноставног разлога што је Кореа отворено показивао мржњу према свим људима, без разлике. Једини контакт који је успостављао са околином сводио се на пословне односе. Стога, може се рећи, никога није изненадила његова последња жеља да после његове смрти нико не може да ужива у многобројним добрима која је оставио. А Доминго Кореа могао је многе да устреми својим великим богатством. Само да је хтео.

Током живота Кореа се бавио разноврсним пословима — од трговине стоком па све до послова са златом. Био је прави бизнисмен који је имао изострен њух за послове, готово никад му се није дешавало да повуче погрешан потез.

ЉУБАВ?

Прича се да се 1851. године Фаустино Кореа посвађао са једним од своје браће. У неким изворима стоји записано да је свађа избила око земље, док други говоре да је до сукоба дошло због неке жене у коју су се обојица заљубили. Ово је можда и једино позитивно осећање према неком људском створу које су забележили Кореини савременици. Па чак ни о тој љубави не постоје сигурни подаци. Тек — Кореа је свог брата, у наступу беса, убио из пиштоља!

Да ли од тога тренутка, или можда од тада, не зна се тачно, Доминго Фаустино је и са другом браћом и сестрама, а било их је укупно седморо, такође живео у завади. Одбијао је да их виђа, још мање да им помаже на било који начин. На жалост, никад се неће сазнати прави узрок оволике нетрпељивости према својим ближњим.

Остаје само чињеница да је он био најдуговечнији од свих, доживео је да сахрани све своје сестре и браћу.

Четрнаест дана пред смрт, 1873. године позвао је адвокате који су написали и оверили тестамент у складу са Кореиним захтевима. У том завештању Доминго Фаустино изричито је нагласио да његово богатство не може нико да користи у току следећих сто година. После ове по-

Богатство Дом Доминга Фаустино Кореа достигло је током протеклог века вртоглаву вредност и сада износи дванаест билиона долара!

Породично стабло милијардера — намћора које представља основ за утврђивање сродства.

За сада је једино сигурно да ће вешти адвокат Хосе Сисеро Биглиа постати богаташ.

следње пакости коју је смислио Кореа је могао мирно да умре.

Тестамент је страшно разбеснео његове прве наследнике. Следеће генерације све мање су се бавиле својим мрзовољним рођаком а многи су готово и заборавили на њега.

Протекло је тих сто година. Био је то довољно дуг период да садашњи евентуални наследници забораве на мржњу која је нераскидиво била везана за Кореино име. О њему се више не размишља као о човеку, он је сад постао „неко с ким би ваљало бити у сродству“. Мржња је уступила место страховитој поклепи. Није ни чудо јер се од његове смрти вредност добара која је поседовао неколико пута увећала и достигла вртоглаву цифру. Његово укупно бо-

гатство процењује се на 12 билиона долара!

Шта је то све Дом Доминго Фаустино Кореа оставио? Неколико плажа у Бразилу, комплексе земље под шумом, фарме које се пружају до јужних градова Пелоташ и Рио Гранде до Сул. Ту је и власништво неких водопада на реци Рио Негро на којима Уругвај планира да изгради хидроцентралу, наравно и велике суме новца које је оставио по банкама Аргентине, Парагваја и Чилеа.

10 ХИЉАДА НАСЛЕДНИКА

Браћа и сестре Доминга Фаустина Кореа оставили су за собом ни мање ни више него шездесет осморо деце која су, разуме се, о- богатила породично стабло

новим потомцима. То ипак не значи да су они могли да „умноже“ њихову фамилију за 10 хиљада људи. па ипак, тачно толико њих се јавило тврдећи да су директни Кореини потомци. Од тих десет хиљада бар четири хиљаде тврди да има сва потребна документа да докажу везу са „драгим, умрлим рођаком“.

Тако је Кореа данас постао знатно популарнији него у време кад је живео. Људи који тврде да су с њим у родбинској вези, из различитих су слојева и неједнаког имовног стања. Ту је, на пример, жена бившег бразилског председника Ернеста Хеисела, али исто тако и један скромни пензионер који живи од 75 долара месечно и искрено је убеђен да је директан Фаустин потомак.

Доказе о свом сродству држи у табакери од које се не одваја чак и кад спава. Шта зна човек ко све може да посегне за његовим „благодом“? Да ли су његова документа и веродостојна тек ће се утврдити. И он, као и остали, мораће још доста да причека док се мистерија око наследства не разреши.

Прича о његовом богатству толико се исконпликовала током тог протеклог века да готово и не постоји особа која би могла да је разреши. Ипак, нашао се човек који је имао довољно смелости да се у све то угрусти и сада је можда и најближи кључу за решавање мистерије — адвокат Хосе Сисеро Биглиа који се сасвим случајно заинтересовао за све то.

Једном је, радећи у библиотеци града Куритабе, наишао на неке занимљиве детаље који су били везани за милијардера-чукача. Знатичељно је наставио да копа и прикупља, где год је мислио да може да наиђе и на најмањи траг, све појединости о Кореи. Тако је, мало помало, ушао у све (уколико је то уопште могуће) тајне Фаустиног богатства и његове многобројне фамилије. Успео је да сачини и породично стабло.

Подухват овог адвоката брзо се прочуо, на његову адресу почеле су да стижу молбе све у истом стилу: „Да ли имам довољно доказа да ме уврстите у Кореине потомке?“

Биглиа је данас засут молбама, једва стиже да дигне главу од посла, боље речено разних папира који доказују евентуално сродство. Сам Хосе каже:

— Нисам ни сањао да ће се овако нешто догодити. Људи ме буквално опседају, немам више времена ни за какав други посао. Чак сам морао да променим кућни број телефона јер више нисам могао да живим од непрекидних позива разних очајника који су ме будили у свако доба ноћи да ме питају: „Имам ли шансе?“

A black and white illustration of a bearded man in a suit, likely a religious figure, standing with arms crossed. He is surrounded by a crowd of people, some kneeling in prayer. The background features stylized rays of light and architectural elements.

12 ЛЕТА

A black and white photograph of a sketch on a textured surface. The sketch depicts a group of figures in a dynamic, possibly dancing or fighting pose. The drawing is done with dark, expressive lines and shading. In the lower left corner, there is a handwritten signature that reads "M. P. L. H."

Биглија је ипак посумњао. Проучио је добро породично стабло Ксериних потомака и утврдио: да је Далва Родригес Меренда заиста била чукунунука, то би значило да је њена чукунбаба, кад је умрла, имала само 12 година.

једино извесно, биће Биг-
лиа. Од четири хиљаде
„рођака“ он заступа три
хиљаде. Са свима је на-
правио такав уговор да у
случају да буду проглаше-
ни частницима, он доби-

Дом Доминго Фаустино
Кореа вероватно би се
насмејао, да мотке, кал би
је мотке задао
Или можда

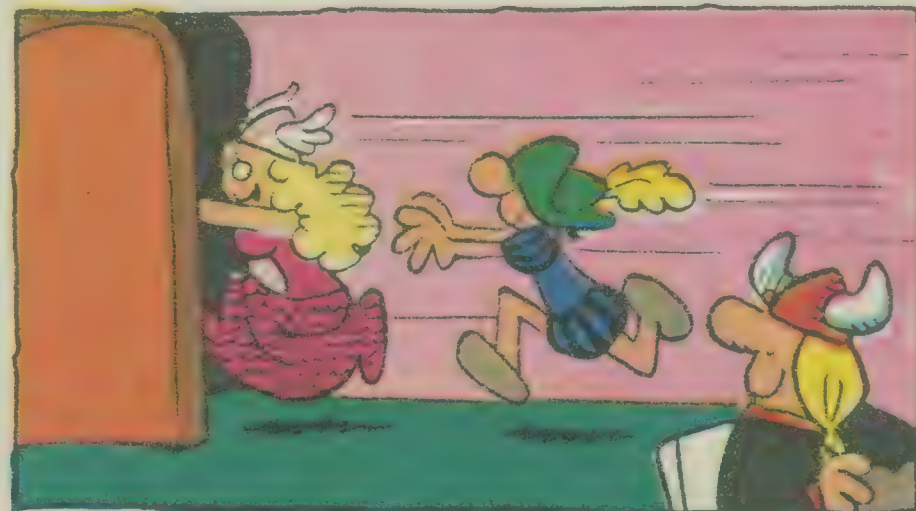
Становници Цириха недавно су имали прилике да виде највеће мехуре sapunice на светu. Направио их je, za svoju dušu, a na radost dece, zaјar Иван Песталоци koji je пре него што je почео да „дува“ циновске балоне, прво морао да конструише специјалну

...u zve-
savljaću jednom poslu zdu-
šno pomaga jedan mali-
šan sa metrom u rukama,
koji je premeravao gro-
stasne mehur. I, koliko
su go veliki najveći ba-
tisoni od sapunice na sve-
tu? Prečnik im dostiže
metar, a dugачki su i pu-
na tri!!!

Ако маме могу да се
пхвате да су набавиле
свежу рибу, а риболовци
да су имали среће,
све две девојке, макар
и у шали, могу да тврде
да су прошле боље
него ико други: Ронди
Сјут (лево) и Шејли
Хенрион (рибе су саме
дошле на кућни праг
— плывајући наравно.
Шаран у рукама Шејле,
тежак око тринаест
килограма, и онај други,
нешто мањи, залутали
су улицама Гринвуда у
Индијанполису у Аме-
рици после обилних ки-
ша од којих је надо-
шла оближња река.
Залина се из свог ко-
рита'

О Д А К Л

ЊЕМУ НОВАЦ?

Сви су у селу знали да је старац Мехмед пуни сиромаша а он је ипак тврдио да је опљачкан. Његове сузе деловале су токо убедљиво да је командир Митар у једном тренутку поверовао његовој причи.

Т е године зима је била необично така. Неде око подне почео је да веје снег. Сиво небо се тешко наслонило на планинске врхове: пахуљице су се густо ројиле око голих грана дрвећа и играле неку чудну игру на ветру.

Из села које се смешало подно семих планинских врхова, кренуо је старац Мехмед у град. Од њега га је делило око 12 километара неравног сеоског пута који се с времена на време губио у нестварно белом зимском пространству. Заглављивао се Мехмед у сметове, иње му се хватало на седе бркове и обрве, па ипак, није посустајао. Кад је, најзад, стигао на циљ, пред станицу милиције, већ је почео да пада мрак.

Командир Митар је управо завршавао извештај који је требало послати следећег јутра првом поштом. У канцеларији је било топло захваљујући лећи која је пријатно пукетала. Одједном се зачуло тихо куцање а одмах затим зашкрипала су врата. На своје највеће изненађење Митар је у њима угледао Мехмеда, седамдесетогодишњака кога је знао од најранијег детињства. Старац је живео сасвим сам у трошној оронулој кући на самом крају села. Често је силазио у град и радио по кућама за храну и мало новца. Обично је цепао дрва, уносио угаљ, доносио воду. Митар се сећао како су га родитељи грдили кад је са осталом децом задркивао ђуљивог и увек погуреног старца који је често застајао на улици да гледа како се играју. Касније, кад је пострастао, испричали су му да је Мехмед добар и поштен човек а да је ђуљив и чудан постоје отако су му једне зиме, за само неколико дана, умрли жена и двоје деце. Отада се осамио, престао да обрађује и оно мало земље што је имао и готово потпуно престао да разговара са људима.

На старчево „добро вече“ Митар је устао и пошао му у сусрет.

— Којим добром, стари, то оваквом невремени? — упитао је нудећи га да седи.

— Није добро, дете моје — задиханим гласом одговорио је Мехмед и несигурно

сео на саму ивицу столице.

Погнуо је главу и као да није знао одакле да почне. На њему је била стара и закрпљена одећа која сигурно није могла најбоље да га заштити од зиме.

Митар је стрпљиво чекао да старац почне да говори. Видео је да је узбуђен и да се нешто озбиљно догодило. А опет, знао је колико му је тешко да прича јер је годинама избегавао сваки разговор с људима.

— Дете, украли су ми паре... Три милиона... — почео је Мехмед а онда заћутео. Низ изборано лице потекле су му сузе.

ЦЕП ЈЕ ПРАЗАН!

Требало је доста времена и стрпљења док Митар није сазнао шта се догодило. Мехмед је годинама сваку пару што би зарадио остављао на страну. Чувао је новац за сахрану и споменик који је желео да подигне жени и деци.

Тог јутра изишао је као и обично да напеча дрва. По облацима који су се ниско спустили знао је да ће ускоро почети да пада снег. Зато је журио да што пре заврши започети посао. Од напорног рада се ознојио, па је скинуо капут и скинуо га на грелу оближње јабуке. Новац је био у џепу капута, никада се није свађао од њега јер се бојао да га не изгуби. У дуге зимске вечери,

уз светлост петролејке, брижљиво га је пребројавао и прерачунавао да ли ће бити довољно за споменик какв је желео. Пред славање би га брижљиво умотао у лист новина и вратио награу у џеп.

Мехмед је био занет чепањем дрва када му је пришао сусед Гвозден. Затражио је плето. Мехмед није волео да се дружи с људима и зато му је нељубазно одговорио да нема. Скреноу се и наставио да ради. Кад је завршио са чепањем дрва, ушао је у кућу да нешто поједе. Капут је пребацио преко кревета. По навици, спуцао је џеп. Био је празан.

— Дете, знам те још отмалена — обратио се Митар — и твоје родитеље знам, годинама сам код њих цепао дрва. Били су увек добри према мени: зато сам и дошао да те молим да ми помogneш — завршио је отирући сузе огрубелим рукама.

ЗА ИНАТ СЕЛУ

Сутрадан ујутру Митар је са два милионера кренуо кроз снег према Мехмедовом селу. Обећао је старцу да ће све учинити да пронађе кривца.

У селу је разговарао са људима. О старцу му нису рекли много више од оног што је и сам знао: био је нељубазан, терао је људе са свог прага, није волео да разговара. „Пореметио се ваљда“ од усамљеничког живота и година које су га

притисле. Кад им је Митар рекао да је Мехмед поднео пријаву да је покраден, сумњичаво су вртили главом питајући се шта би лопови могли да му однесу. Па он није имао ништа! Упркос томе, Митар је одлучио да поразговара и са Гвозденом. Затекао га је испред куће. И он је потврдио да је старац чудан, прави човекомрзац. Кад је Митар поменуо да је покраден, Гвозден је повукао дим из цигарете и рекао:

— Гоља је он. Ето, први смо суседи а никада му у кућу нисам ушао. Одакле њему, онако дроњавом, толики новац? Кућа само што му се није срушила. На моју децу виче само ако се приближе његовом дворишту. И овде, селу, има посла али он више воли да иде у град. А зашто? Зато што нас мрзи. Сада је још измислио да су га покрали само да би напакоистио целом селу!

— Слушај, Гвоздене, — прекинуо га је Митар — иди у кућу и обуци се. Мораћеш да поћеш с нама.

Док су се стрмим путем спуштали према граду, снег је још увек вејао. Митар је размишљао о томе како и сам није био сасвим сигуран у истинитост Мехмедове приче.

Знате ли шта је то што је отклонило и последњу сенку сумње командира Митра?

Ако нисте сигурни, погледајте решење приче на страницама „Мале поште“!

БИМ И БУМ

ПРЕДСТАВЉАЈУ СЕ

Њих четворица су, сада то слободно
можемо да кажемо, били међу нај-
познатијих личности на свету.

Они су звук америчког рок-ен-ро-
ла прилагодили свом стилу и ус-
пели да створе јединствену му-
зику.

Све што су
стварали,
убрзо је по-
стајало хит,
јер су њихо-
ве песме би-
ле одраз чи-
таве једне
генера-
ције.

Пот Макарти, Џон
Ленон, Џорџ Хари-
сон и Ринго Стар
били су и оста-
ли синоним
једног
времена.

ПРИЧА О
БИТАСИМА:

ДЕЧАЦИ ИЗ ЛИВЕРПУЛА

PRODUCED BY:
DAVID KRAFT
WRITER/EDITOR

ILLUSTRATED BY:
GEORGE PEREZ & KLAUS JANSON
ARTISTS EXTRAORDINAIRES
Macrod
LETTER
4572/4
PETA
COLORS

JOHN MCGREGOR/ADDITIONAL DIALOGUE
D. JON ZIMMERMAN
RESEARCH

ЗВУЦИ РОК-ЕН-РОЛА 1956. БЕК ОДЈЕ-
КАЈУ АМЕРИКОМ И УБРЗО СЕ ШИРЕ
ПРЕКО АТЛАНТИКА И ОСВАЈАЈУ И ЕВРО-
ПУ.

У ЕНГЛЕСКУ ПЛУКУ ЛИБЕР-
ПУЛ ТОРНАРИ, ИЗМЕЂУ ОСТА-
ЛОГ, ДОНОСЕ НАЈНОВИЈЕ
СИГНЛОВЕ ИЗ САД ...

... ТАКО ДА СЕ У ТОМ ГРА-
ДУ, НА ОБАЛАМА РЕКЕ
ТЕРСИ, РАБА ЗВУК-ТЕР-
СИ БИТ.

ФОРМИРАЈУ СЕ, ПО АМЕРИЧКОМ УЗОРУ,
МНОГИ САСТАВИ. ЈЕДАН ОД МНОГИХ ЈЕ И
ГРУПА "КВОРИМЕН" ("QUARRYMEN") ПРЕД-
ВОЂЕНА ШЕСНАЕСТОГОДИШЊИМ ЏОНОМ ПЕ-
НОНОМ И ЊЕГОВИМ ПРИЈАТЕЉЕМ ПИТОМ
ШУТЕНОМ.

ЊИХ ДВОЈИЦА ПОСТАЈУ ВЕЛИКИ ДРУГАРИ И, БЕЗ
МУЗИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА, СТВАРАЈУ СВОЈУ МУЗИ-
КУ. АУТО-СТОПОМ ПУТУЈУ НА ЈУР, НА ТАКМИЧЕ-
ЊЕ АМАТЕРА.

НА ЊИХОВОМ
НАСТУПУ У
ФЕБРУ 15. ЈУНА
1956, БЕК ПРИ-
ВЛАЧЕ ПАЖ-
ЊУ.

ТИ СИ ПОП
МАКАРТНИ?
СВИРАШ ГИТА-
РУ?

О СЕБИ ГО-
ВОРЕ КАО
О БЛИ-
ЗАНЦИ-
МА
НАРК,
АЛИ НА
ТАКМИЧЕ-
ЊУ СЕ ПО-
ЈАВЉУЈУ
КАО...

СВИ-
РАМ
ТВЕН-
ТИ
ФЛАТ
РОК
И ЈОШ
МНОГО
ТОГА...

ХОРЕШ ДА
НАМ СЕ ПРИ-
ДРУ-
ЖИШ?

НАРАВНО! ВАШ САСТАВ
ЈЕ ПРАВА СТВАР!

... БРИТАНСКИ
ЕВЕРЛИ БРА-
ДЕРС? ДА ЧУЈЕ-
МО ПОБЕДНИ-
КЕ?

ЊИХОВА МУЗИКА ПОСТАЈЕ
СВЕ КОМПЛЕКСНИЈА. ПИТ ШУ-
ТЕН УБРЗО СХВАТА ДА НЕ МОЖЕ
ДА ДРЖИ КОРАК С ЊИМА И НА-
ПУШТА ИХ.

МЕСТО ЗА ВЕЖБАЊЕ ЈЕ СТА-
ЛАН ПРОБЛЕМ, И ЗАТО СЕ ЧЕС-
ТО САСТАЈУ У СТАЊУ ЏОРџА ХА-
РИСОНА...

ЏОРџ,
СЈАЗАН СИ
СА ОНИМ
БУКИ
ЗЕРНА
ЗА ГИТА-
РУ?

У РЕДОВИТА КВОРИМЕНА
УБРЗО СЕ ЈАВЉА НОВИ ГИ-
ТАРИСТА. ПОЧИЊУ ДА СВИ-
РАЈУ КАО ПОЛУПРОФЕСИО-
НАЛЦИ.

У ЈЕДНОМ ОД МНОГИХ МУЗИЧКИХ
ПОДРУМА, КАЗБИ, У КОЈЕМ СВИРАЈУ,
МЕЊАЈУ НАЗИВ У "СРЕБРНЕ БУБЕ"
("SILVER BEETLES")

МЕЂУ њИМА
ЈЕ ЈОШ ЈЕДАН
НОВИ ЧЛАН
- СТЈУ САР-
КЛИФ, ЧОКОВ
ДРУГ.

У ПРАВНИЦА
КАЗНЕ ЈЕ
ГОСПОЂА БЕСТ,
А ЊЕН СИН
ПИТЕР НАСТУ-
ПА КАО БУБ-
ЊАР.

У КАЗНИ СЕ
ЈАВЉАЈУ И
ДРУГИ САС-
ТАВИ МЛА-
ДИХ ЕНТУЗИ-
ЈАСТА...

ГРУПА ДОБИЈА НОВО ИМЕ "BEATLES" (BEET-БУБА И
BEAT-НАЗИВ ЗА НОВИ ЗВУК). АНГАЖУЈУ МЕНАџЕРА АП
БИЛИЈАМСА КОЈИ ИМ УГОВАРА ПОСАО У ХАМБУРГУ ЗА ЈЕСЕН
1959. УСЛОВ - ДА НАЈУ БУЊАРА.

ЧУО СМ ДА
ЈЕ ОВДЕ НА РЕПЕР-
БАКУ ЈЕДАН
СТРАШАН
БУЊАР?

ТО НАМ ЈЕ
ПРАВА
ШАНСА!

ОБРАЂАЈУ СЕ ПИ-
ТУ БЕСТУ И ОН
ПОСАО ПРИХВАТА
ОБЕРУЧКЕ.

ЧОМ ЈЕ У
ПРВУ, ОВО НАМ
ЈЕ ПРАВА ШАН-
СА?

САМО СЕ ПИТАМ
ДА ЛИ ОВДЕ ИМА
СТАНИНЕ И
ХАМБУРГЕ-
РА?

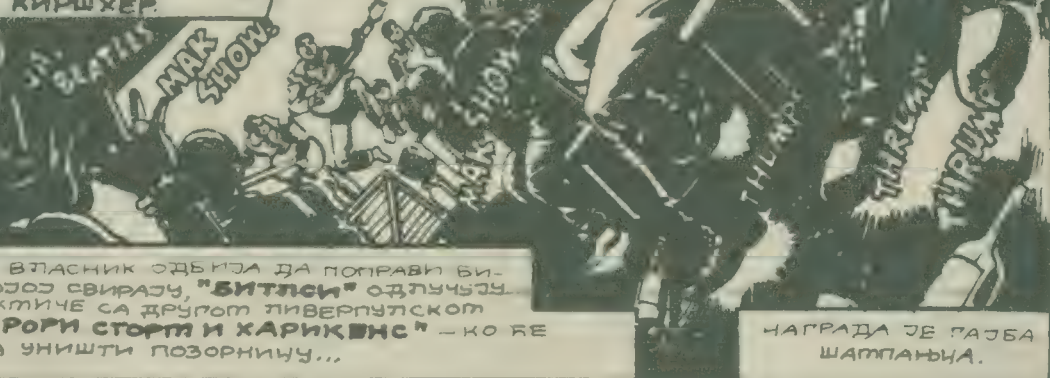
У ХАМБУРГУ, НА
ЧОКОВУ ВЕЛИКУ
ЖАЛОСТ, НИЈЕ БАШ
БИЛО ПРИЛИКЕ ДА
СЕ МИСЛИ НА ХРА-
НУ... САМО НА РАД.

УХ, КАКВО
СТРАШНО
МЕСТО!

ИПАК, БОЉЕ
ЈЕ НЕРО У ЛИВЕР-
ПУЛУ?

"БИТЛСИ" СУ У КАИЗЕРКВЛЕРУ, (МЕСТО У КОЈЕМ СУ
СВИРАЛИ), ПРИМЉЕНИ СА ОДУШЕВЉЕЊЕМ. ТУ СРЕЂУ
ФОТОГРАФ АСТРИД
КИРШХЕР.

СТЈУ СЕ ЗАПЕЉУ-
ЈЕ У АСТРИД И ОД-
ЛУЧУЈЕ ДА ОСТА-
НЕ У ХАМБУР-
ГУ.

ПОШТО ВЛАСНИК ОДБИЈА ДА ПОПРАВИ БИ-
НУ НА КОЈОЈ СВИРАЈУ, "БИТЛСИ" ОДЛУЧУЈУ
ДА СЕ ТАКМИЧЕ СА ДРУГОМ ЛИВЕРПУЛСКОМ
ГРУПОМ "РОРИ СТОРМ И ХАРИКВНС" - КО ЋЕ
ПРВИ ДА УНИШТИ ПОЗОРНИЧУ...

НАГРАДА ЈЕ ПАЈБА
ШАМПАЊА.

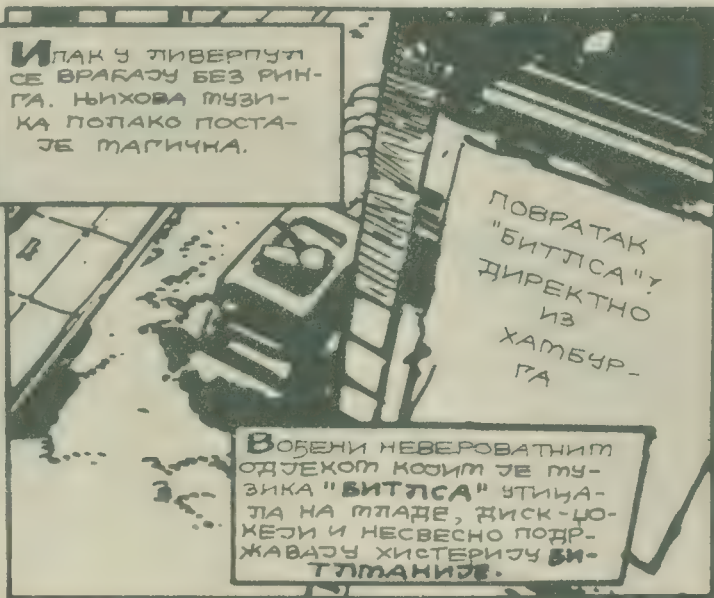
"БИТЛСИ" ГУБЕ, АЛИ СУ СЕ
ЧОМ, ПОМ И ЧОРУ СПРИЈАТЕ-
ЉИЛИ СА БУЊАРЕМ ДРУГОГ
САСТАВА - РИНГОМ СТАРОМ.

МОЋИ,
ПИЈМО ЗА
НОВУ
БИНУ?

РИНГО ОД ТАДА НАСТУПА
СА ЊИМА НЕКОЛИКО ПУ-
ТА. У МАЈУ 1961, У МАЛОМ
СТУДИЈУ У ХАМБУРГУ, СНИ-
МА СА "БИТЛСИМА" ПЛО-
ЧУ.

ИПАК У ЛИВЕРПУЛУ
СЕ ВРАЋАЈУ БЕЗ РИН-
ГА. ЊИХОВА МУЗИ-
КА ПОЛАКО ПОСТА-
ЈЕ МАРИЧНА.

ПОВРАТАК
"БИТЛСА" У
ДИРЕКТНО
ИЗ
ХАМБУР-
ГА

ВОЂЕНИ НЕВЕРОВАТНИМ
ОДЈЕКОМ КОЈИМ ЈЕ МУ-
ЗИКА "БИТЛСА" УТИЦА-
ЛА НА МЛАДЕ, ДИСК-ЏО-
КЕЈИ И НЕСВЕСНО ПОДР-
ЖАВАЈУ ХИСТЕРИЈУ БИ-
ТЛМАНИЈЕ.

КЛУБ НЕБЕРН ПОСТАЈЕ
ПЛАКА ЗА МИЛАНЕ КОЈИ
СВЕ ВИШЕ ПУДУЈУ ЗА
"БИТЛСИМА." НОВА
ХИСТЕРИЈА ЈЕ НА ПО-
МОЛУ...

"БИТЛСИ" СУ У ОВОМ
КЛУБУ ИМАЛИ УКУПНО
294 НАСТУПА.

НИЈИ СЕ ВЕСТ ДА СУ "БИТЛСИ" У
НЕПЛАЧКОЈ СНИМИЛИ ЈЕДАН СИНГЛ
И СВИ СЕ ИНТЕРЕСУЈУ ДА КУПЕ ОВУ
ПЛОЧУ...

ПОСПОДИНЕ
БИШТАЈН, ДА
ЛИ ИМАТЕ СИНГЛ
"БИТЛСА" СА
ПЕСМОМ МОЋА
БОННИ (МУ
BONNY)?

НА ЖАЛОСТ,
НЕМАМО Г
У СТВАРИ, НИСАМ
НИ ЧУО ЗА
ЊИХ?

У ЊЕМУ СЕ
БУДИ РАДОЗНА-
ЛОСТ. КО ЈЕ ТА
ГРУПА КОЈУ
ТОЛИКО
ТРАЖЕ?

БРАДАН БИШТАЈН
САЗНАЈЕ КО СУ "БИТ-
ЛСИ" ПОРАЗГОВАРА
СА ЊИМА У КЛУБУ
9. НОВЕМБРА 1961.

ВИДЕО САМ ВАШ ШОУ... ИЗВРСНИ
СТЕ, АЛИ НЕДОСТАЈЕ ВАМ ДОБАР МЕ-
НАЏЕР ДА ОКЛАПА ПОНУДЕ, ДА УГО-
ВАРА НАСТУПЕ... ЗА БИХ СЕ ТО-
ГА ПРИХВАТИО?
ШТА КАЖЕТЕ?

ИДЕЈА НИЈЕ ПО-
ША? МОРАМО ОТОМЕ
ДА ПОРАЗГОВАРАМО...

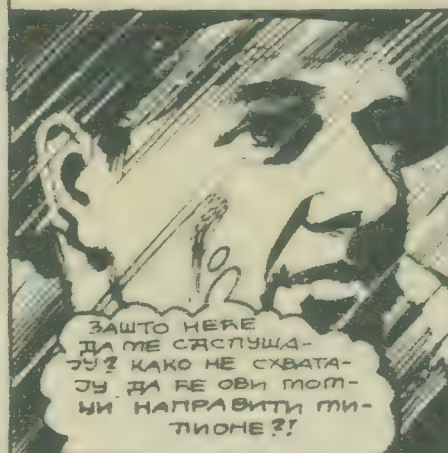
"БИТЛСИ," КОЈИ СУ
ВЕК РАСКИНУЛИ СА
ПРЕТХОДНИМ МЕ-
НАЏЕРОМ, ПРИХВА-
ТАЈУ ЕПИШТАЈНО-
ВУ ПОНУДУ.

ОВА ОДЛУКА РЕ ПРОМЕНИТИ НИ-
ХОВУ БУДУЋНОСТ.

БРАДАН БИШТАЈН, АМБИЦИОЗАН ПОСЛОВ-
НИ ЧОВЕК, УБЕДЕН ЈЕ У ЊИХОВЕ, ЈОШ
НЕОТКРИВЕНЕ ПОТЕНЦИЈАЛЕ.

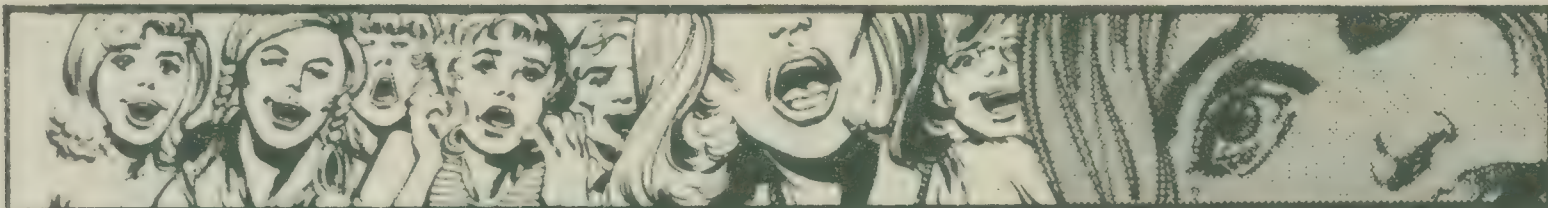
ИДЕ ОД ЈЕДНЕ ДИСКО-
ГРАФСКЕ КУКЕ ДО ДРУГЕ,
АЛИ СВИ ОДВИЈАЈУ ЊЕГОВЕ
ШТИГЕНИКЕ.

ЗАШТО НЕ РЕ
ДА МЕ СЈАСПУША-
ЈУ? КАКО НЕ СХВАТА-
ЈУ ДА РЕ ОВИ МОЋИ
НАПРАВИТИ МИ-
ЛИОНЕ?!

ПОСТАЈЕ
ПОЗНАТИ,
МОЖДА
НАЈВЕЋИ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ,
ПОТЦИ СУ ПОНОВО
АНГАЖОВАНИ У ХАМ-
БУРГУ. САМО САДА
ЗА КЛУБ ЗВЕЗДА,
— КУБУ.

НА ЖАЛОСТ НАД
ТУРНЕЈОМ СЕ НАДВИ-
ЛА СЕНКА...

"ДЕР, ДОК СУ БИЛИ У ХАМБУРГУ, СТУД
САТКЕИФ УМИРЕ ОД ТУМОРА У 21. ГО-
ДИНИ.

С ДРУГЕ СТРАНЕ, СТИЖУ ОПТИ-
МИСТИЧКЕ ВЕСТИ ОД ЕПШТАЈНА.

ТЕПЕРТАМ
ЧЕСТИТАМ, ПОТЦИ.
ЕМИ ЈЕ ПРИХВАТИО
ПОНУДУ ЗА СНИМА-
ЊЕ.
ВЕЖБАЈТЕ.
ЕПШТАЈН

"БИТЛСИ" СЕ
ВРАКАЈУ У
ТИВЕРПУЛ...

... ГДЕ ИХ ЧЕКА
НИЗ ФАНТАСТИЧНИХ
ДОРАБАЈА.

ПРВО, ПРО-
МЕНА САСТА-
ВА.

ПОТЦИ
СУ У ПРА-
ВУ ЗА БУ-
БЊАРА?

КАО ЗАМЕНА
ДОЛАЗИ
РИЧАРД
СТАРКИ...

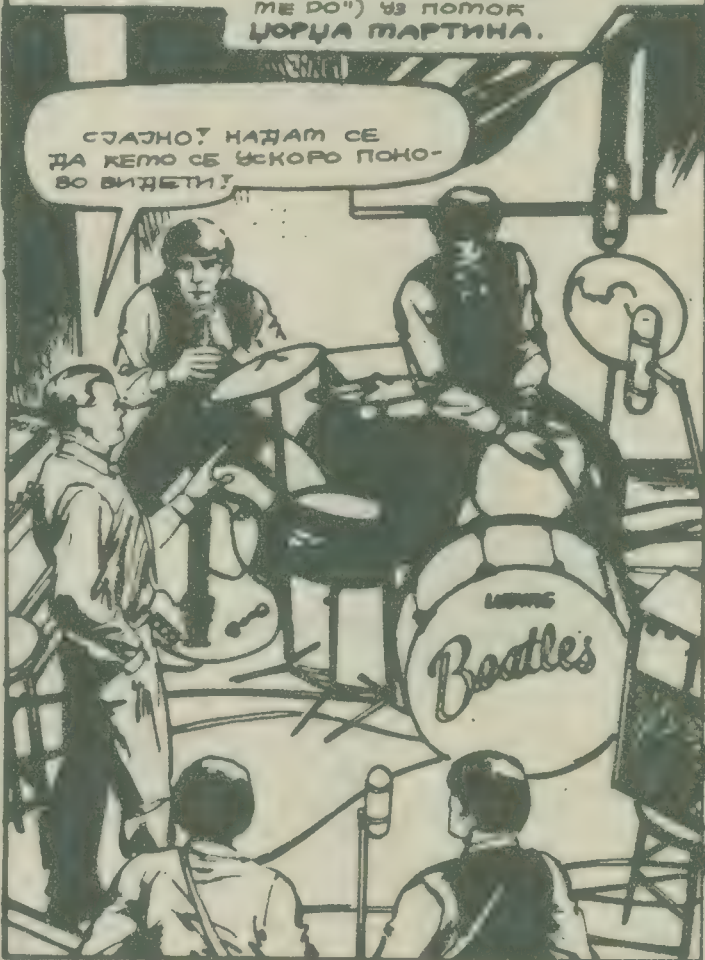
... ОДНОСНО,
РИНГО
СТАР,
ПРИЗАТЕЉ
ИЗ ХАМБУР-
ГА.

МЕСЕЦ ДАНА ПРЕ СНИМА-
ЊА У СТУДИЈУ, ПРВИ БИТЛС
СЕ ОЖЕНИО.

23. АВГУСТА ЏОН ВИНСТОН
ЛЕНОН ВЕНЧАО СЕ У ТАЈНОСТ
СА СИНТИЈОМ ПАЧЕЛ.

У СТУДИЈУ ДИСКОГРАФСКЕ КУЋЕ БТИ
11. СЕПТЕМБРА 1962. "БИТЛСИ" СНИМАЈУ
СВОЈ ПРВИ ХИТ, СИНГЛ "ВОПИ МЕ" ("LOVE
ME DO") УЗ ПОМОЋ
ЏОРџА МАРТИНА.

СЛАЖНО? НАЈАМ СЕ
ДА КЕТО СЕ ЋСКОРО ПОНО-
ВО ВИДЕТИ?

УЗМИТЕ
КОПИ-
ЈУ...

ЈАВИТЕ
АКО НЕЧИМ
НИСТЕ
ЗАДОВОЉ-
НИ?

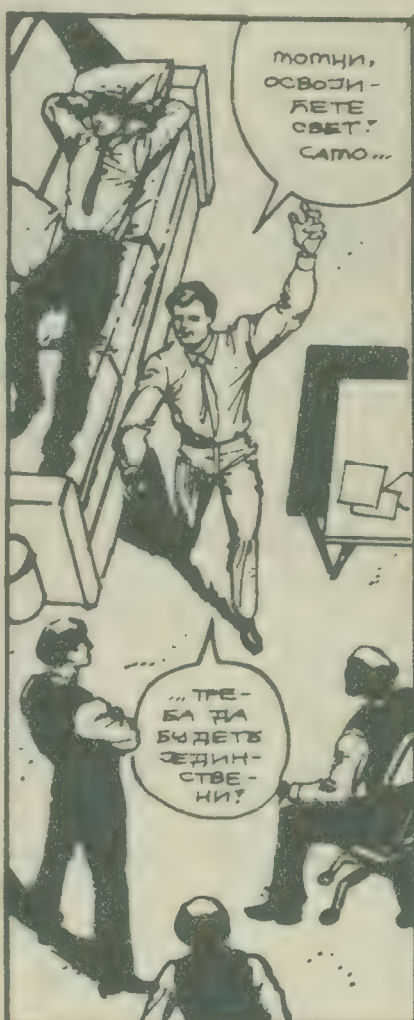

ПА, НА ПРИМЕР,
НЕ ДОПАДА МИ СЕ ВА-
ША КРАВАТА?

ЊИХОВ ЧУДАН СПИСАО ЗА ХУМОР ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА ОД
СТВАРИ ПО КОЈОЈ ЊЕ СЕ УБРЗО ПРОЧУТИ...

МОРАЛО ЈЕ ЈОШ НЕШТО
ДА СЕ УЧИНИ...

МОМЦИ,
ОСВОЈИ-
ТЕ СВЕТ?
САМО...

...ТРЕ-
БА ДА
БУДЕТЕ
ЈЕДИН-
СТВЕ-
НИ?

ЈАСНО НАМ
ЈЕ, ШЕ-
ФЕ?

И ЊИХ ЧЕТВОРИЦА КРЕ-
НУЛИ СУ ДА ОСВОЈЕ
СВЕТ...

ЊИХОВЕ ФРИЗУРЕ,
НОВ НАЧИН ОДЕВАЊА,
А ПОСЕБНО МУЗИКА,
УЗДРАЖЕ ЧИ-
ТАВУ ЗЕМЉИ-
НУ КУЛТУ.

ДА, БАШ ОНИ-БИТЛСИ?

НОВЕМБРА 1962. "БИТЛСИ" СЕ ПРВИ ПУТ ПОЈАВЉУЈУ НА ТВ, А У ДЕЦЕМБРУ ИДУ ПЕТИ, ПОСЛЕДЊИ ПУТ, У ХАМБУРГ.

ЊИХОВ НОВИ СИНГЛ "ПОЛИМ ТЕ, ОДОБРОВОЉИ МЕ" ("PLEASE PLEASE ME") ИЗПАДИ ФЕБРУАРА 1963. И ПОСТАЈЕ ВОДЕЊИ НА ТОП-ЛИСТАМА...

ВЕЧЕ, 13. ОКТОБРА...

ДОВЕДИТЕ
ДОШЉАДИ,
ПРОВИДНЕ
ОВРУЧЕ

АКО
ПРОВА-
ЛЕ,
УРУШИЋЕ
БИТЛ-
СЕ!

ЊИХОВА ПОЈАВА У ЛОНДОНСКОМ ПАЛАТИЈУМУ И ТВ ШОУ ПРЕД ОКО ЧЕТРНАЕСТ МИЛИОНА ГЛЕДАЛАЦА, ОЗНАЧИТИ СУ ПОЧЕТАК НОВЕ ЕРЕ...

САМО НЕДЕЉУ ДАНА КАсниЈЕ,
4. НОВЕМБРА 1963. "БИТЛСИ" СУ
ПОЗВАНИ ДА УЧЕСТВУЈУ У ПРОГРАМУ
ПРЕД САМОМ БРИТАНСКОМ КРАЉИ-
ЧОМ.

ПРВИ АЛБУМ
"БИТЛСА" "ПОПЛИМ
ТЕ ОДОБРОВО-
ЉИ МЕ", СМЕ-
ЊЕН ЈЕ С ПРВОГ
МЕСТА ТОП-ЛИСТЕ
ТЕК СЕДМ МЕСЕЦИ
КАсниЈЕ КАДА СУ ИЗ-
ДАЛИ ДРУГИ АЛ-
БУМ "СА БИТЛСИМА"
("WITH THE BEATLES")

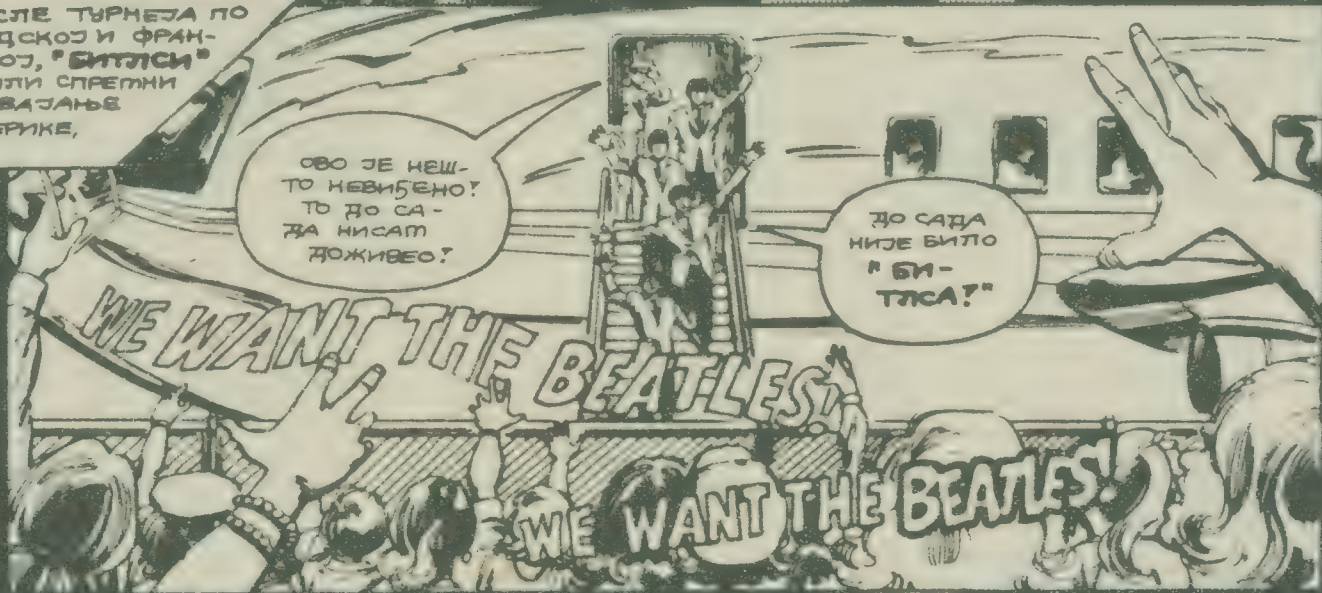
ЈОШ УВЕК СЕ НИ-
САМ НАВИКАО НА
ОВЕ ГУЖВЕ!

СВЕ ДОК СЕ КОНАЧНО НИСУ РАЗИШЛИ "БИТЛСИ" СУ
ДОМИНИРАЛИ ДИСКОГРАФСКИМ ТРЖИШТЕМ.

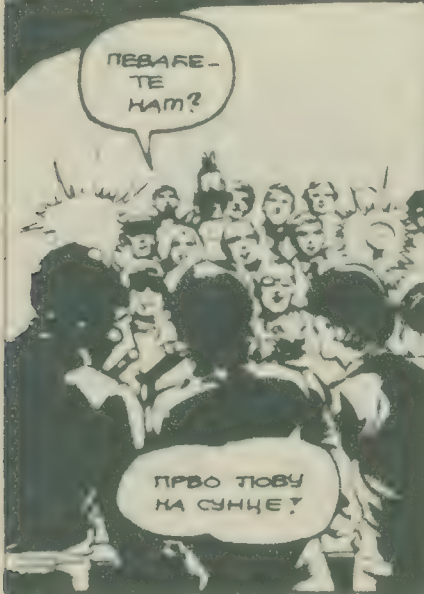
ПОСЛЕ ТУРНЕЈА ПО
ШВЕДСКОЈ И ФРАН-
ЦУСКОЈ, "БИТЛСИ"
СУ БИЛИ СПРЕМНИ
ЗА ОСВАЈАЊЕ
АМЕРИКЕ,

ОВО ЈЕ НЕШ-
ТО НЕВИЂЕНО!
ТО ДО СА-
ДА НИСАМ
ДОЖИВЕО!

ДО САДА
НИЈЕ БИЛО
"БИ-
ТЛСА?"

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА
ШТАМПУ ПОТВРЂУЈЕ ЊИ-
ХОВ ЧУВЕНИ СМИСЛО ЗА
ХУТОР...

ПЕВАЋЕ-
ТЕ
НАМ?

ПРВО ЛОВУ
НА СУНЦЕ?

КАКО ОБ-
ЈАШЊАВА-
ТЕ ВАШ
УС-
ПЕХ?

ИМАМО МЕНА-
ЏЕРА ЗА ШТАМ-
ПУ?

ЗАШТО НО-
СИТЕ ТО-
ЛИКО ПРЕ-
ТЕЊЕ?

ЈЕР НЕ МОГУ
ДА ГА ПРОУ-
ЧЕМ ИДОСНОС?

ИМАЈУ ЛИ
ВАШЕ
ПЕСМЕ
ПОРУКУ?

КАРАВНО?
КУПИТЕ ШТО
ВИШЕ НАШИХ
ПЛОЧА?

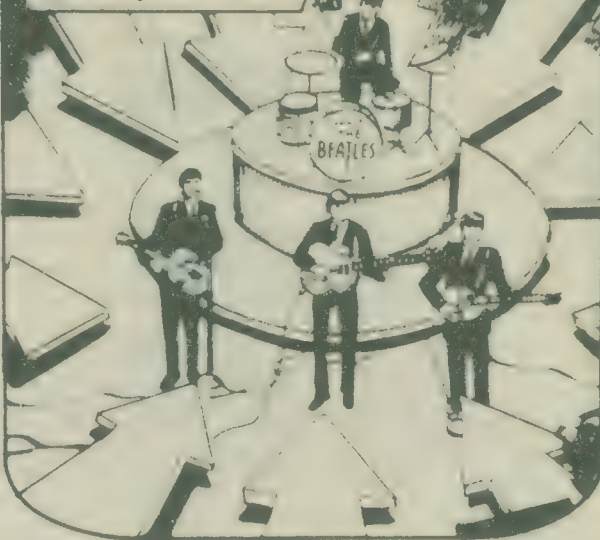
АМЕРИКАНАЦИ
БА САПИБЕН
ИХ АНГАЖУЈЕ
ЗА СВОЈ ЧУ-
ВЕНИ
НЕДЕЉНИ
ТВ
ШОУ.

А САДА
ОНИ
"БИТЛСИ!"

ЊИХОВ ПРВИ ТВ НАСТУП У САД.
8. ФЕБРУАРА 1964. ГЛЕДАЛО ЈЕ
ОКО СЕДАМДЕСЕТ МИЛИОНА АМЕРИ-
КАНАЦА.

УСПЕХ "БИТЛСА" БИО ЈЕ СЕН-
ЗАЦИОНАЛАН У ЧИТАВОМ СВЕТУ.

ЗАИСТА СМО
УСПЕЛИ СВЕ ДА
ПРОДРМАМО?
ЧАК И РОДИТЕ-
ЉИ РЕАГУЈУ?

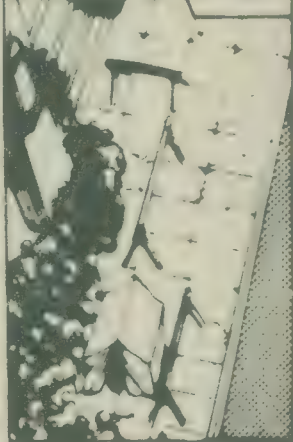
КО БИ
МИСТИО??

ОВО ЈЕ
ВЕК
ШАЏИВО...

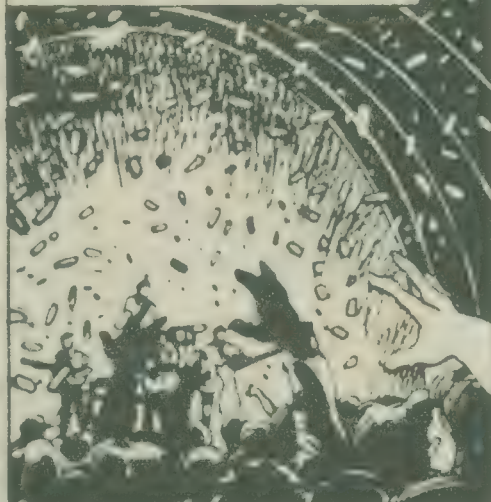
БРАДАН КАЖЕ
ДА ИМАМО
ПОНУДА СА
СВИХ
СТРАНА?

ТРИ ДАНА ПОС-
ЛЕ НАСТУПА У
ШОУ ЕДА САТИ-
ВЕНА АНГАЖОВАНИ
СУ ЗА КАРНЕГИ
ХОЛ."

НЕКИ СУ СЕ УЛО-
ГОРИЛИ ИСПРЕД
ЗГРАДЕ, ДА БИ
СИГУРНО ДОШЛИ
ДО КАРАТА.

ПОСЛЕ ПЕТЕ ПЕСМЕ НИ СА-
МИ "БИТЛСИ" ВИШЕ НИСУ
МОГЛИ СЕБЕ ДА ЧУЈУ...

КАО ОДГОВОР НА ЈЕДНУ АЛУЗИ-
ЈУ КОЈУ СУ НАПРАВИЛИ У ЗАБАВ-
НОМ ПАРАЗИНУ, ПУБЛИКА БА-
ЊА НА ЊИХ ЖЕТЕ-БОМБО-
НЕ...

КАД СУ СЕ ВРАТИЛИ У
ЕНГЛЕСКУ, ИЗЛАЗИ ДИДОВА
КНИГА "НА ЊЕГОВ НА-
ЧИН" ("IN HIS OWN WRITE").
ПОСТАЈЕ БЕ СТРЕПЕР
У ЕНГЛЕСКОЈ И АМЕРИ-
ЦИ.

У МАРТУ
"БИТЛСИ"
ПОЧИЊУ СНИ-
МАЊЕ СВОГ
ПРВОГ ФИЛМА...

НОЋ ПОСЛЕ ТЕШКОГ РАДА

ОРИГИНАЛНА КОМЕДИЈА
О ЈЕДНОМ РАДНОМ ДАНУ
"БИТЛСА".
ПРЕМИЈЕРА ЈЕ БИЛА 6. ЈУ-
ЛА 1964. ГОДИ-
НЕ.

РИНГО,
ШТА
ДАЉЕ?!

ПЕ-
ТА
СТРА-
НИ-
ЦА?

Queen

РЕЖИСЕР ЈЕ БИО РИЧАРД ЛЕ-
СТЕР, А СЦЕНАРИСТА АТАН ОВЕН.
ФИЛМ ПРЕВАЗИЛАЗИ СВА ОЧЕКИВАЊА
У ГЛЕДАНОСТИ.

НА СНИМАЊУ ЏОРџ УПОЗНАЈЕ БУДУ-
ЋУ ЖЕНУ...

... ГЛУТИНУ
ПЕТИ БОЏА.

"НОЋ ПОСЛЕ ТЕШКОГ РАДА"
("A HARD DAY'S NIGHT") СА
ОРИГИНАЛНОМ МУЗИКОМ,
ПОСТАЈЕ ПОСЛЕДЊИ ДО-
КАЗ О ВЕЛИЧИНИ "БИТЛСА".
НЕКИ ИХ СТАТРАЈУ ЗА
НАЗВОЉЕ ПОСЛЕ МУБЕР-
ТАЈ.

ТИХО, БЕЗ БУКЕ, 11. ФЕБРУАРА
1965. РИНГО СТАР СЕ ЖЕНИ СА
ТОРИН КОКС И ХАКСТОН ХО-
ЛУ...

А САДА
-ПТИЦИЦА?

СТЕШАК?

ВЕСТИ О ВЕНЧАЊУ
ИПАК СУ СЕ ПРОЧИТЕ.
ОБОЖАВАТЕЉКЕ СЕ
ОСЕБАЈУ ИЗДАТЕ И
ОКРЕНУ СЕ ПРЕОСТА-
ЛОЈ ДВОЈИЦИ НЕО-
ЖЕЊЕНИХ - ЦОРУЧ
И ПОЛУ.

У ЈУНУ, ШИРИ СЕ ВЕСТ ДА КЕ "БИТЛСИ" БИТИ ПРВА ПОП-ГРУПА КОЈА КЕ ПРИМИТИ
НАГРАДУ МБЕ (ЧЛАНОВА БРИТАНСКОГ КРАЉЕВСТВА).

ТО НИЈЕ
ЗДРАВО? ПОЧЕМО
ДА СЕ ОСЛОВЉАВА-
МО СА ВИ?

ЛЕПА
МЕДАЉА...

МБЕ ЗА
РОК? НИСАМ
ТО
ЗНАО?

НИСАМ ВЕРОВАО...
МИСЛИО САМ ДА ЗА ТО
ТРЕБА УЧЕСТВОВАТИ У
НЕКОМ РАТУ...

ЧУВАЈУ
ЈЕ ДА ЈЕ КОСИМ
КАД ОСТАРИМ?

Daily
Mirror

МНОГИ ДОБИТНИЦИ МБЕ НИСУ БИЛИ НИМАТО ОДУШЕВЉЕНИ. НЕКИ ЧАК ВРАГАЈУ СВОЈЕ МЕДА-
ЉЕ У БАКИНГЕМ ПАЛАТУ (КРАЉЕВСКУ).

ЗА "БИТЛ-
СЕ" ЖИВОТ
СЕ НАСТАВ-
ЉА.

ЦОРЧ, ЗАР
ОПЕТ ЧИТАШ
СТРИПО-
ВЕ??

РАЗОРИКЕ
ТИ МОЗАК?
ПОСТА-
КЕШ...

ЗАШТО БИ-
СТО КАД
ВЕК ИМАМО
ЈЕДНОГ
МЕЂУ НАМА
-ЦОНА?

ПА ШТА,
ЗАР СЕ
НЕШТО
ПРОМЕ-
НИЛО??

ОСТАВИ
МЕ? А ВИ,
МОЖДА,
ЧИТАТЕ
КЛАСИ-
КЕ??

ДРУГИ,
НИШТА
МАЊЕ
СЕНЗАЦИ-
ОНАЛАН,
ФИЛМ
ПОЈАВЉУ-
ЈЕ СЕ
29. ЈУЛА
1965.
ГОДИ-
НЕ.

У ЦЕНТРУ ФИЛМА ЈЕ МУ-
ЗИКА "БИТЛСА".
САМО, САДА ПОСТОЈИ И ВЕОМА
ЗАНИМЉИВА ПРИЧА КАО ОХОСНИ-
НА:
РИНГО ИМА СВЕТИ ПРСТЕН КО-
ЈИ ТАЈНА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОКУ-
ШАВА ДА МУ УКРАДЕ.

HELP!

РЕЖИСЕР
ЈЕ ОПЕТ РИ-
ЧАРД ЛЕСТЕР.
АЛИ, ФИЛМ НАИ-
ПАЗИ НА ПОШИЈЕ
КРИТИКЕ НЕГО ПРЕТ-
ХОДНИ.

15. АВГУСТА 1965. НА ПОЗНАТОМ ШИ СТАДИОНУ ЗА БЕЗБОЛ У АМЕРИЦИ, "БИТЛСИ" СУ ПРИРЕДИЛИ КОНЦЕРТ КОЈЕМ ЈЕ ПРИСУСТВОВАЛО ПРЕКО ПЕДЕСЕТ ПЕТ ХИЉАДА ОБОЖАВАТИЦА.

ДВАНАЕСТ ТВ КАМЕРА СНИМАЛО ЈЕ ОВАЈ ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈ.

ЗБОГ ХИСТЕРИЈЕ КОЈА ЈЕ ПРАТИЛА ЊИХОВЕ НАСТУПЕ, АНГАЖОВАНО ЈЕ ДВЕ ХИЉАДЕ ПОЛИЦИЈАЦА ДА ЧУВА РЕД.

SHE LOVES YOU! YEAH! YEAH! YEAH!

SHEA STADIUM

ПОСЛЕ УСПЕШНОГ НАСТУПА ОНИ УБРОЗ ПУТУЈУ ЗА ХОЛИВУД ДА СЕ СУСРЕТНУ СА СВОЈИМ ИДОЛОМ ЕЛВИСОМ ПРИСЛИЖЕМ.

СУСРЕТ ОСТАЈЕ ДОСТА ТАЈАНСТВЕН...

ПОСТОЈЕ ПРИЧЕ ДА СУ ЗАЈЕДНО СВИРАЛИ ЗА СВОЈУ ДУШУ...

МОМЦИ СЕ ВРАЋАЈУ У ЕНГЛЕСКУ ЈЕР ТРЕБА ДА ПРИМЕ НАПРАДУ...

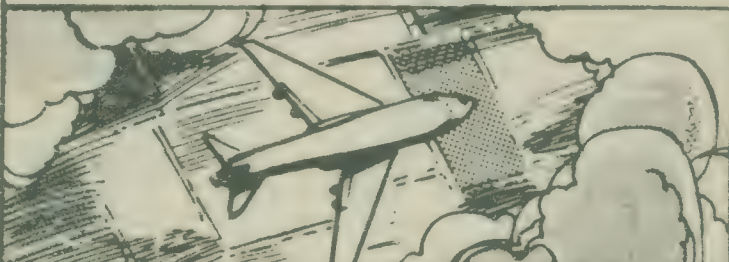
КАКО ТВОЈА ЛУЉАВ СА ЧЕЖ АШЕР, ПОЛ? НОВИНЕ СУ ПУНЕ...

ДА, ТАКО ЈЕ ТО КАД СИ "БИТЛС"?

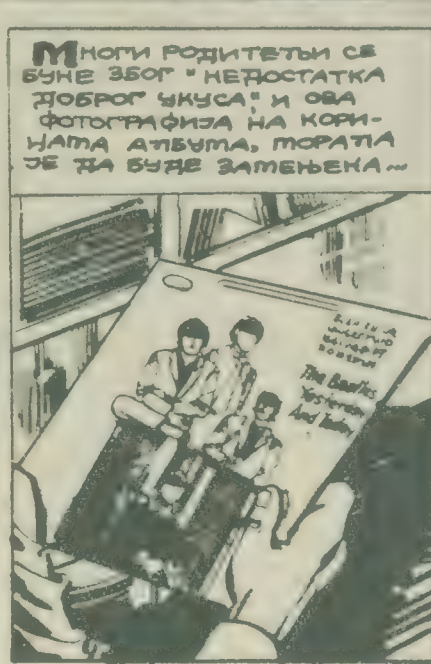
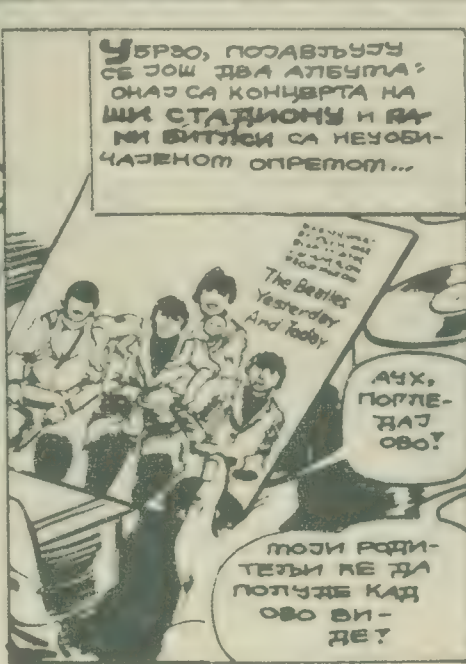
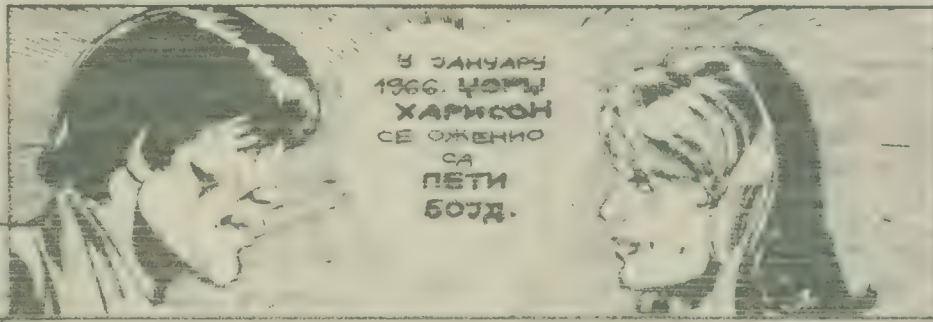
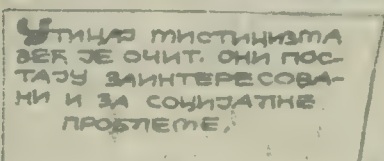
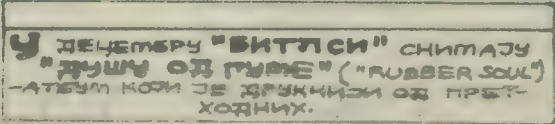
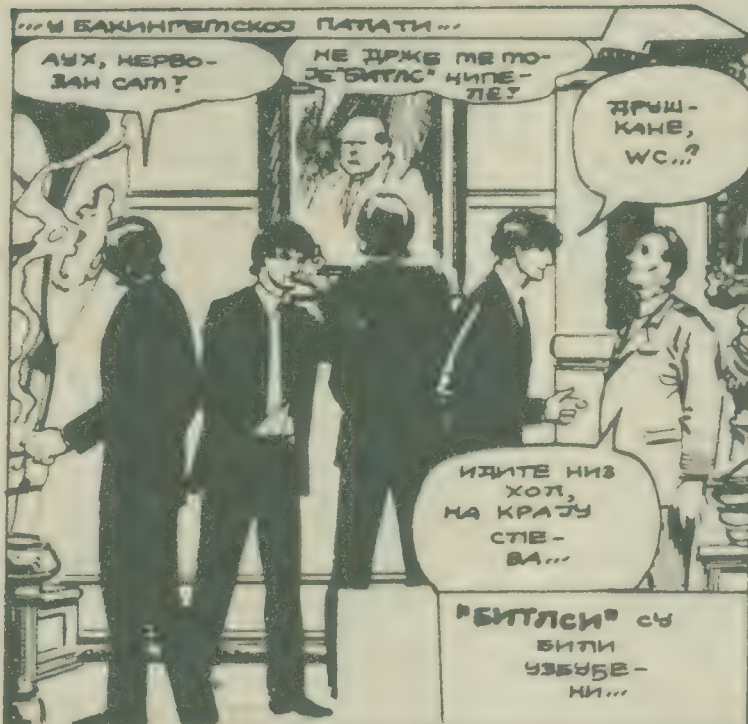
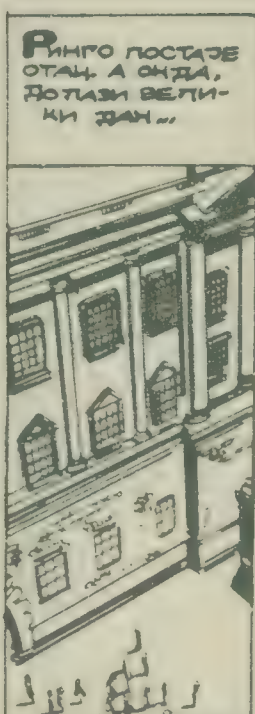
СВАКИ "БИТЛС" ЈЕ ЗА НОВИНАРЕ ВЕОМ ИМАО ОДРЕЂЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.

ЏОН ЈЕ МОЗАК, ПОП-ТЕПОТАН, РИНГО - ШАЉИВИЦИЈА, ЏОРџ - СТИДЉИВКО.

ИПАК, СВЕ ВИШЕ НАСТУПАЈУ ПОЈЕДИНАЧНО, А НЕ САМО КАО ГРУПА.

ОНО ШТО СУ "БИТЛСИ" УРАДИЛИ И ДОЖИВЕЛИ, МНОГИ Нису УСПЕЛИ ДА ПОСТИГНУ ЗА ЦЕЛАН ЖИВОТ. ЊИХОВА МУЗИКА ПОСТАЛА ЈЕ СВЕ ЗРЕТИЗА, А ЊИХОВИ СТАВОВИ ОБИТЕЉНИИ.

ПРОМЕНА

1966. ОДЛАЗЕ НА ТУРНЕЈУ КОЈУ ЗАПОЧИЊУ У МИНХЕНУ. ТАДА ЈОШ НИКО НИЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ ТО ЊИХОВА ПОСЛЕДЊА ТУРНЕЈА.

РАЗУМИТЕ, НИКО НИЈЕ СТАТНО ИСТИ... РАСТЕМО, МЕНЈАМО СЕ...

СА ДВАДЕСЕТ НЕ МОЖЕТЕ ДА ПЕВАТЕ ПЕСМЕ ЗА ПЕТАЕСТО-ПОДИШЉАКЕ, ЈЕР НЕ ПИСАТИТЕ ВИШЕ ТАКО...

ДОК СУ БИЛИ НА ТУРНЕЈИ, ЦОК ЈЕ У ИНТЕРВЈУУ ЗА КР-ВИНГ СТАНДАРД РЕКАО НЕШТО ШТО ЈЕ ИЗАЗВАЛО ГНЕВ...

ХРИШЋАНСТВО КЕ НЕСТАТИ... МИ СМО САДА ПОПУЛАРИЗИ ОД ХРИСТА!

НЕ ЗНАМ ШТА КЕ ПРВО ДА НЕСТАНЕ: ХРИШЋАНСТВО ИЛИ РОК-ЕН-РОЛ!

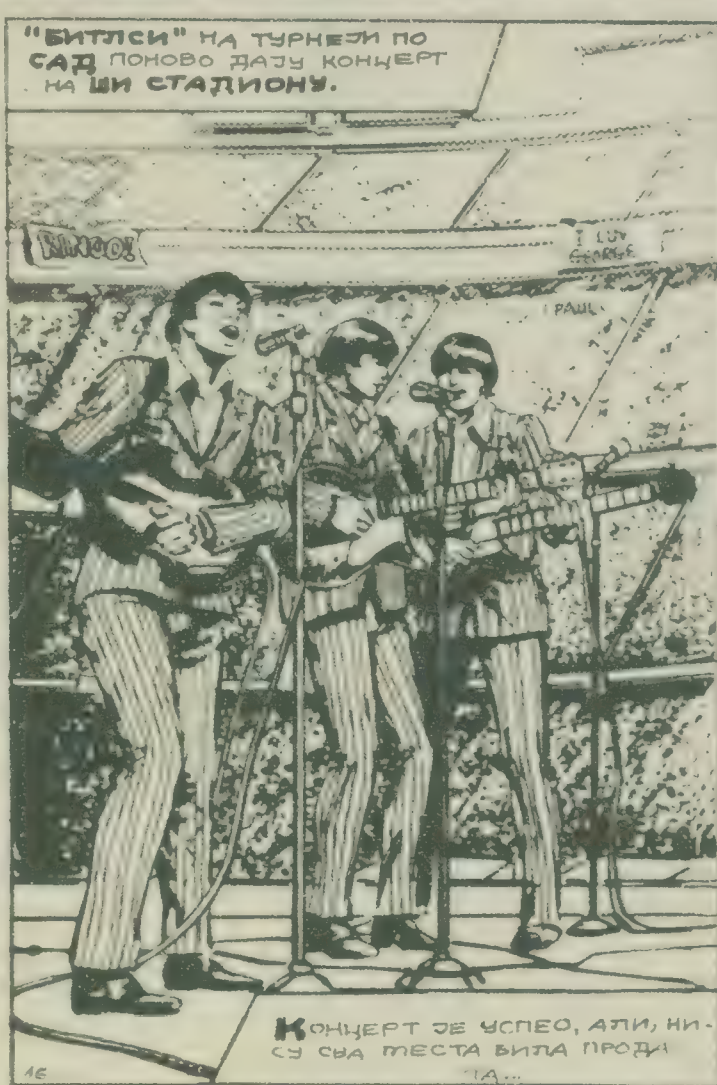
МНОГИ ИЗЛАЗЕ НА УЛИЦЕ...

ПРИДРУЖУЈЕМО СЕ ПОЈЕДИНИМ РАДИО-СТАНИЦАМА КОЈЕ СКИДАЈУ СА ПРОГРАМА ПЕСМЕ "БИТЛСА"... ПАТИМО ЊИХОВУ МУЗИКУ?

И ПОРЕД РАСТУКЕГ ГНЕВА "БИТЛСИ" НЕ ОТКАЗУЈУ ТУРНЕЈУ КРОЗ ДЕВЕТНАЕСТ ГРАДОВА САД!

У МЕЂУВРЕМЕНУ ИЗЛАЗИ ТП
"РЕВОЛВЕР". КРИТИЧАРИ ИЗ-
ЈАВЉУЈУ ДА ЈЕ ТО ЊИХОВО НАЈ-
БОЉЕ ОСТВАРЕЊЕ.

И ПОРЕД ТОГА "БИТЛ-СИ" СУ ДАТИ СВЕ ОД СЕБЕ ...

... У НАДИ ДА ЏОНОВЕ РЕЧИ НЕГЕ УТИЦАТИ НА ЊИХОВУ ПОПУЛАРНОСТ.

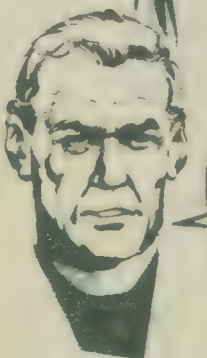
ЗАВИЛО СЕ МНОГО ОНИХ КОЈИ СУ СТАЛИ У ЊЕГОВУ ОДБРАНУ...

ИЗЈАВА ЈЕ ИЗЈАВЕ-НА ИЗ КОН-ТЕКСТА И ДА-ТО ЈОЈ ЈЕ ПОГРЕШНО ЗНАЧЕ-ЊЕ?

РЕКАО ЈЕ САМО ЧИЊЕНИ-ЦУ О СТАЊУ ХРИШ-КАНС-ТВА ДАНАС?

ИМА ИСТИНЕ У ЊЕГОВИМ РЕЧИМА?

ЗБОГ ВЕЛИКОГ ОДЈЕКА, ЏОН ЈЕ ОСЕТИО ПОТРЕБУ ДА БОЉЕ ОБЈАСНИ СВОЈЕ РЕЧИ И ДА ПОВУЧЕ ИЗЈАВУ.

ПОСТИГАО ЈЕ ЖЕЉЕНИ ЕФЕКТ. МУЗИКА "БИТЛСА" ЈЕ НА КРАЈУ, ПОБЕДИЛА.

ЏОН ЛЕ-НОН ЈЕ ОБОЖАВАЊАН ВИШЕ НЕГО ПРЕ, СВЕ СУ МЈ ОПРОСТИ-ЛИ.

"БИТЛСИ" СЕ РАЗДВАЈАЈУ ПРИВРЕМЕНО ДА БИ СЕ СВАКИ БАВИО ОНИМ ШТО ГА ЗАНИМА. ЏОН СЕ ПРИХВАТА УЛОГЕ У ФИЛМУ "КАНО САМ ДОБРО РАТ." РИНГО ГА ПОСЕКУ-ЈЕ...

КАКО СУ МО-РИ И ЗАК?

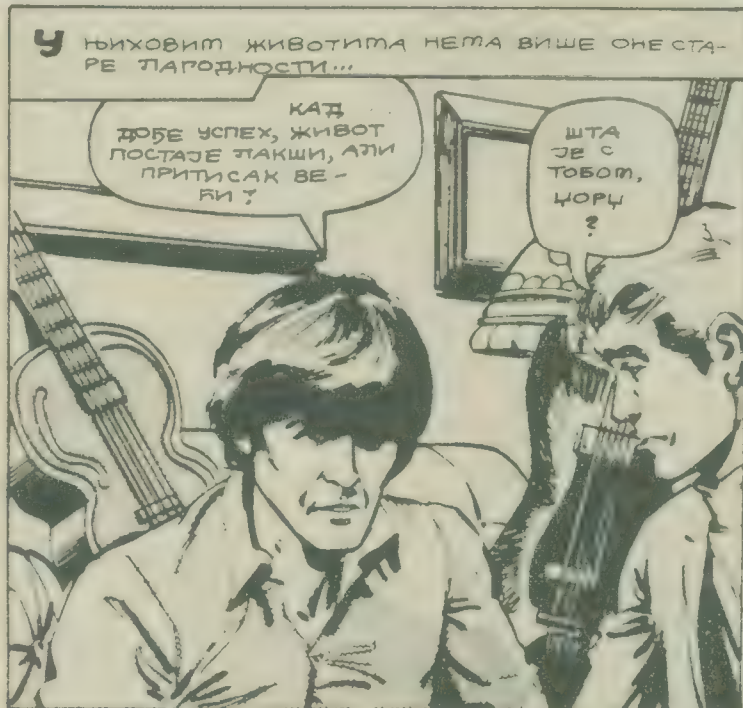
ДОБРО... ЧУДНО "БИТЛСИ" - ПОРО-ДИЧНИ ТУДИ?

ТАКО ЈЕ ЊИХОВА ТРЕЋА И ПОСПЕДЊА ТУРНЕЈА У САД БИЛА УСПЕШНА.

А ЗАМИСЛИТЕ ТЕК РЕАКЦИЈЕ ОБОЖАВАЛАЦА КАД МЕ ВИДЕ СА КРАТКОМ КОСОМ?

СВЕ ИХ ЧУЈЕМ - ИЗДАЈА?

У њиховим животима нема више оне старе лабудности...

КАД
ДОБЕ УСПЕХ, ЖИВОТ
ПОСТАЈЕ ПЛАХИ, АЛИ
ПРИТИСАК ВЕ-
РИ?

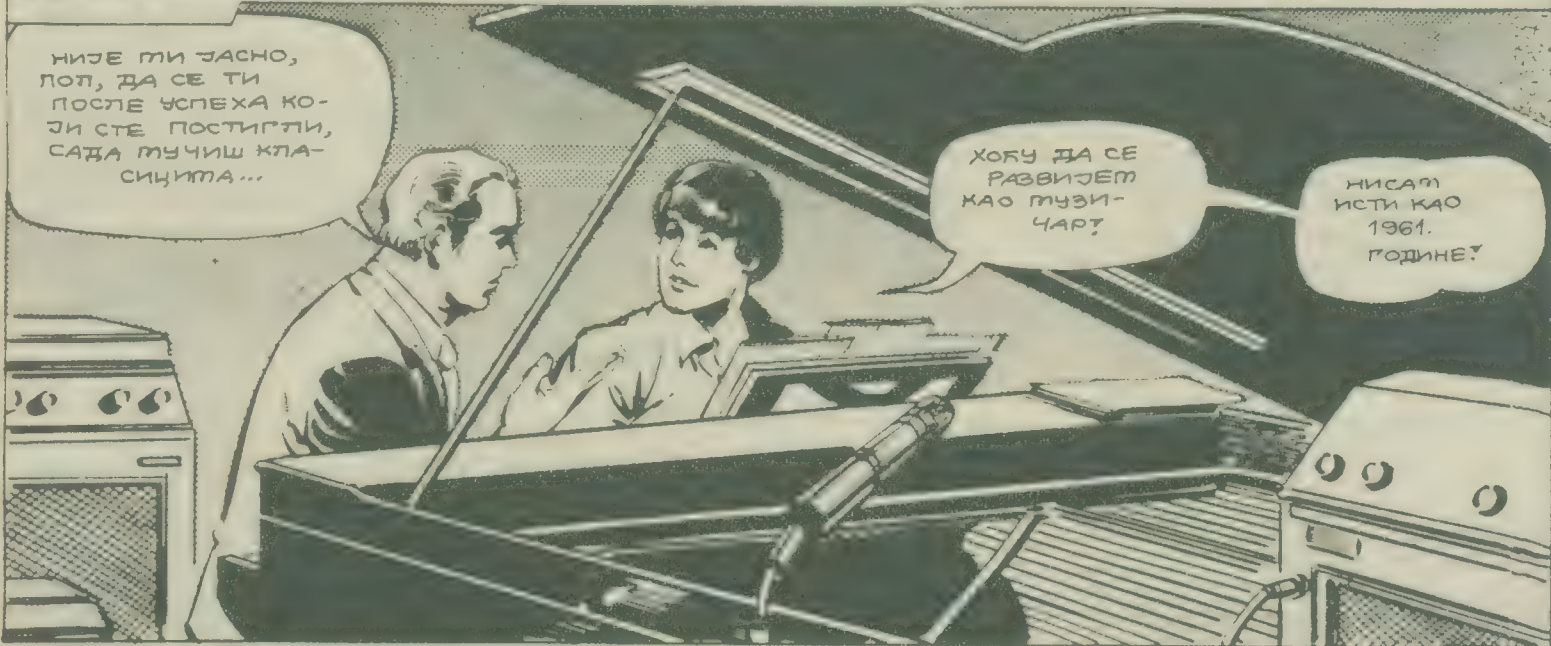
ШТА
ЈЕ С
ТОБОМ,
ЏОРџ
?

НИКО НАС НЕ ГЛЕДА КАО
ПОЈЕДИНЦЕ, САМО КАО
"БИТЛС"?

А БИТИ
"БИТЛС"
НЕ ЗНАЧИ И
КРАЈ ТО НИ-
ЈЕ БИЛА
НАША
ЗАТИСАО?

ПОП СЕ ЗАИНТЕРЕСОВАО ЗА КОМПОНОВАЊЕ И ИНТЕНЗИВНО ВЕЖБА КЛАВИР...

НИЈЕ МИ ЈАСНО,
ПОП, ДА СЕ ТИ
ПОСЛЕ УСПЕХА КО-
ЈИ СТЕ ПОСТИГЛИ,
САДА ТУЧИШ КЛА-
СИЦИТА...

ХОЋУ ДА СЕ
РАЗВИЈЕМ
КАО МУЗИ-
ЧАР?

НИСАМ
ИСТИ КАО
1961.
ГОДИНЕ?

НЕ ЖЕЛИМ
ДА БУДЕМ ОШ-
ТЕРЕН...

ПОРЕД ТОГА, У МУЗИЦИ
ИМА ЈОШ НЕЧЕГ. ПОРЕД
ЈЕ, ЈЕ, ЈЕА?

ЧАК И РИНГО, ОКУПИРАН ПОРОДИ-
ЦОМ, НЕ ПОНАВЉА ВИШЕ ЧУВЕНИ РЕ-
ФРЕН.

ВИ МОРА ДА СТЕ
ПОПУДЕЛИ? РАЧУН
НА 8.600 ФУНТИ?

ЗА УРЕЂЕЊЕ
БАШТЕ?

ДА
НИСТЕ
ПРЕ-
ТЕРА-
ЛИ??

ШИРЕ СЕ ВЕСТИ О ТОМЕ ДА
"БИТЛСИ" РАДЕ СВАКО
ЗА СЕБЕ...

ГОВОРИ СЕ И О
РАСПАДУ...

ТО О РАСПАДУ ЈЕ
ГЛУПОСТУ ДОБРИ СТО
ПРИКАЗУЈЕ ТОМЕ НЕ
РАЗМИШЉАМО?

АЛИ, СА ТУРНЕЈА-
МА ЈЕ ГОТОВО, ЖЕ-
ЛИМО ОЗБИЉАН
РАД?

ДОК СУ ДРУГИ
ОКУПИРАНИ СВОЈИМ
ПРОБЛЕМИМА, ЏОРџ
И ПАТИ ПУТУЈУ
ЗА ИНДИЈУ...

УТИЦАЈ ИСТОЧЊАЧКЕ МУЗИКЕ ВЕЉЕ ВИД-
ЉИВ НА "ДУШИ ОД ГУМЕ" И "РЕВОЛ-
ВЕРУ" САДА ЏОРѢ ЈОШ ВИШЕ ЖЕЛИ ДА
УСАВРШИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ О СВИРАЊУ НА СИТ-
РИ И ТО ПОД УЧЕЊЕМ РАВИ ШАНКАРА...

ЏОРѢ СЕ СПОСОБНОС-
ТИ ИЗЛАЗЕ НА ПОВР-
ШИНУ...

МЕБУТИМ,
БРАЋАН ЕП-
ШТАЈН ДРУ-
ГАЧИЈЕ ПЛЕ-
ДА НА СВЕ-
ТО...

УЗНЕМИ-
РЕН ЈЕ.

ОСЕТИО СЕ
НЕПОТРЕБ-
НИТ.

тожда...

... ЈЕ ТАЈ СТРАХ ДРУКЧИЈЕГ
ПОРЕКЛА.

МОЋИ
СУ ИМ-
ПРЕСИО-
НИРА-
ЛИ
СВЕТ...

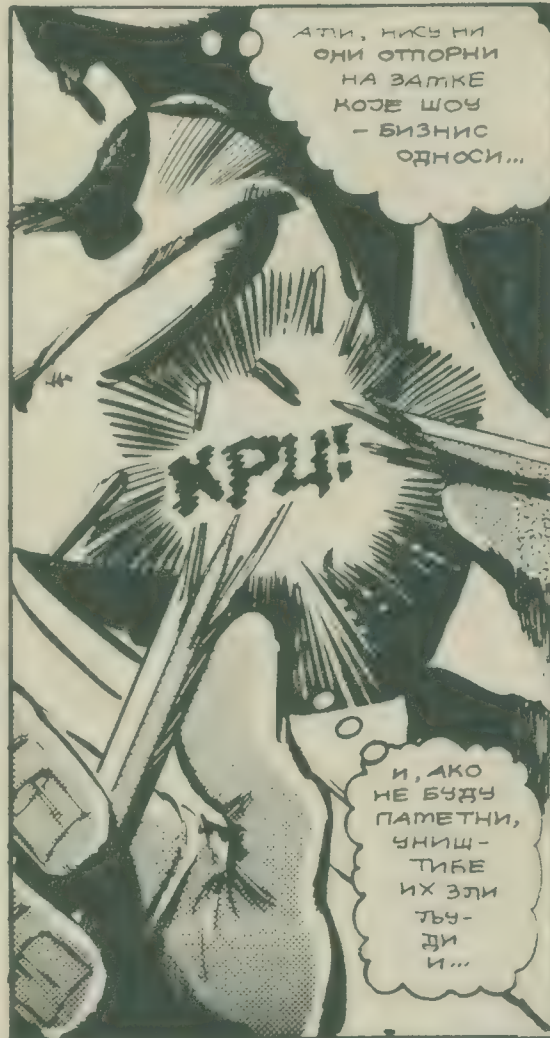
... ВИШЕ
НЕГО ШТО
САМ ОЧЕКИ-
ВАО КАД САМ
ИХ ПРВИ
ПУТ
ВИДЕО
...

САДА
СУ И
САМИ
СХВАТИ-
ЛИ СВО-
ЈЕ МО-
ЋНОС-
ТИ...

49

АЛИ, НИСУ НИ
ОНИ ОТПОРНИ
НА ЗАМКЕ
КОЈЕ ШОУ
- БИЗНИС
ОДНОСИ...

КРИ!

И, АКО
НЕ БУДУ
ПАМЕТНИ,
ЧНИШ-
ТИБЕ
ИХ ЗЛИ
ЉУ-
ДИ
И...

УСКОРО СУ СЕ САСТАЛИ У СТУДИЈУ НА СНИМАЊУ НОВОГ АЛБУМА. ЏОРџ МАРТИН ЈЕ ПОНОВО БИО ПРОДУЦЕНТ, ОНИ САДА СТВАРАЈУ ЈОШ КОМПЛЕКСНИЈУ МУЗИКУ.

МОЖДА НИ САМИ НИСУ БИЛИ СВЕСНИ НОВОГ УТИЦАЈА КОЈИ БЕ ЊИХОВА МУЗИКА ОДИГРАТИ.

ЏОН, НЕШТО НЕ ВИБАМ БРАЏАНА...

ОН СЕ ВИШЕ БАВИ ОРГАНИЗАЦИЈОМ, А МАЊЕ НАШОМ МУЗИКОМ

ЗАБРИНУТ САМ ЗА ЊЕ-РА... ПОТРЕБАН МУ ЈЕ ОД-МОР?

У ПРАВИ СИ, АЛИ ОН ТИ ТО НИКАД НЕБЕ ПРИЗНАТИ?

МОЖДА БЕ СЕ ПОЗАВИТИ КАД СЕ ЏОРѢ ВРАТИ?

... КАО ЧОВЕК ...

... ИСПУЊЕН ИСТОЧЊАЧКОМ ФИТОЗОФИЈОМ И ПОД УТИЦАЈЕМ РАВИШАНКАРА.

ЏОРѢ СЕ ВРАТИО ИЗ ИНДИЈЕ...

ЊЕГОВИ ПОГЛЕДИ СТВРЕНИ У ИНДИЈИ, ОДИГРАВ ПРЕСУДНУ УЛОГУ НА НОВОМ АЛБУМУ.

КАО УВЕК, ДОЧЕКУЈЕ ГА РАЗДРАГАНА МАСА.

АТИ, ЊЕГОВЕ РЕАКЦИЈЕ СУ ИЗМЕНЈЕНЕ...

ОН ЈЕ МИРАН И СТАПОЖЕН.

ЏОРѢ ЈЕ СПРЕМАН ДА ДАШТО ВИШЕ ОД СЕБЕ У ЗАЈЕДНИЧКОМ РАДУ.

АУХ...

БИТЛСИ НА ВРХУ

11 СИНГЛОВА НА ВРХУ
7 АЛБУМА НА

"БИТЛСИ" СУ ПОСТАЛИ ЖИВЕ ЛЕГЕНДЕ!

КРАЈ ПРВОГ ДЕЛА

ДОШЛА МУ ГЛАВЕ

Недавно укидање смртне казне (гиљотине) у Француској дошло је главе, односно посла, Марсела Шеваљеа, званичног, од државе наменованог целата

Марсел је туробним занатом почео да се бави пошто се оженио кћерком Пјера Обрехта, свог претходника. Гиљотина је, тако на неки начин остала у породици...

Како од 1877. године и онако није било погубљења, Шеваље је позамашну плату добијао само за одржавање двеју гиљотина у „радном“ стању. Гиљотине ће сад у музеј, а Марсел у ред за нови посао.

НАОПАНО РЕМЕК-ДЕЛО

Музеј савремене уметности у Њујорку изложио је 1961. године „Брод“, чувену слику француског сликара Анрија Матиса. Недељама су се љубитељима сликарства и нехотице оти-

мали уздаси дивљења пред ремек-делом. На измаку шесте недеље, тачније четрдесет и седмог дана, један посетилац узбуђено је констатовао да је „Брод“ — окренут наопако...

ЉУБАВ ЧИНИ ЧУДА

Ко каже да љубав не чини чуда? Студент из Рио де Жанеира Алфредо Дослас недавно је оборио државни рекорд Бразила у лизању сладоледа. Алфредо је сладолед лизао пуна 43 часа. Нешто раније његова девојка такође је освојила титулу државног првака. У седењу на врху мотке. Колико дуго? Три недеље...

КАНАРИНЦИ НЕЋЕ У ПЕНЗИЈУ

Канаринци још неће у пензију, пресудила је британска Национална комисија за рударство пошто је претходно утрошила хиљаде и хиљаде фунти на усавршавање справице која је требало да у окнима за мени пернате певачице.

У чему је ствар? Ствар је у томе што електронски детектор који открива угљен-моноксид углавном

ради добро, али за сада још није непогрешив. Канаринци, међутим, никада не греше: дижу узбуну и на најмању количину смртоносног гаса.

Птице на својој страни имају рударе и закон. Још је, наиме, на снази одлука енглеског Парламента из 1911. године којом се управама рудника наређује да у сваком окну држе канаринца.

ЧУВЕНЕ ШПИЈУНКЕ: ДЕЛА ФЛОРА

ПОКУПИЛА ЈЕ СВЕ ПАПИРЕ И ДОКУМЕНТЕ КОЈЕ ЈЕ НАШЛА У ПИСАЋЕМ СТОЛУ И УПУТИЛА СЕ ПРЕМА ИЗЛАЗНИМ ВРАТИМА. АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ СВОЈОМ НЕЖНОМ РУКОМ ДОТАКЛА БРАВУ, ОТПОЗАДИ СУ ЈЕ УХВАТИЛЕ ДВЕ ЈАКЕ ШАКЕ И ОДВУКЛЕ НАЗАД У СОБУ.

Уочи првог светског рата а и у току енглеска обавештајна служба није имала баш најбоља искуства са женама које су за њу радиле. Изузетак је била лепа Флора која је, слободно се може рећи, британској тајној служби надокнадила све оно што је ова изгубила ангажовањем других жена.

Прича о госпођици Флори нема почетак јер није познато ни где ни кад је рођена. И у погледу њене нарсности мишљења су опречна. Једни су веровали да је Иркиња, други су тврдили да је у Енглеску дошла из Аустрије. Она сама, веома је нерадо говорила о свом пореклу.

ЋАВОЛСКИ МАГНЕТИЗАМ

О њеној лепоти, пак, има сведочанстава напретек. Била је висока и витка. Плаве очи шарале су испод црне косе. Њен загометни осмех умео је, кажу, да размекша срце и највећег женомрца.

ПЛАВО ОКО ТАЈНЕ

Говорила је неколико језика, била је изванредно образована а из ње је зрачио неки демонски магнетизам. Привучен тим магнетизмом и опчињен њеним шармом запросио је један познати француски политичар. Али, Флори није било до улоге узорне супруге. Желела је значајније место у животу — улогу која ће изменити ток рата. И у томе је умногоме и успела.

У своје тајне походе Флора је кретала са смешком, завољивим погледом, изазовом своје савршене фигуре и, што је најважније, с проницљивошћу.

У својим шпијунским подухватима, забележено је, само три пута није успела и зато није чудо што је британска тајна служба ову лепотицу плаћала својим златом. Добијала је стотину фунти стерлинга месечно а били су јој плаћени сви остали трошкови. За сваку успешно изведену акцију добијала је посебне награде.

Кад је 1914. започео први светски рат, Италија није ступила у рат али се налазила у Тројном савезу (Немачка, Аустро-Угарска). Силе Антанте (Француска, Русија, Велика Британија) покушале су тајним каналима да придобију Италију за себе. У свему томе значајну улогу је одиграла лепа Флора.

ОПЧИНИЛА ПРЕДСЕДНИКА

Заједно са представницима Антанте, у Рим је отпутовала и Флора. И док су званичници водили преговоре, лепа шпијунка је под именом Помперо д'Аквитен започела своју игру.

Ноћ се спуштала на Рим. Према велелепном дворцу у Улици Салустиани хитале су многостројне кочије. То су позвани журили да на време стигну на вечеру коју је приређивао италијански гроф Примоти. У једној од кочија била је и Помперо д'Аквитен, односно Флора.

Пре вечере упознали су је са једним старим господином. Био је то бивши председник италијанске владе. Већ при првом сусрету с њом старац је опчињен. Захваљујући том познанству Флори су сва врата била отворена.

Најчешће се Помперо д'Аквитен могла срести у салону грофице Ричи где су се окупљали најугледнији и најугишћенији људи, дипломате и политичари. Са многим од њих она је флертовала, постављала им разноразна питања...

Све податке и сва обавештења до којих је дошла у отменим салонима Рима Флора је тајним каналима слала у Енглеску. Неки чак тврде да је њен боразац у вечном граду био пресудан да Италија иступи из Тројног савеза и приступи снагама Антанте!

Кад је у мају 1915. године Италија отворено приступила савезницима, односно кад је објавила рат Аустрији, Помперо д'Аквитен је завршила своју мисију у Риму. Али, већ ју је чекала нова.

ЋВИ ЊЕНИ ПОКУШАЈИ

Швајцарска је у првом светском рату била неутрална, али су се у њој укрштали интереси многих обавештајних служби.

У јуну 1915. године, одмах после римске мисије, Флора је по задатку дошла на обалу Женевоког језера. Ту је, у идиличном хотелу, становао један немачки професор са својим секретаром.

Професор се, наводно, бавио археологијом, али је британској тајној служби било сумњиво то што у његову собу нико од послуге хотела није смео да уђе кад је он одсутан. Научник се правдао да је то због тога што се у њој налазе скупе археолошке збирке, а британска тајна служба је сматрала да је то добар изговор за бављење шпијунажом — у корист Немачке.

Требало је у добро за-
кључаној соби пронаћи до-
кументе који би теретили
професора и из којих би
британска тајна служба
нешто више дознала шта
раде њихове немачке коле-
ге.

Кад је тога дана при-
шао столу за којим је
обично ручавао, професор
је за суседним столом ут-
ледао прелепу младу жену.
Седела је сама и досађива-
ла се. Каткад би им се
погледи срели и она би му
се насмешила, али на све
то професор је остао хла-
дан.

Флора им је цела ту ноћ
причала, а они бележили.
Ујутро су је пустили. Бр-
же-боље се спаковала и
напустила Швајцарску.

Немачка обавештајна
служба бацила се на про-
веравање података које је
Флора испричала професо-
ру и његовом секретару.
Ниједан није био тачан! А
њој је пошло за руком да
на неки начин раскринка
професора и скрати његову
„научну“ мисију у Швај-
царској.

СЛУЖБЕ

Сви њени покушаји да
му се приближи били су
узалудни.

Како ни после две неде-
ље није хтео да јој се
приближи, Флора је одлу-
чила да она приђе њему.
Пролазећи поред стола за
којим је седео, испустила
је кишобран. Каваљер је
устао и подигао кишобран.
Реч по реч и познанство је
уопостављено.

После тога, све се одви-
јало веома брзо.

ДОНЕСИТЕ МИ БОЧИЦУ ПАРФЕМА

Једне вечери професор је
позвао лепотицу у своју
хотелску собу. Ту се, уз
шампањац, показало да га
није интересовала само ар-
хеологија. У једном тре-
нутку Флора је рекла
професору:

— Молим вас, да ли би-
сте били љубазни да одете
у моју собу и донесете ми
бочицу француског парфе-
ма?

И професор је послушао.
Чим је изашао, пришла је
писаћем столу и откључала
га. Покупила је све харти-
је и документе које је ту
нашла. Онда се упутила
према излазним вратима с
намером да се што пре из-
губи и из хотела, и са
обале Женевског језера, и
из Швајцарске.

Али, пре него што је
својом нежном руком до-
такла браву, с леђа су је
ухватиле две снажне шаке
и одвукле назад у собу.
Кад се окренула, имала је
шта да види. Поред ње је
стајао професоров секретар
који је из суседне собе
пратио све што се дешава-
ло у професоровој.

Уто се, са парфемом у
руци, вратио и професор.
Видевши шта га је снашло,
страховито се разбеснео и
запретио лепој Флори да
ће је одмах одвести у по-
лицијску станицу. Сузних
очију молила је да то не
чини. Одмах је признала
да се бави шпијунажом и
да ће испричати све што
зна о енглеској тајној
служби ако јој њих двоји-
ца обећају да ће је после
тога пустити.

ТАЈНА ЖУТЕ НЈИГЕ

Први светски рат бис је
у јеку кад се Флора, са
холандским пасошем и под
именом Флора ван Поланд,
појавила у Немачкој. Оби-
шла је Берлин, Хамбург,
Кил, Минхен и Есен. Зва-
нично, то је било тури-
стичко путовање, али је
плаво око британске тајне
службе на сваком месту
покушало да уочи што
више појединости које би
могле бити од користи за
упознавање непријатеља.

У Хамбургу се зближила
са једним немачким по-
морским капетаном. При-
чала му је о својој љубави
према Немачкој, а он
нескривено показивао своје
симпатије према њој.

Капетанова љубав толи-
ко се разбуктала да је
Флори чак било дозвољено
да са капетаном дели ка-
бину на једном ратном
броду у хамбуршкој луци!
И док се капетан у тој ка-
бини једног дана бавио
дешифровањем тек при-
опелог телеграма, Флора је
са полице неприметно узе-

ла малу жуту књигу и
стрпала је у своју ташну.
Саопштила је капетану да
иде у шетњу док он завр-
ши посао.

Капетан више никада
није видео ни своју љу-
бљену, ни малу жуту књигу.
А та књига је, у ства-
ри, садржала сигнални код
немачке ратне морнарице.
Ову књигу Флора је у
најкраћем року доставила
својим шефовима у Лондо-
ну, а они је проследили
британском адмиралитету.

После завршетка првог
светског рата лорд Балфур
је у Доњем дому Парла-
мента одржао говор у коме
је између осталог рекао да
је у поморској бици код
Скагерака (31. маја 1915.
године) енглеска флота под
командом адмирала Цели-
кова била у предности над
немачком због тога што су
Енглези, моли да читају
немачке тајне сигнале.

ПРИЧА БЕЗ КРАЈА

У току 1916. године Фло-
ра са задатком одлази у
Белгију коју је окупирали

Немачка. Ту организује
британску обавештајну
службу на тај начин што
агенте распоређује по ве-
ћим железничким стани-
цама и даје им у задатак
да сакупљају податке о
кретању немачких једини-
ца.

Као „обична Белгијанка“
Флора се са невероватном
храброшћу и одважношћу
кретала у највишим не-
мачким војним круговима.
Податке које је сакупила
слала је у Холандију, а
одатле су тајним каналима
стизали у Енглеску.

Године 1918. први свет-
ски рат је завршен. Зара-
ћене стране потписале су
мир, али Флора никако ни-
је могла да се смири. Пр-
во је 1918. године боравила
у Чехословачкој, где се
због ње убио син једног
пребогатог индустријалца,
а један руски кнез, еми-

грант, запао у финансијске
тешкоће из којих није би-
ло излаза...

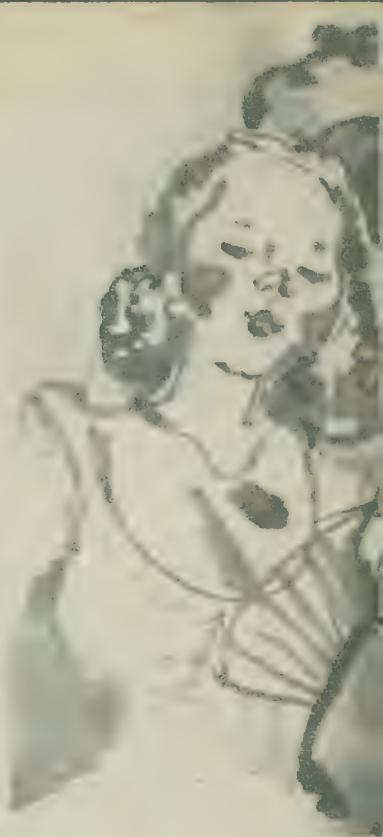
Потом је лепа Флора от-
путовала у Турску. Одсела
је у најскупљем хотелу у
Цариграду и на сваки на-
чин настојала да ступи у
контакт с екименским пат-
ријархом! У томе је и ус-
пела мада није познато
шта се скривало иза њене
мисије у овој земљи.

Последњи пут Флора је
виђена на путу из Цари-
града у Лондон. С њом је
била осмогодишња Јермен-
ка.

— Девојчицу водим са
собом јер желим да је ус-
зојим — рекла је Флора
свом сапутнику.

Отада нико више ништа
није чуо о жени чији је
животни пут био велика
пустоловина.

ЧИТАО СА СЕДАМ МЕСЕЦИ

*

ЖАН-ЛУИ КАРДИАК (1719—1726) познат је као француско чудо од детета. Без грешке је знао азбуку кад је имао само три месеца, у четвртој години читао је латински као материји, преводио текстове с латинског на француски и енглески и течно говорио грчки и хебрејски, а у шестој бриљирао и у областима као што су аритметика, историја, географија и генеологија. Умро је у Паризу са само седам година.

*

КРИСТИЈАН ФРИДРИХ ХАЈНЕКЕН (1721—1725). Цела Европа звала га је Дете из Либекa по његовом родном месту у Немачкој. Са годину дана фантастично је барирао бројкама и рачунским радњама и знао напамет све важније догађаје из Библије, а у трећој је савршено познавао историју света, географију, латински и француски. Дански краљ позвао га је у Копенхаген 1724. да би се лично уверио у математичке невероватне способности. Кристијан се у Копенхагену разболео и умро у четвртој години, како је и предсказао.

*

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756—1791). Вероватно најпознатији вундеркинд свих времена родио се у Салцбургу у Аустрији и почео да учи музику у четвртој години од свог оца виолинисте. У петој је већ компоновао менуете, у шестој је био виртуоз на виолини и клавесну и заједно са старијом сестром изазивао дворовима где је гостовао. Прву симфонију компоновао је у осмој години, а у једанаестој га је салцбуршки надбискуп позвао у своју резиденцију и нагерао да компонује у потпуној изолацији да би се уверио како није у питању подвала. Моцарт је „положио“ пробу и добио плаћено звање концертмајстора.

Родитељи тренутно најинтелигентнијег живог бића на свету Кореанца Ким Унг-Јенга, обоје професори универзитета, рођени су у истом месту, истог сата, дана, месеца и године 23. маја 1934.

У дванаестој години, између непрекидних гостовања, успео је да компонује две опере и једну мису. Моцартова слава раста је с годинама и врхунским оперима, концертима, симфонијама које је неуморно писао. Чудо од детета постало је један од најцењенијих музичких генија свих времена.

*

ЏОН СТУАРТ МИЛ (1806—1873), такозвани „створени геније“, производ је образовног експеримента који највише личи на средњовековне тортуре. Његов раздражљиви отац историчар и филозоф Џејмс Мил научио га је да говори и чита старогрчки у трећој години, историју је савладао у четвртој, а латински, геометрију и алгебру у осмој. До дванаесте године Џон је прочитао у оригиналу Вергилија, Хорација, Овидија, Цицерона, Хомера, Софокла, Еурипида, Аристофана, Тукидита и Демостена. Отац је такође тражио од њега да пише стихове на енглеском и подучава млађу браћу и сестре. Овај једностран атак на мозак учинио је да се Џон у двадесетој години озбиљно запита шта је заправо смисао живота. Из дубоке депресије извукао га је Вордсвортова поезија. Захваљујући њој он се није повукао из живота већ се развио у осећајног и активист човека, снажног мислиоца и писца политичких, економских и филозофских дела посвећених идеалима правде и добробити човечанства.

*

ТРУМАН ХЕНРИ САФОРД (1836—1901) је у трећој години забављао родитеље, фармере из Вермон-

та, спектакуларним рачунањем, у седмој је поступио алгебру и геометрију, у деветој је направио и објавио календар који је осим датума имао и све могуће небеске појаве, плиме, осеке. У десетој је поставио ново правило помоћу кога су се излаци и заласци Месеца израчунавали за три четвртине времена брже него дотад. Исте те године на питање колико је 365.365.365.365.365. писмено самим собом одговорио: је: 133.491.850.203.566.925.016.658.299.941.583.225 — за мање од једне минута размисљања! Сафордов дар за рачунање напамет ишчезао је кад му је било око шеснаест година, али је он срећом имао веома широк круг интересовања и праву енциклопедијску меморију. Дипломирао је на Харварду у осамнаестој и постао професор астрономије. До краја живота објављивао је веома значајне чланке који су много допринели узавршавању астрономских истраживања.

*

ВИЉЕМ ЏЕЈМЗ САЈДИЗ (1898—1944) — „Вили, чудо од детета“ — био је син професора психологије с Харвардског универзитета и отац га је употребио као живи доказ да деца могу да савладају и најсложеније предмете. У шестом месецу Вили је знао азбуку, у другој години читао је књиге за одрасле, у трећој се већ бавио вишом математиком, у четвртој је течно говорио француски. Гимназију је завршио са осам година и извесно време провео у

изучавању грчког, латинског, немачког, руског, турског и јерменског језика. На Харвард се уписао у једанаестој и у Харвардском математичком друштву држао предавања о четвородимензионалним телима. Некако у то време његовог амбициозног сца штампа је напала јавно, а Вили интимно што му је ускратио детињство третирајући га као експонат за излагање. Кад је одрастао, сасвим је одбацио интелектуалну и академску каријеру изабравши да ради по кућама као слуга, док је као хоби скупљао самолепљиве сличице трамваја и аутобуса. Умро је у изнајмљеној соби у близини Бостона.

*

ЏОЕЛ КУПЕРМАН (1936—) је најпознатији радиоквиз дечак из четрдесетих година. Џоелу је било пет кад је радиоемисији послао писмо — пријаву за такмичење у коме је поменуо да може било који број да помножи напамет бројевима 98 или 99. За време аудиције, на питање колико је 24 x 98 из места је дао одговор: 2352. Упитан како је то тако брзо израчунао рекао је: „Па, то је прост трик“. „Трик“, који се базирао на најближој нули, измислио је он сам и само њему је и био лак и доступан. Џоелов коефицијент интелигенције (IQ) кретао се негде око 200 (просечан износи 100) и у петој години био је најбржије школско дете икада тестирано у Чикагу. У двадесетој години „квиз-дечак“ магистрирао је филозофију на Универзитету у Чикагу, а у двадесет седмој докторирао на Кембриџу у Енглеској. Данас је професор универзитета у Конектикути и редовно објављује научне чланке и књиге.

*

МАЈКЛ ГРОСТ (1954—) је, кад му је било три године, запањено мајку читајући јој наглас, а да пре тога никад није учио слова. Његов коефицијент интелигенције није могао да буде измерен јер је превазилазио постојеће предвиђене скале. У четвртој години, првог дана боравка у забавишту, видећи да јелан његов вршњак боји јабуку плаво, Мајк му је пришао и с интересовањем приметио: „Ово је врло слично начину на који Пикасо посматра ствари“. У десетој години Мајк је директно из детог основне прешао на Мичигенски универзитет и постао најмлађи бруклин у Сједињеним Америчким Државама. Дипломирао је после три и по године, магистрирао у шеснаестој, а докторирао на Јелу пре но што је навршио двадесету. Мајк Грост је, упркос суперменским менталним способностима, остао савршено уравнотежен и друштвена личност и никада није жаљалио што је у животу ствари посвршавао далеко пре времена. Тренутно ради на математичком факултету Универзитета у Милвокију, савезна држава Висконсин.

*

КИМ УНГ-ЈОНГ (1963—). Сматра се да је ово чудо од детета, родом из Кореје, тренутно најинтелигентнија жива особа на Земљиној кугли. Родио се тела обраслог густом длаком и лично, према речима свог оца, више на лане него на дете. Длака је за три месеца опала, али се од других беба Ким разликовао по бројним зубима. И не само по томе. Умео је лепо да говори са пет, а

пише са седам месеци! Ни његов коефицијент интелигенције није могао да буде измерен, што значи да је прелазео двеста. Са четири године течно је говорио корејски, енглески, јапански и немачки, а пре петог рођендана решавао је на

јапанској телевизији веома сложене проблеме из диференцијалног и интегралног рачуна. Ким никада није ишао у праву школу већ је имао приватне професоре. Септембра 1979. његов отац је изјавио новинарима (који се живо

интересују за овог Корејанца) да ће Ким ускоро да се упише на један универзитет у Западној Немачкој и да ће студирати физику и медицину. Занимљива појединост: Кимови отац и мајка, обоје професори универзитета, рођени су

истог сата, истог дана, истог месеца, исте године: 23. маја 1934. у 11 пре подне.

ЦО ХОЛ (1968—). Први знаци изузетности синчића

гимназијског хороваће из месташца Пламтри почели су да се појављују око десетог месеца, а дефинитивно се потврдили у четрнаестом кад та је мајка затекла како испишује слова. У трећој години ствари су пошле још брже, па је Цо најнормалније читао озбиљне књиге и студије из области космоса и електронике. У петог години је увељико свирао на клавиру класике, па и сам компоновао. Тад је изненада оболео од леукемије. Пошто је прочитао лекарску дијагнозу, дечак је рекао родитељима: „Претпостављам да статистички изгledi да преживим нису нарочити“. Несмањеним снагама наставио је да буде чудо од детета и да се бори с неизлечивом болешћу. У шестој години био је одличан пијаниста и освојио је прву свеамеричку награду за композицију „Пет хиљада миља космоса“. Пошто му је школа била досадна (коефицијент интелигенције већи од 200), исписали су га. Како је исцрпео и све могуће локалне библиотеке, прочитао је за три недеље око двеста килограма техничког материјала добијеног од војске. У десетој години дописивао се с чувеним атомским физичарем Вернером фон Брауном и основао сопствени центар за истраживање НЛО. У дванаестој је студирао диференцијални и интегрални рачун и постигао запажене резултате у раду на компјутерима, а да при том нимало није занемарио музику. Симптоми леукемије су одавно ишчезли.

Б. Дожић

У идућем броју:
оупротни примери

НИШТА ОД ТЕБЕ.
АЈНШТАЈНЕ!

РУТ ЈЕ ЗНАЛА...

1. Пронаћи за то вероватнап:

а) број бацања

б) парни број бацања

2. Пронаћи вероватноћу да се све стране од један до пет појаве пре шестце.*

Ово је за математицаре, професионалне или аматере. Ону другу већину читалаца обавештавамо да је на пријемном испиту за Хјуз колеџ на чувеном Универзитету у Оксфорду, где је ово било једно од питања, прво место од петсто тридесет кандидата освојила десетогодишња Рут Лоренс. О њој је „Забавник“ опширно писао под насловом „Постаће геније“ у броју 1559 од 13. новембра 1981.

Мала Рут, која никад није похађала редовну наставу и чији је отац оставио уносан посао да би се сасвим посветио њеном врло специјалном школовању, радила је на пријемном испиту три писмена задатка у трајању од по три сата: из алгебре и геометрије, из диференцијалног и интегралног рачуна и рачуна

вероватноће и из чисте и примењене математике.

Место и стипендија на Хјуз колеџу чекају је септембра 1983. кад положи још четири предмета која се траже као нека врста матуре. Њена породица ће се преселити у Оксфорд пошто је Рут сувише мала да би живела у студентском граду с колегама по десет и више година старијим од себе. Ако јој на факултету буде ишло као досад, може се очекивати да ће још као тинејџерка испунити своју (и, вероватну, родитељску) амбицију да на Оксфорду положи магистратуру и докторат и тамо остане као истраживач и професор.

Рут Лоренс је, најмлађи бруцош у вишевековној историји Оксфорда и њен успех изазвао је бујицу одушевљења у целој Енглеској јер се ипак не догађа сваког дана да се дете чији се вршњаци још играју луткама нађе у самом врху математичког крема који овај факултет једино и прима.

— Надала сам се да ћу положити, али не да ћу бити најбоља. С прва два писмена била сам сасвим

ШЕСТОСТРАНА
НОЦНА СТРАНА
ОБЕЛЕЖЕНИХ ОД
ЈЕДАН ДО ШЕСТ
БАЦА СЕ НЕПРЕ-
КИДНО НА РАВНУ
ПОВРШИНУ ДОН
ПРВИ ПУТ НЕ ПАД-
НЕ СА ШЕСТИЦОМ
НАГОРЕ.

задовољна, а за трећи нисам била сигурна како је испео — рекла је Рут новинарима кад су објављени резултати.

— Скакали смо по кући од радости — искрено су изјавили родитељи, обоје професионални математичари, стручњаци за компјутере.

— Научила је да чита кад је имала четири године, с математиком је почела у петог — објашњава по ко зна који пут

А ВИ?

отац Хари Лоренс. — Уопште нисмо планирали овакав развој ситуације, још мање да Рут неће ићи у нормалну школу. Али, радити с њом причињавало нам је такво задовољство да смо једноставно наставили. Испало је не може бити боље.

Рут, кажу, осим математике око које се, ипак, врти њен мали свет, воли и енглески језик и књижевност, историју, географију и природне науке. Страни језици јој не иду. С децом се не меша много и ужива, кажу, у друштву и разговорима одраслих. Родитељи сматрају да јој и због тога доста старије колеге на факултету неће „тешко пасти“.

У сваком случају Рут сада стаје на своје ноге, а Хари Лоренс ће више да се посвети млађој ћерци седмогодишњој Ребеки.

— И она добро напредује — каже отац — али је прерано рећи да ли ће волети и изабрати баш математику.

* Решење на страницама „Мале поште“

КРИЛАТИ КОФЕР

Мало ко је чуо за Крик-Индијанце. За „Делту“ јесте. Али какве везе имају једни с другим. Крик-Индијанци су живели у околини градића Атланта у америчкој савезној држави Џорџији, а „Делта“ је ту пустила корен. По економској моћи прва је у граду који ко зна да ли би нарастао и постао то што јесте да Крик-Индијанци нису уступили околну земљиште Џорџији. Четрдесетак година касније у грађанском рату између Севера и Југа генерал Шерман је са северњачком војском у бици код Атланта 1864. збрисао непријатеља. Рачук је наплаћен и од трага — спаљен је!

Атланта је поново подигнута а сукоб је заборављен. Град је данас велики као Београд. Има своје лице, наличје и сопствену ваздухопловну компанију — „Делту“. Ништа необично, рекло би се, да „Делта“ није феномен који не могу сасвим да схвате ни Американци, одавно навикли на брзо узлизање и још брже пропадање појединачних фирми.

ВЕЋИНА ГУБИ

На чебу је гужва. Само у Сједињеним Америчким Државама било је претпрошле године 46 великих, 34 регионалне и 9 малих ваздухопловних компанија. Оним најмањим, које превозе пословне људе и групе, не зна се број. На „остатак“ света отпада око 115 великих ваздушних превозника. Све значајније ваздухопловне компаније у капиталистичким земљама или су акционарска друштва, издржавају се искључиво од превоза путника и робе, или раде као „национално чело“. На им држава покрива губитак. И једне и друге, као и оне у социјалистичким земљама, имају исти циљ: превести што више путника.

Небом је све теже проћи, до путника је све теже доћи.

Већина ваздухопловних компанија има скромну касу.

Многица је празна.

**Док већина
авио-компанија
једва саставља
крај с крајем,
»Делти« проричу
блиставу будућ-
ност захваљу-
јући једном нео-
бичном потезу.**

Држава прискочи у помоћ и напусти је, али авион сутрадан опет узлети подупразан. Снажни мотори гутају све скупље гориво.

Скуп је и авион. Зависно од типа, врсте мотора, опреме и још које-чега достиже цену и по неколико десетина милијарди старих динара! Добар део зараде односи и техничко одржавање и резервни делови.

Ваздухопловне компаније сналазе се како знају и умеју: приликом куповине пажљиво одабирају модел авиона узимајући онај који ће моћи максимално да искористе, отварају нове или затварају постојеће линије, нуде путницима попуст и удобност приликом летења, бесплатно пиће и цигарете... Борба међу њима је сурова, а крај с крајем једва се саставља.

„Делта“ је једна од ретких компанија која нема проблема. И не само то: премда је основана после рата, стручњаци предвиђају да ће за десетак година постати највећа светска ваздухопловна компанија! Већ сада је, пола у шали пола у збиљи, називају америчким путничким кофером. Од фирме Боинг наручила је 60 модела „757“ и 20 модела „767“ што ће све скупа платити 4,5 милијарди долара! Нисмо погрешили: обичан рачунар нема толико тесетичних

Од авиона грдосија „Делта“ држи само Локидов „Л-1011 тристар“.

Да ли ће мотори Ценерал електрика бити уграђени у „тристаре“? Постојећи су нееконични.

места да износ прерачуна на динарску вредност. Чуђење је сувишно јер је само претпрошле године „Делта“ зарадила 3 милијарде и 280 милиона долара. Кад је намирила све трошкове, остала јој је чиста добит од 130 милиона долара или око 520 милијарди старих динара

Истина, неке америчке ваздухопловне компаније убрале су и више, али су само „Пан Ам“ и „Јунајтед“ испливале с добитком, остале су имале веће трошкове него зараду.

НЕЋЕ ПРЕКО АТЛАНТИКА

Највише путничких авиона на свету, према подацима из 1980. године, има чикашка компанија „Јунајтед“ — 324. Следе такође амерички авио-превозници: „Истерн“ са 265, „Америкен“ — 245, „Делта“ — 212 и „ТВА“ — 211 авиона. Од Европљана је најјачи „Бритиш ервејз“ са 198 авиона. „Ер Франс“ има 98, а западнонемачка „Луфтханза“ 95. Наш „ЈАТ“ поседује 26 авиона. Позната америчка компанија „Пан Ам“ има у флоти готово стотину авиона мање од „Делте“, те је и превезла упола мање путника —

око 15,5 милиона. Ипак, зарађује колико и она, углавном захваљујући интерконтиненталним летовима. Ваздушном превознику из Атланта, међутим, не пада на памет да се масовније отисне преко океана. За сада Европу походи са само два лета: за Лондон и Франкфурт.

путничких авиона, а било их је 4886. Од тога, највише је било „боинга 727“ — 1465 летелица! Друго место држи Дагласова „деветка“ — 826 авиона. За поређење: те го-

дије није пала на памет необична идеја. Следећи поруку конкурентима — „Делта“ је спремна кад ви нисте — они су понудили произвођачима ави-

У „Делти“ је запослено 36,5 хиљада људи.

Срце компаније налази се на аеродромском комплексу у Атланти. Све је ту „Делтино“: и прилази, и излази, и зграде, и писте, и хангари... Потражи ли неко управну зграду фирме, неће је лако наћи. Дирекција је смештена у неугледној згради северног дела комплекса и највише личи на складиште! Али, само споља. Снага компаније је толика да с времена на време банке моле „Делту“ да им позајми новац!

Понос компаније је тридесетак Локидових ламбо-цетова са ознаком Л-1011 тристар. Основни авион у флоти је Боингов 727, летелица за средње пруте. Стручњаци се слажу да је тај модел тренутно најзахвалнији за пословање.

Претпрошле године светом су летела 22 основна типа млазних

дине на аеродроме је слетало и узлетало само 13 гласовитих „конкорда“, а једва петнаестак „боинга 720“!

КУПУЈЕМО 100 КОМАДА!

Авион брзо застари јер техника свакодневно одмиче. Највећи произвођачи Локид, Боинг и Даглас Мекдоналд стално усавршавају постојеће и убрзано раде на лансирању нових модела.

Замена флоте прескупа је за авио-компанију. Због тога поједини ваздушни превозници имају велико шаренило типова и модела путничких летелица. „Делта“ не пати од те болке. Неколико постојећих модела све брже избацује из употребе, Дагласове потпуно. Везала се за Локид, а нарочито Боинг. Све јој то ни изблиза не би омогућило да закорачи у 21. век да људима из дирек-

она посао баснословне вредности:

— Направите путничку летелицу специјално за нашу компанију! Одмах купујемо 100 комада! Желимо да се зове „Делта 3“!

Назначено је које услове будући авион мора да испуни. Јавио се Боинг, направљен је идејни пројект и мали модел. Преговори су у току.

Најмање што је управа „Делта“ у овом часу могла да учини за штедњу то је да са постојећих „локида“ поскида моторе! Разлог: у свету се производе мотори који мање троше. Око је бачила на Пенерал електрикове. Демонтирани иду на пролазе као полови. Штедња се, ето, различито схвата; „Делти“ је јевтиније да угради нове моторе макар били плаћени скупије. Јер, сваког дана њени авиони полећу 770 пута.

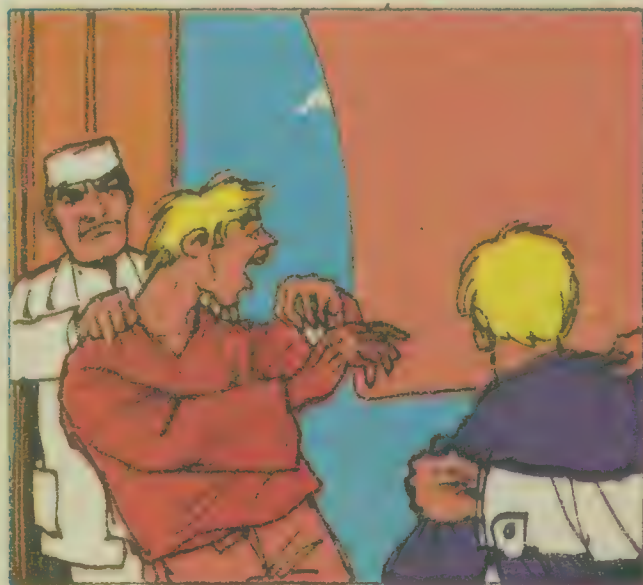
Миленко Тодоровић

МИСАНТЕ РУЖИЧАСТО!

Узнемирене болеснике на психијатријским клиникама и побеснеле затворенике смирује за свега неколико минута. Већ и сам поглед на њу, смањује напетост, снижава крвни притисак и умањује број откуцаја срца. Није реч о дроги. Ради се о боји —

секунди био изложен Бејкер-Милеровој ружичастој, смирио се и потпуно повратио самоконтролу.

Какву то тајну крије ова ружичаста боја? Тајне нема. Ради се једноставно о томе да она стимулише одређене центре у мозгу, а то има

нијанси ружичасте која је одштампана изнад овог текста...

Назвали су је Бејкер-Милерова ружичаста по двојици америчких научника који су први уочили да се приказана нијанса по нечему разликује од свих осталих боја.

Бејкер и Милер нису једини који верују у благотворно дејство ове боје. Александар Шос, директор Биосоциолошког истраживачког тима универзитета у Сиатлу наводи случајеве бесних, насилнички расположених особа које би за тили час под дејством Бејкер-Милерове ружичасте престали да ударају шакама о зид, прилетли и убрзо заспали.

И др Хамфри Озмонд, професор психијатрије на универзитету у Алабами чврсто верује у „ружичастост“.

— Својим очима сам — каже — видео какво чудесно дејство има на крајње узнемирене пацијенте. Посматрао сам једног болесника који се налазио у стању сабласне напетости и конфузије. Пошто је само десетак

за последицу ослобађање биохемијских супстанци и хормона који делују умирујуће. При том, тврди се, није важна величина ружичастог узорка. Битно је само да је он једино што болесник у тим тренуцима има у свом видном пољу.

Пусте приче? Не, него многобројним експериментима и праксом потврђена научна чињеница. У једном од тих експеримената тестирано је четрдесет малолетних деликвената: сви до једног реаговали су позитивно. Колико им је требало да се смире? Четири минута.

Затворске ћелије, болесничке собе у неуропсихијатријским институцијама и обичним болницама широм САД обојене су управо овом ружичастом бојом. Спуда са истим, умирујућим ефектом.

Уколико сте узнемирани, бесни или напети, зашто не бисте покушали и ви? Принесите наш узорак сасвим близу очима и посматрајте га минут-два. Пазите да не заспите!

ХИТ СТРАНА

Следовање ЛЕБА и СОЛИ

Нада су Ноки (оргуљаш) и Гаро (бубњар) напустили групу ЛЕБ И СОЛ, почело је да се прича о распаду ове популарне групе. Деманти је дошао врло брзо: снимљен је нови албум јер се Влатко Стефановски не предаје тако лако. Уложио је сувише труда и времена у свој ансамбл да би га тако лако уга-сио. Нађено је „појачање“ у бубњару Драгољубу Ђуричићу (бившем бубњару YU групе), па смо тако добили нови трио: Леб и сол на Уи-начин. Трећи члан је и даље басиста Бодан Арсовски. Тако ће се ЛЕБ И СОЛ појавити са својим петим албумом који носи назив „Сле-довање“. Албум је сниман у студију РТС крајем прошле го-дине, а минсован у студију 10 СС у Лондону. Разликује се од претходних јер је дошло до музичног заокрета: садржи пет вокалних и пет инструмен-талних композиција. На А стра-ни се налазе песме: „Локомо-била“, „Пази да пазиш“, „Мир-но“, „Носим твој жиг“ и „Миле Поп Јорданов“. На Б страни: „Лет у месту“, „Мирис југа“, „Њена сена“, „Хвала на свему“ и „Ода радости“. Као компози-тори се јављају В. Стефановски и Б. Арсовски.

Уколико сте поклоници овог ансамбла можете им писати на адресу: Менсична 15-Б, 91000 Снопље.

ПАЗИ ДА ПАЗИШ

Музика и текст:
В. и Г. Стефановски
Изводи: ЛЕБ И СОЛ

Пази на изглед,
строго пристojно,
пази шта кажеш,
да не буде опасно,
пази на прелаз,
светло је црвено,
пази на кифу
да ти не испути,
пази и мисли
на своје дужности,
нажљиво пази
у циљу сигурности,
пази да пазиш, да пазиш на све!
неееееееее!

Стисни петљу, до даске одврни
појачало
испусти дим кроз уши, вришти
на месец ко ја.

Пази и чекај,
рампе су спуштене,
немој да дишеш,
људи већ спавају,
пази уопште,
уопште и посебно,
пази да пазиш, да пазиш на све!
неееееееее!

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ПИРОТА

Коначно је наш град, после че-тири године од престанка рада поп-групе „Импесије“ добио пра-ву рок групу састављену од мла-дих али врло искуских и таленто-ваних музичара. То је ансамбл „ЕМИСИЈА“. Свој прави израз ЕМИСИЈА је нашла у рок ритму, обојивши своју музику врло спе-цифичним вокалом солисткиње НЕДИЦЕ АВЖНЕР.

Група постоји већ неколико месеци и представила се пуб-лици Пирота и Беле Паланке

на концертима урађеним на про-фесионалном нивоу. У даљем пла-ну овако добро уиграна екипа пред-виђа уобличавање свој звучног материјала у концертне компози-ције које ће задржати призивок ро-ка, интересантан женски вокал и беспрекорну ритам секцију. У гру-пи ЕМИСИЈА свирају: ЗОРАН СТАМБНКОВИЋ, бубњеви, БОЈАН ЂИРИЋ, соло гитара, МАРЈАН АВЖНЕР, соло гитара и ЗОРАН КОСТИЋ, бас гитара.

Драгана Митровић
Словеначка 23
18300 Пирот
(хонорар 150 динара)

ЧИТАОЦИ-ЦРТАЧИ

Ево како је Мика Цегера видео наш читалац из Вршца Зоран Тодоровић (Ул. кратка бр. 14).

ПЕТАР ПАН

Најзад смо у прилици да вам саставимо адресу Петра Пана — лично! До душе домаћег, али исто тако лепог и музикалног као што је то онај прави. Овај наш ПЕТАР ПАН има ту предност што ће вам сигурно одговорити ако му будете писали.

Музички ансамбл ПЕТАР ПАН основан је у Београду пре пола године, мада су поједини чланови раније свирали у другим групама. То су: Влада Васи-

љевих, композитор, бас и вокал, Радован Раковац, гитара, Младен Лукач, бубњеви и Драган Стојановић, ритам гитара, вокал и писац текстова.

Група је релативно ретко наступала пред публиком. Углавном су то биле сале Културног центра у Раковици, Дом омладине Врачара и сл. По првим реакцијама публике најбоље су им прилике песме „Деминан“, „Мрак“ и „Можда срна“. Ове две последње композиције снимиле су за потребе Радио-Београда тако да се њихова музика може чути и преко радио таласа. У песми „Можда срна“ се каже:

Ја сам нешто ново,
нова искра, нови сјај
нови начин, нова мода,
нови пут.
Теби сам непознат,
теби сам сасвим
стран,
моји манири, мој говор,
мој стил...
Знам да желиш део мене.

неку кулу, било шта!
Но, ти не знаш начин,
ти не знаш пут...

На питање како су изабрали баш овај назив за своју групу, Драган нам је испричао:

— Петар Пан је био мој идол из детињства. До данас је остао за мене симбол нечег лепог, неисквареног и невиног. Мислим да је и наша музика таква — искрена и младалачка. Желели бисмо да ту атмосферу поверења и љубави пренесемо и на оне који нас слушају, на остале наше вршњаке, да се сви заједно радујемо музици и дружењу. Зашто би нам било забрањено да маштамо и данас кад више нисмо деца?! Због тога је Петар Пан постао заштитни знак наше групе.

Према томе, ако и ви делите ове идеје — пишите ПЕТРУ ПАНУ! Адреса је: Влада Васиљевић, Ху-синских рудара 51, 11000 Београд.

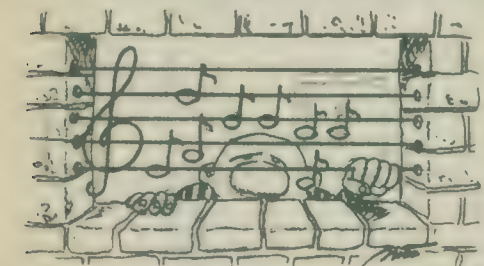
МОЈ ИЗБОР

Пошто већ нисам имао среће шаљући вам наринатуре (које нисте објавили) да покушам да вам пошаљем свој избор најрадије слушаних плоча. Име ми је Алонсандар Толић, али ме зову Санди. Имам 16 година и станујем у Ул. Руђера Бошковића 14 Б (42000 Варандин). Необично волим хард рон.

ДОМАЋЕ СТРАНЕ

1. НА ЗАПАДУ
НИШТА
НОВО —
Рибља чорба	1. HARVESTER
OF EYES —
Blue Oyster
Cult
2. ПОБЕТИ
НЕГДЕ —
Рибља чорба	2. PEARL
NECKLACE
— Z. Z. Top
3. ПОЗИВ НА
ПЛЕС — Азра	3. TEN FOOT
POLE —
Z. Z. Top
4. СТАВИ
ПРАВУ
СТВАР... —
Аеродром	4. THE JACK
— AC/DC
5. НРВАВА
МЕРИ —
Азра	5. TNT —
AC/DC

ЈЕСТЕ ЛИ ПОП-ЕКСПЕРТ?

1. Певачица Ани Ме Вулак (рођена 1938. године у Браунсвилу) почела је своју музичку каријеру као Литл Ен, али је касније узела псеудоним:

- а) Џоан Баез
б) Тина Тернер
в) Дастин Спрингфилд

2. Оливија Њутн Џон, која је постигла толико успеха играјући са Џоном Траволтом, почела је своју музичку каријеру у групи »Tomorrow«. Али, да ли знате где је Оливија рођена?

- а) у Енглеској
б) у Америци
в) у Аустралији

3. Група »Квин« (QUEEN) издала је свој први сингл »Keep yourself alive«:

- а) 1973.
б) 1974.
в) 1975. године

4. ЛП »Sons and Fascinations« је четврти албум групе:

- а) Selecter
б) Visage
в) Simple Minds

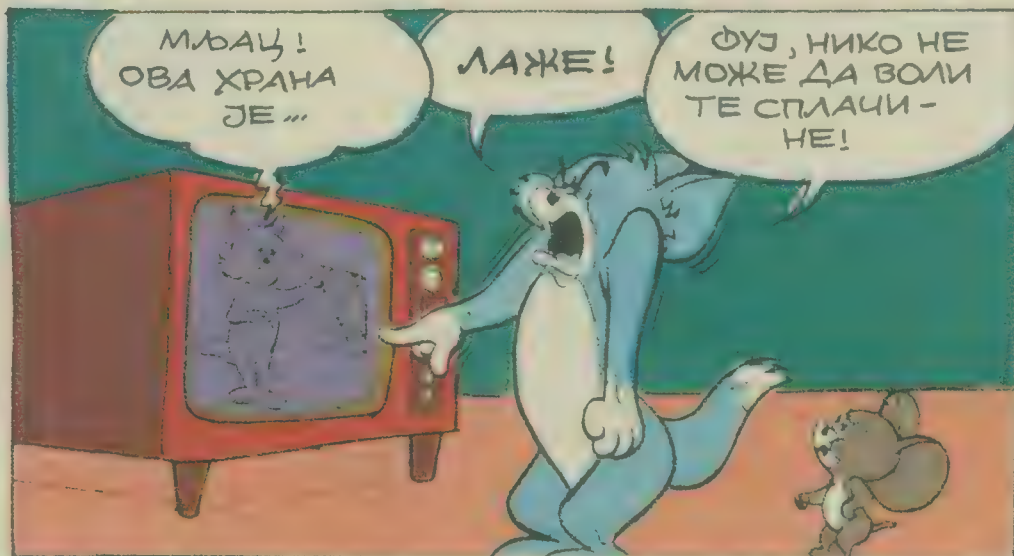
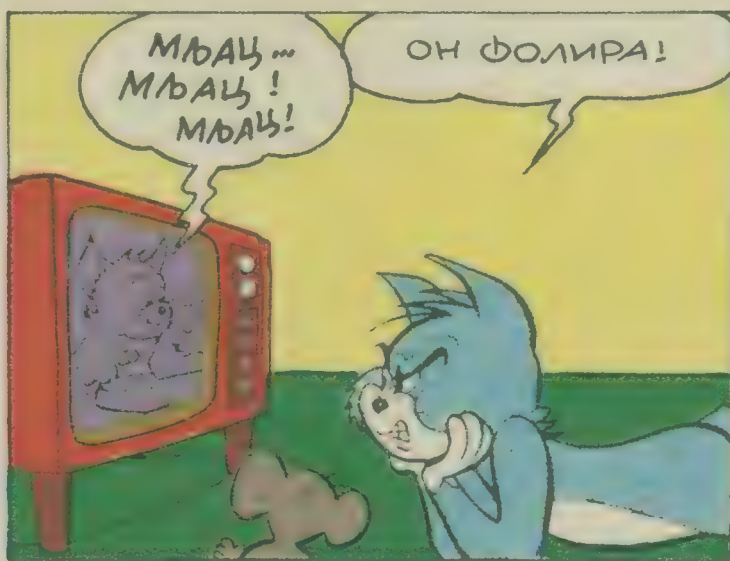

5. Нови албум ГЕНЕРАЦИЈЕ 5 носи назив:

- а) Двојник
б) Дублер
в) Дриблер

Лични опис: 16, 28, 42, 56

СВЕМИРОНИЧАРИ

PEZ®

ДРАГИ РЕЗ ПРИЈАТЕЉУ
Нове фигурице — РЕЗ КАМИОНЕ, потражиће у вашој најближој про-
давници.
Играјте се РЕЗ КАМИОНИМА, сладиће се РЕЗ БОМБОНИМА!

— Добро јутро, драги гледаоци!

ИСПРИЧАЈ МИ ВИЦ!

— За име света, овакву рупу на зубу још нисам видео! — узвикнуо је зубар прегледајући зубе неком пацијенту. — Још нисам видео!

— Не морате баш да понављате — одговара му пацијент љутито — Добро сам вас чуо!

— Ја нисам ништа лонављао. То је био ехо!

☆

— Суседи који живе изнад ме-

— Певају, кажеш... Па није ни чудно кад не морају да иду на посао!

не веома су бучни — жали се пријатељ пријатељу. — Прошле ноћи нису се смирили све до један сат ујутру.

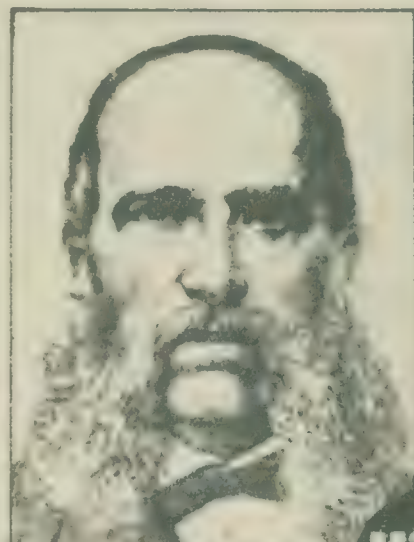
— Значи да од њих ниси успео да заспиш?!

— Не! На сву срећу ја сам до два сата вежбао трубу!

☆

Знате ли шта је заједничко лекарима и метеоролозима? Мора да им се плати и кад погреше.

МАЧАК ХАРАЛАМПИЈЕ

наш
квиз

ИМАЈУ НЕШТО ЗАЈЕДНИЧКО

РЕШЕЊЕ:

Сва четворица зову се ИВАН — Иван Македонић, Иван Гундулић, Иван Торбан Ковачић и Иван Ципић.

Доносимо фотографије наша четири велика књижевника. Живели су у различитим епохама, писали различитим стилима сваки је рођен у другом граду. Па ипак, постоји нешто што је заједничко за сву четворицу. Можете ли да одгонетнете шта је то?

КАКО ЗАБАВИТИ ТАТУ

РЕШЕЊЕ:

На лекаровој канџици мекостаје један клин, његова лева сона је црна, на допсти коју штитица нестало је један напор, један бусен траве је нешто глуми, једна нога на троншту није цета, завоји на линиу човека у фотелји су ређи, нема једне црне око гласа, крај човековог прстуса је такође нестало, његова лева нога није је по- стави црна, гласике сноје око његове главе су мање одине.

РУКАВИЦЕ ЗА СКИЈАЊЕ

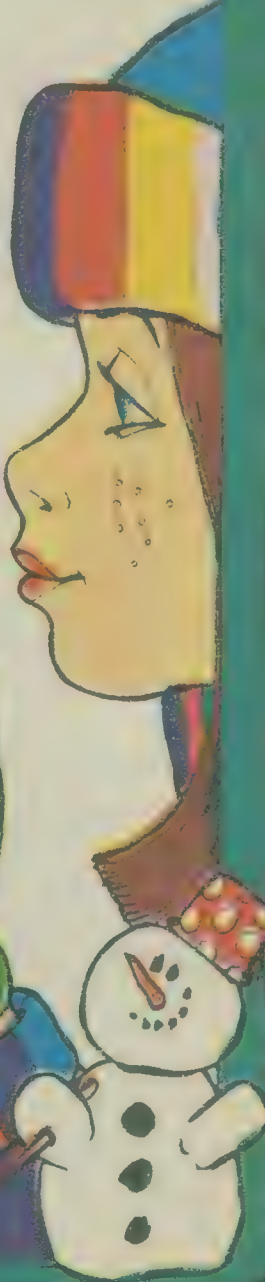
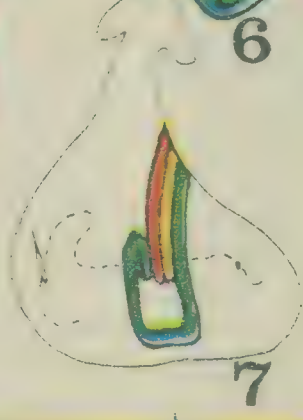
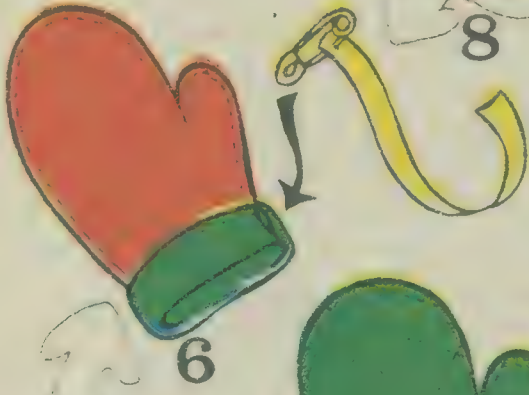
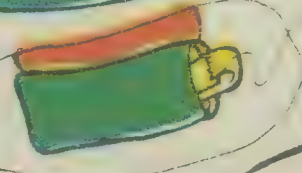
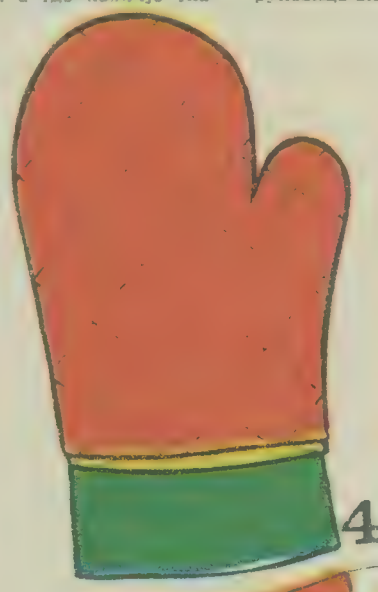

Добро штећане рукавице за скијање састоје се из три слоја. Спољашњи треба да буде од непромочивог материјала, на пример шешкавица или имитационог платна, средњи од танког ћебета, ватерина или два до три слоја вуноног штосфа. Унутрашњи слој, који лежи на руци, мора бити мек и пријатан, најбоље од фланелу у боји.

Крој рукавица је веома једноставан. На цртежу 1 види се како се он прави. Ставите руку на хартију тако да прстац не буде ни преблизу ни предалеко од прстију. Рукавице као што је на слици, на нацрту, имају само са одвојеним палцем и заједничким прстима. Дужина краја треба да буде око 2 cm. Дужине руке иер рукавица мора бити комотна. Пошто смо направљеном кроју не треба ставити крајеве за шавање.

Искројте сва три слоја материјала и то тако да имате по два лева и два десна дела, што значи да при крајењу морате водити рачуна где дође лице, а где налицје тка-

нице и да спољашњи део рукавице буде 3 до 3,5 cm дужи од осталих делова. На његово налицје ставите средњи слој (црт. 2), преко њега унутрашњи, мекани део рукавице и тако да налицје легне на средњи део (црт. 3). Сва три слоја претварајте крупним бодем (црт. 3) а затим их проширите на квадрате (црт. 4). Обрађен предњи и задњи део шаке спржите дуж ивице као што је означено цртежима на црт. 5, и то тако да дужи део спољашњег дела на једном крају не буде заливен до краја (црт. 5). Свај дужи део пресавијте према унутра с налицја (црт. 6) па од несавишеног краја добијемо рупицу кроз коју ћемо промаћи ластичу. Руб овог дужијег дела треба да се причврсти тако да покрије ивице два унутрашња слоја. Како се рукавица у пресеку види се на црт. 7). Одсечите ивице ластича које одговара обиму зглобка ваше руке, промаците га кроз отвор на рубу (црт. 8) па га ушито. Готове рукавице види се на црт. 9.

Синоћ сам сањао веома чудан сан. Сањао сам да ми је један глас рекао:

— Извините што сам прекинуо ваш претходни сан али имам хитан проблем који само ви можете да ми решите.

У сну сам одговорио:

— Не треба да се извињавате, то ионако није био леп сан. Ако икако могу да помогнем...

— Само ви можете да помогнете — рекао је глас. — Иначе смо ја и мој народ осуђени на пропаст.

— Ма шта кажете! — узвикнуо сам.

Звао се Фрока и припадао је врло древној раси. Одвајкада су живели у једној пространој долини окруженој циновским планинама. Били су мирољубив народ и током времена дали много великих уметника. Имали су примерне законе а децу су подизали с нежношћу и разумевањем. Мада се понеко одавао пићу, а било је и пар убица, сматрали су себе углавном добрим, разумним, узорним бићима која...

— Чујте — прекинуо сам га — зар не бисмо већ могли да пређемо на тај хитан проблем?

Фрока се извинио због опширности објаснивши да је у његовом свету уобичајено да сваки молилац поднесе подужни рапорт о својој моралној исправности.

— Добро — рекао сам. — Пређимо на проблем.

Фрока је дубоко уздахнуо и почео. Испричао ми је да се пре сто-тинак година — по њиховом рачунању времена — из небеса одједном спустио некакав огромен црвеножути стуб и стао недалеко од Спеменика незнаном богу испред општине трећег града по величини.

Стуб је био неправилног ваљкастог облика, пречника око три и по километра. Врх му је нестајао у висини ван домаћаја мерних инструмената и противно свим природним законима. Огледима су утврдили да је отпоран на хладноћу, топлину, бактерије, бомбардовање протонима и све друго што им је могло пасти на памет. Стајао је ту, непокретан, немогућ, тачно пет месеци, деветнаест часова и шест минута.

Тада је без икаквог разлога почео да се креће у правцу северо-запада. Просечна брзина — по њиховом рачунању — била му је 126 километара на час. Забрао је броду дугу 294 километра и ширину три километра и 200 метара. Потом је нестао.

Најугледнији научници саржали су симпозијум али нису били у стању да протумаче овај догађај. Закључили су да је он необјашњив, јединствен, и да се вероватно неће поновити.

Поновно се тачно месец дана касније, и то у главном граду. Овога пута стуб је прешао, неправилном путањом, укупно 1319 километара. Причињена је непроцењива материјална штета и изгубљено је неколико хиљада живота.

Два месеца и један дан после тога стуб се поново вратио и погасио је сва три највећа града.

Сада је већ свима било јасно за ова неразумљива појава прети да ће читаву њихову цивилизацију, њихово постојање као расе.

РОБЕРТ ШЕКАП

СВРАБ НЕ ЧЕШИ

Наш свет постоји на више нивоа. На једном од њих дошло је до сметње.

Народ је пао у очајање које се манифестовало наизменичним нападима хистерије и апатије.

До четвртог појављивања стуба дошло је на пустом терену источно од главног града и штета је била занемарљива. Ипак, настала је масовна паника која је имала за последицу застрашујући број самоубиства.

Ситуација је постала очајна. Сада су у борбу, поред науке, укључене и псеудонаучне дисциплине. Ничија помоћ није презрена нити теорија одбачена, био то биохемичар, читач дланова или астроном. Нису се смела занемарити чак ни најсмелија твђења, посебно не после страшне летње ноћи када су потпуно савршени са земљом лепо древно град Раз и његова два предграђа.

— Извините — рекао сам — жао ми је што чујем за све те недаће, али заиста не видим какве то везе има са мном.

— Управо сам хтео да пређем на то — рекао је глас.

— Онда наставите — рекао сам. — Само, саветујем вам да пожурите пошто мислим да ћу се ускоро пробудити.

— Најпре моја улога — наставио је Фрока. — Њу је тешко објаснити. По занимању сам рачуновођа, али као хоби испробавам разне поступке за повећање моћи опажања. Недавно сам експериментисао с хемијским једињењем које

зовемо кола, а које често изазива стања дубоког просветљења...

— И ми имамо сличне супстанце — убацио сам.

— Онда разумете! Дакле, за време путовања — да ли и ви употребљавате тај израз? — другим речима, под дејством тог једињења постао сам свестан... стекао сам тако далековидо сазнање... Али, то је врло тешко објаснити.

— Наставите! — прекинуо сам нестрпљиво. — Пређите право на ствар!

— Па... — наставио је глас, оклевајући — схватио сам да мој свет истовремено постоји на много планова — атомском, податомском, вибрационом — на бесконачном броју нивоа стварности, који су сви такође и у саставу других светова.

— Знам — рекао сам узбуђено. — Незавно сам дошао до тог закључка о свом свету!

— Дакле, постало ми је очигледно — наставио је Фрока — да на неком од планова нашег света постоји сметња.

— Можете ли да будете одређенији? — упитао сам.

— Имам утисак да до те сметње долази на молекуларном нивоу.

— Одлично — рекао сам. — Али, јесте ли успели да утврдите о каквој се сметњи ради?

— Мислим да јесам — рекао је глас. — Али, немам никаквог доказа. Све је ово чиста интуиција.

— И ја верујем у интуицију — одговорио сам — Реците ми шта сте открили.

— Па, добро — рекао је глас, опет с оклевањем — схватио сам — интуитивно — да је читав мој свет један микроскопски паразит на нашем телу.

— Не разумем.

— Открио сам да се на једном нивоу стварности мој свет налази између зглавака другог и трећег прста ваше леве руке. Он ту постоји већ милионима наших година, који су за вас само минути. Наравно, не могу то да докажем и нипошто вас не осуђујем...

— У реду је — рекао сам. — Кажете да се ваш свет налази између зглавака другог и трећег прста моје леве руке. Па, шта ја ту могу?

— Господине, према мојој теорији, ви сте се у последње време чешали по том месту.

— Чешао?

— Да, рекао бих.

— Аха, и ви мислите да је тај страшни црвенкасти стуб један од мојих прстију?

— Тако је.

— Онда желите да престанем да се чешем?

— Само по том месту — похитао је Фрока да ме допуни. — Врло ми је неугодно што то морам да тражим, али морам да спасем свој свет од потпуног уништења. Молим вас, опростите...

— Не морате да се извињавате — одговорио сам. — Разумна бића не треба ничега да се стиде.

— То је веома љубазно од вас — рекао је глас. — Видите, ми смо паразити на вашем телу и немамо никаквог права да ту будемо.

— Разумна бића треба да се помажу — рекао сам. — Дајем вам реч да се више никада нећу чешати између првог и другог прста леве руке.

— Другог и трећег — исправио ме је глас.

— Никада се више нећу чешати између прстију леве руке! Свечано то обећавам.

— Господине — рекао је глас гануто — спасли сте мој свет. Не постоји начин да вам захвалим, али ја вам ипак захваљујем.

— Нема на чему — рекао сам.

Потом сам се пробудио.

Чим сам се сетио сна, ставио сам фластер преко зглавака леве руке. Издржавас сам без чешања повремено свраб на том месту, нисам чак ту руку ни прао.

Крајем идуче недеље намеравам да скинем фластер. Рачунам да ћу им тако оставити двадесет до тридест милијарди година, а то је доста за сваку расу.

Али, све то није оно што мене мучи. Мене мучи што одскора имам неке непријатне слутње у вези са земљотресима дуж Грешке Сан Андреас у Земљиној кори и буђењем вулкана у средњем Мексику. Све постаје логично, и то ме плаши.

И зато се извињавам што сам прекинуо ваш претходни сан. Видите, имам хитан проблем који само ви можете да решите

СУДБИНА МИЛТОНА ГОМРАТА

**Ја сам из Дирекције за вероватноћу — рекао је човек у црном. — Поткра-
па нам се грешка у стању ствари.**

Милтон Гомрат је проводио дане сањарећи о лепшем животу. Споља гледано, проводио их је радећи као сметлар. Истресао би канту у сметларска кола и онда се, док је машина галамила, крцкала и чертала, препуштао маштању. Мрзео је сметларска кола, сиву собу у којој је становао и бескрајно низање безбојних дана. Сања-рио је о томе шта је све могао да постане у животу, а пошто толико гога није постао, снови су му били врло лећи.

Најмилији Милтонов сан могао је да сања само неко ко не познаје своје родитеље. Милтон је, на име, наћен у плетеној корпи необичног облика, на прагу једног сиротишта и то му је као лечаку омогућило да замишља безброј дивних судбина које би се могле испунити појавом мајке, ујака или другог рођака да га одведе у неко вечито лето, где је осећао да по праву спада. Одрастао је, успео да заврши гимназију захваљујући томе што је школски одбор веровао да свако треба да је заврши без обзира на успех, а по-том се запослио у комуналном, све време потхрањујући у себи јелан исти сан.

Једног дана док је стајао крај сметларских кола утонуо у сањарење као и обично пред њим се из-ненада материјализовао мршавко јадног изгледа у обичном црном оделу. Ништа није пукло, праснуло или блеснуло — материјализација је извршена на врло послован начин.

— Милтон Гомрат? — упитао је човек и Милтон је климнуо главом. — Ја сам теренски службеник Централне дирекције за вероватноћу. Можемо ли да поразговара-мо?

Милтон је опет климнуо главом. Овај човек није баш лично на мајку или ујака које је замишљао али је изгледало да зна напамет све што је Милтон икада промрмљао себи у брда.

— Дошао сам да истравим грешку у Грађи вероватноће — рекао је човек. — Ви сте као беба случајно пребачени из своје димензије у ову у којој сте сада. Услед тога завладала је прилична напетост у Стању ствари. Не могу вас приморати да поћете самном, али,

ако пристајете, повешћу вас на ваше Право место.

— А какво је то место? — упитао је Милтон. — Је ли као ово? — Махнуо је руком према улици и сметларским колима.

— Ох, не, ни најмање — одговорио је човек. — То је свет чаро-лија, змајева, витезова, двораца, тако то. Ипак, неће вам бити тешко да се навикнете. Као прво, тамо по праву спадате и дух вам је већ прилагођен. Друго, у жељи да вам олакшам побринуо сам се да вам неко покаже ваше место и објасни све што треба.

— Идем! — рекао је Милтон.

Оног часа кад је изговорио ту реч пред очима му се смркло, а када је поново прогледао он и човек у црном оделу стајали су у дворишту великог замка. С једне стране налазиле су се сиве камене зграде а на другој се простирао ружичњак са црвеним, белим и жу-тим ружама. Пред њима је стајао средовечан човек огромне, густе браде.

— Стигли смо — рекао је човек у црном оделу. — Иване, ово је чо-век за кога си одговорио. Милтоне Гомрате, ово је Иван Асперито. Он ће вам објаснити све што треба да знате.

Онда се човек у црном поздра-вио с обојицом.

— Господе, Централна дирекција за вероватноћу вам неизмерно захваљује. Учинили сте нам услу-гу. Поставили сте ствари на Права места.

Онда је нестало.

— Пођи за мном — рекао је бра-тоња Иван и окренуо се. Ушао је у најближу зграду. Био је то амбар пун коња.

Иван је показао гомилу сена у углу.

— Ту можеш да спаваш — рекао је.

Онда је показао гомилу ђубрива у коју су биле заривене виле са дугачком дршксом. Пред ње су стајала празна колица.

— Напуни та колица и распи ђубриво по ружичњаку. Кад то завршиш, наћи ћу ти нешто друго да радиш.

Потапшао је Милтона по леђима.

— Знам, момче, да ће у почетку бити тешко. Али, ако ти нешто није јасно, само питај!

укрштене
речи

Наши на СП у Шпанији 82.

Многи цењени стручњаци предвиђају да ће наша екипа на скупу најбољих светских селекција у Шпанији играти запажену улогу, да ће многим фаворитима помрсити рачуне. И наши фудбалери и вођство тима оптимистички су расположени. Велику улогу у том нашем путу ка светском фудбалском врху одиграће несум-њиво нападачи јер ћемо, како каже селектор, играти нападачки. У нашој укрштеници потребно је да испод за то сређених бројева упишете имена петорице кандидата за наш тзв. шпиз напада.

АУТОР БЕ ПЛАК	1	2	ДАНТ- ЛИЗА КОЗИ ОШТРИ АПРАТ	БЕ- ДЕМ, ЗИД	3	'ТРЕ- ЛО- ЛО'	МО- ИВАР- НО ТЛЕ	ВРЕТА ТАД- ТУ НА	КО- НА СОВНИ НАР
ДЕВЕТО И 26 СЛОВО БИРИ- ЛИНЕ			КНИ- ЖЕНО ИСТРАЖ КО ДЕ ЛО						
ЗИДНА ОБЛОЖА ОД ДР ВЕТА									
АПЕРИ- КИ ПИ- САЧ БЕЛТИ						ДЕО ТЕ- РАЗИЈА ИВАТ ТОПНАК			
ИРСКИ ПОТТИ- ТИЧАР ХИТИ							ЛУЦИН О НАП ИВО ЗАН		
УДАРИ- ТИ, ПИ- ГЛАТИ, КУШЊИ- ТИ								ВОЛТ РЕСТО У СРЕДИ- НИ	
ЧОВИК ЗА ЗА- СТАВ- ЉАЊЕ ЗАПРЕГЕ				ПЛАНИ- НА ИЗ ПРАВИЛ- НИ ПЕ- ЛИХАТ		ЛЕ ДАН ПЕЧЕЈ ВРЕТА КРЕПЕ- НА			
БОРА НА ЧЕЛУ					ПОСЛЕД- НИ ПОТ- ПИСНИ- НИ ПЕ- НИЦЕ		БИЗАНС ОРАНИ ПЛАНИНА ЖИВАРО		
ОПЧОР									И ЗНАК ЗА КА ПЛИТУ
БРАТКАН У ЗАПАНУ ЈОБ ИПЧАТ			ПРОЖЕ ЗА СВЕ- РЕ ИНТЕР- ЛЕКТ						
ПРЕКИ КУТЛЕ ПРЕАО ЧЕТА								РАДИ- ЛУС КОПИ- ПАРИ- ТИ	
ЗНАК ЗА ВАНА- ДИЗУМ		ДРАГИ ШУТА ОД ДИ- ВОРА					КЛАДИ- ДА КАР ДИНАЛЕ ТОНА		
ИВАН ДОНЧЕ- ВИЧ			ВРЕТА РАД- НИКА	НАШЕ ГОД- ОСТРО ДЕСНА МЕШТАЈА					
КОЗИ- ЈЕ НАТИК НА БУ- БУ							МЕТАР ПРАТ		4
ПИТОМ, МЕО- ТАК		МАДА ПРАВЕ ДРЕКА КАО СТОУ- НА КРА- НА				ПЕТРО- ТЕС ПИСАР (ТУР)			
МАТИ БРАТ							СИРОТ- НИ ВЕД- НИК РУПНИ ДА		
ЖАКРЕ- НА ВЕЛ- НАСКА ПАСКА					ЗРЕТАЧЕ- ТИНАРА "ИИ ПАР- ТИВЕС"				
ЛИНЕ- ОКТИ ПРОНА- БЕЛ НА АВАТИ							ЛИЧНА ЗАПЕ- НИЦА Ш.		
495					5				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: С. саставити, тавити, рз, оријентир, Јиланд, Га, асар, Зевс, ангре, Орел, с. трули, Врега, Д.и, И.грани, а, и,и, рехета, Г.дгар, пс, Пар, азог, ананас, га, страствен, Те, Рти, КИ, Илова, баш, Ли, алкари, аи, листић.

ЈЕДИНСТВЕНА ЗБИРКА У КРАЊУ

ХИЈЕРОГЛИФА

АЈНШТАЈНА

Сви у Крању знају где станују сестре Дагмар и Бети Новачек, популарне тете: Улица Кокршког одреда 7, у сени високог водоводног торња. Ту је велика, породична кућа Новачекових. Око ње смрче, цвеће и кулиће за птице. Унутра необично благо, богатство не само за испржено око и књишке зналце, по коме су ове две крелке старице познате широм света. Оне, наиме, поседују највећу збирку екс либриса у Југославији и једну од најбројнијих у свету. Али шта је то екс либрис?

Листајући само мали део од преко 80 хиљада необичних сликица које покривају на честитке, картике или мале графике, осамдесет петогодишња Дагмар објашњава:

— Ех libris је латински израз и дословно значи „из књиге“, у ствари је знак на књигама који означава власника. Обично

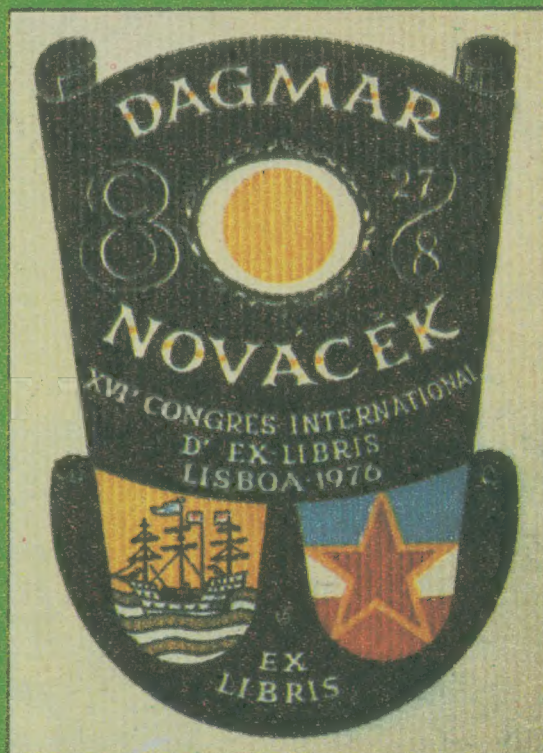
се налази на унутрашњој страници предњих корица са именом сопственика, графичким цртежима и украсима. Иначе, екс либрис се израђује у свим врстама графичке технике и развијао се упоредо са штампом. Али, историјски подаци говоре да су екс либриси познати још из доба пре Јохана Гутенберга, проналазача штампарије.

Из богате литературе тета-Дагмар износи и друге податке о прошлости екс либриса, и то онеј веома далекој. Утврђено је да је већ краљ Асурбанипал, који је живео од 668. до 626. године пре наше ере, означавао своје књиге нарочитим печатом на којем је писало: „Власништво Асурбанипала, краља света, краља Асирије“. Историјари који су проучавали културу старог Египта тврде да је и фараон Аменофис III, који је владао од 1400. године пре

наше ере, употребљавао ознаке за своје књиге, односно либрисе. Највише је хијероглифима биле означене Либри бог Аменофис III, који даје живот мисленику Итама, краља овеј државе, и краљева смирна „Там живеће“. Истакнутог текста био је исписан наслов папируса.

Сматра се и да је чувени немачки сликар и графичар Албрехт Дирер (1471—1528) зачетник савременог екс либриса. Његово умеће ненадмашно прецизног цртежа и необично проницљив дух дошли су до пуног израза нарочито у графици, дакле и у екс либрису. Неки од њих налазе се и у збирци Дагмар Новачек која преко пола века скупља ове уметничке творевине. Међутим, највише је смирна, владетелка тета-Дагмар доносила у поштом чувању свет екс либриса.

— Мамин нећак био је

графичар — сећа се Дагмар. — Била сам код њега у Прагу и тада, 1921. године, први пут видела један екс либрис. Та шарена сличица, симболичног значења као и сви екс либриси, била је за мене нешто врло лепо. Онда је тај мој рођак одлучио да и мени наслика један екс либрис којим ћу обележити књигу. На њега је написао: „Увеселавају нас и мале ствари“. И, ето, мене су ти екс либриси тада заиста почели да увесељавају тако да их и дан-данас разгледам и скупљам са великим задовољством. За сваки од њих веже ме понека успомена из прошлости; име уметника који га је израдио, име неког ко ми га је покложио. Јер, екс либрис се, по неписаној правили, не купује нити размењује: он се искључиво поклања.

Име Дагмар Новачек први пут се нашло у беч-

ком каталогу скупљача екс либриса још оне 1921. године кад је први пут видела екс либрис. Онда је Дагмар врло активан сакупљач и појављује се на свим значајним скуповима екслибриста у свету: Дагмар је била председник 15. међународног конгреса екслибриста који је одржан 1974. године на Бледу. Две године касније конгрес је одржан у Лисабону. У каталогу је тада на неколико језика уз име Дагмар Новачек писало: „Тета Дагмар је сунце из Југославије. Упркос дубокој старости, зрачи енергијом и оптимизмом међу екслибристима целог света“. Укратко, готово да нема важнијег скупа љубитеља екс либриса, а да се она не врати са неколико награда. А на све сусрете, иако већ у деветој деценији живота, Дагмар и Бети путују саме и о свом трошку.

Но, док то сматра нор-

малним, Дагмар наглашава да екс либриси никако нису само етикете или маркиче којима се обележава ко је власник књиге. Сваки добар екс либрис, који има уметничку вредност, мора да казује и нешто одређено о власнику: ко је, чиме се бави, шта највише воли, шта жели, чега се сећа и сл.

Међу 80 хиљада разних и разнобојних „сличица“, Дагмар Новачек поседује и преко 100 комада са својим именом или именом неког од чланова породице. Сви су јој подједнако драги. Један ипак издваја.

— Знала сам да многи уважени државници, уметници и политичари имају своје екс либрисе. Али, ја сам највише желела да ми свој екс либрис пошаље друг Тито. Написала сам му писмо и нестрпљиво очекивала. Убрзо је стигла пошиљка у којој је био екс либ-

рис друга Тита. Насликао га је Ђорђе Андрејевић Кун, а на њему је снажан, висок мушкарац око којег се динамично гради, уздиже, ствара... Из тог, мени најдражег екс либриса, види се да његов власник непрекидно тежи за радом, за напретком и бољом су-

трапњицом. Поред Титовог, ту су и екс либриси Алберта Ајнштајна, чувеног виолончелисте Пабла Казалса, финског државника Урха Кеконона...

Разгледајући тај шарени минијатурни свет уметности радознали гости сазнају и нешто више о породици Новачек. Родитељи сестара Бети и Дагмар били су Чеси, а оне су рођене у Мађарској, где им је отац био управитељ фабрике шећера. Живеле су неко време у Румунији, затим Чешкој, онда у Војводини, да би се најзад стално настаниле и одомаћиле у Крању.

Ту их сви знају као вредне скупљаче разних уметничких предмета, па је данас њихова кућа прави музеј. Многе творевине дело су њихових руку. У богатој библиотеци највише је књига о биљкама, што је још једна пасија вредних сестара.

На прагу старе куће у улици Кокришког одреда 7 у Крању гост добија неколико екс либриса са именом Дагмар Новачек. И топлу поруку:

— Мало је нас скупљача. Можда ће и вас овај скроман дар подстаћи да скупљате екс либрисе. А ако то учине млади, сви екслибристи света биће најсрећнији. Јер, не заборавите, „увесељавају нас и мале ствари“.

Иван Лончар

Снимио:

Љубомир Патрновић

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Граин Забавниче,

МИНИ БЕЗ ЗАСТУПНИКА

Интересује ме где бих могао купити следеће моторе: херкул спортбајк, пронто и хонду дакс? Посебно ме занима херкул.

Јовица Жупнић,
Задар

Ниједан од три мини-мотора која си набројао не може да се купи јер фабрике које их производе немају своје заступнике код нас.

ЧИТАОЦИ, ПРЕДЛОЖИТЕ!

Имам пса али не знам које име да му дам. Једина имена која знам су она која имају пси мојих другова а то су Боби, Алко, Дрим, Ник, Дик, Цеки, Цони. Молим те да ми помогнеш и будеш кум мом љубимцу.

Драган,
Љиг

И „Забавник“ је у недоумици какво име да му даш, па предложимо читаоцима: укључите се у акцију „кумови“ и што пре пошаљите Малој пошти свој предлог јер како ће Драган у међувремену да зове свог пса. Не заборавите да на коверти напишете знак „НЕК СЕ ЗОВЕ“.

КЛУБ СИЈАМСКИХ МАЧАКА

Молим те да ми одговориш зашто су сијамске мачке добиле то име?

Ела,
Нови Сад

Порекло сијамске мачке остало је тајанствено упркос истраживањима изведених на читавом Индокинеском полуострву. Сматра се да ова мачка постоји и у дивљем „облику“ мада то није доказано. Име је добила по држави Сијаму (од 1948. године Тајланд) у Индокини одакле је први пар сијамки донет у Европу и приказан на смотри мачака у Лондону 1885. године.

У Сијаму су вековима ове расне мачке држане само на двору у Бангкоку и било је строго забрањено износити их из земље. Гвоздено правило прекршено је 1884. године када је британском генералном конзулу у знак нарочитог поштовања поклонен један пар с дозволом да их понесе са собом у

домовину. Следеће године један пар стигао је и у Париз, Европљани су били задивљени лепотом ових дивних животиња и дуго времена поседовање сијамске мачке сматрало се изузетном привилегијом. У Енглеској је 1901. године чак основан Клуб сијамских мачака. Током времена љубитељи су укрштањем одгајали шест варијетета који се међусобно разликују по боји крзна и очију, дужини длаке, облику и величини тела, главе и репа. Данас сијамка није нарочита реткост, али је чиста раса, која задовољава све прописане услове, и даље је драгоцен.

У ЦЕНТРУ ЗА МОДЕЛАРСТВО

Однедавно сам ваш редовни читалац па вас молим да ми одговорите где и како могу да набавим ракетне моделе и моторе за ракетне моделе?

Вили из Инђије

Ако некад долазиш у Београд, сврати у продавницу Центра за ваздухопловно моделарство која се налази у Вишеградској бр. 27. Тамо ћеш највероватније наћи нешто од оног што те интересује.

ЋАРАПЕ КАО ПРЕВЕНТИВА

Јављам се у нади да ће се и за мене наћи мало мјеста у „Малој пошти“. Имам осамнаест година и проширене капиларе. Познато је колико то може бити непријатно и за изглед и за здравље. Особито ме плаши чињеница да мој отац има проширене вене а чула сам да је то наслеђено. Пошто студирам и веома много учим, немам времена да идем код лекара по

уште и остале патике мити да сједим по чекаоницама, па вас зато молим да ми кажете да ли смијем носити превентивне гумиране чарапе против проширених

вена без бојазни од нежељених реакција.

Алма,
Тузла

И проширене вене и капилари се врло успешно лече али је неопходно јавити се лекару варикологу — лично. Док се не одлучиш да то учиниш, можеш да носиш еластичне чарапе које треба навући ујутру док си још у кревету. И на крају хтели бисмо да напоменемо да урођена слабост венских судова може да буде наследна али то је само разлог више да тражиш савет од лекара.

ХЕРБЕРТ РИД

Твоја сам дугогодишња читаљка али се не сећам да си некад писао о Херберту Риду, па те зато молим да то учиниш у „Малој пошти“. Интересује ме и да ли је тачно да девојчице и дечаки који су мали растом од I до VI разреда после наглог пораста и обратно?

Бојана Обреновић,
Београд

Херберт Рид је био енглески песник, књижевни и уметнички критичар. Рођен је 1893. а умро 1968. године. У својим ранијим радовима Рид је покушао да помири опречности између класицизма и романтизма. Већину својих дела посветио је откривању односа између уметности и друштва. У најзначајнија спадају: „Историја модерног сликарства“, „О природи

поезије и природи критике“, „Слика и мисао“, „Модерна скулптура“.

Што се тиче твог другог питања ко ће кад колико порастати ту нема готово никаквог правила. Раст пре свега зависи од наслеђа, исхране, од тога колико времена проводиш на ваздуху, итд. Може да се догоди да деца која до 12. године спорије расту нагло „издижу“ у пубертету али исто тако и обрнуто, као што и сама кажеш. Углавном, сви порасту а из године у годину долазе све више генерације.

ТРИ ПУТА »ОТКРИВЕН«

Ко је први открио планету Нептун?

Предраг Вујатовић,
Ванкина 15
Запруге

Нептун, осму планету Сунчевог система, открили су — три пута! У прва два случаја рачуницом, у трећем — телескопом. Наиме, на основу поремећаја у кретању Ура-

на, енглески астроном Џон Кауч Адамс дошао је 1845. године до закључка о постојању још једне планете у Сунчевом систему. Годину дана касније и француски астроном Ирбен-Жан-Жозеф Леверје извео је исти закључак. На основу његових прорачуна 23. септембра исте године Јохан Готфрид Гале, астроном Берлинске опсерваторије, открио је планету зеленкастог сјаја. Нептун је иначе готово четири пута већи од Земље и има 17 пута већу масу: густина му је нешто већа од пустине воде.

АЛЕМ КАМЕН

Желела бих да знам шта значи моје име Алемка и где бих у Београду могла да набавим „Гинисову књигу рекорда“?

Алемка,
Београд

Мушко име Алемко и женско Алемка изведени су од алем (драги камен, дијамант): то је реч арапског порекла, примљена преко турског, честа у народној књижевности.

„Гинисову књигу рекорда“, бар на нашем језику, изгледа да нећеш моћи да купиш: у свим књижарама у којима смо се распитивали рекли су да је распродата.

ПЕРИКА КОД БОСИЉКЕ

Хтео бих носити перику јер ми је коса прилично опала, што је за моје године малтене трагично. Да невоља буде већа, перика у продавницама нема. Штавише, како сам сазнао, код нас се уопште не производе а изгледа и не увозе. Молим те да ми помогнеш да некако набавим перику.

Јован М.
Мостар

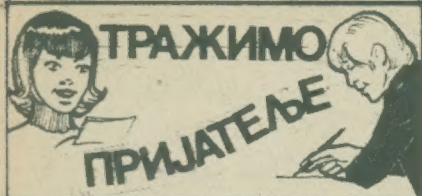
Обрати се Босиљки Љупи, Теслина 12, 11000 Београд. Она и њен супруг, такође власулар, вероватно ће моћи да ти помогну. Кажу да праве перике од природних власи које се мало разликују од праве косе.

„СУПЕР СИСТЕМ РАЗВОЈА ТЕЛА“

„Супер систем развоја тела“ је брошура аутора Ненада Бркића (на слици) првака Југославије у BODY BUILDINGU, који вам препоручује: „Ако желите да развијете и обликујете тело, да

добијете атлетску фигуру, ова брошура ће вам помоћи у томе. Она садржи основне тајне тренинга и исхране шампиона, које гарантују успех у развоју тела.“ Цена брошуре је 100 динара. Наручите, плаћате поузећем, на адресу: „BODY BUILDING“ P. P. 118, 54000 ОСИЈЕК

Милош Пантелић, 31310 Чајетина, село Шљивовица, — 15 година, воли све што воле млади

Валентина Митровић, 15000 Шабац, Масаријева 61 — сакупља салвете и воли забавну музику

Svetlana Cirić, p.o. box 150 Fairfield 2183 N.S.W., Australia — жели да се дописује са младима из целе Југославије

Милорад Ђуричић, 11423 Азања, Рајка Поповића 33 — 16 година, воли спорт и музику, сакупља значке

Александра Станишић, 25000 Сомбор, Коњовићева 5 — 10 година, сакупља марке и значке

Данијела Стојановић, 18000 Нип, Булевар Лењина 28/16 — 13 година, воли све што воле млади

Сања Обрадовић, 84206 Бистрица, код Бијелог Поља — 14 година, сакупља плоче, по стере и салвете, навијач Црвене звезде

Стојан Маргетич, 26213 Препаја, Партизанска 8а — 16

година, воли спорт и музику, одговара на свако писмо

Гордана Рацков, 23300 Книнда, ОВОО „Јован Поповић“, VIII/2 — 14 година, сакупља значке и навија за Црвену звезду

Босилка Пекић, 79250 Коњиц — 15 година, воли спорт и музику

Биљана Тасић, 16000 Лесковац, Немањина 1/5 — 13 година, воли поп музику, сакупља разгледнице, посебно стране

Анка Ереш и Сања Сента, 58330 Метковић, ЦУО „Петар Левантин“ — 14 година, воле све што воле млади

Миленко Кишл, 77000 Биџа, Моше Пијаде 8 — воли све што воле млади

Радован Радукловић, 21208 Сремска Каменица, Стевана Петровића Брила бр. 4 — страствен сакупљач разгледница

Лидија Ваљевчић, 75300 Брчко, Гимназија „Васа Пелагић“ — 15 година, одговара на свако писмо

Бранка Вунић, 41090 Загреб, Пабла Неруде 11 — 14 година

Золка Сабо, 21248 Лок, Бориса Кидрича 89а — 13 година

НЕ МОЖЕ БЕЗ ЦАРИНЕ

Јављам ти се са молбом да ми одговориш да ли мој отац који већ 13 година ради у Њемачкој може да увезе моторно возило без царине?

Жељко, Зеница

Твој отац ће, ако жели да увезе моторно возило, морати да плати 50% од вредности возила.

РАДИО-КЛУБ

Интересира ме да ли у Ријеци постоји неки аматерски радио-клуб и где се налази?

Читалац из Ријеке

Радио-клуб Ријека налази се у Улици народног устанка 43.

ЗАВИРИ У ЦИЦИН КУТАК

Вјерујем да ћеш ми одговорити на ово писмо јер сам увјерен да ће мој проблем запитати и друге. Наиме, кренуо сам у први разред усмјереног образовања усмјерења електроничар поморских комуникација. Проблем је у томе што је за ово усмјерење веома важна вјежба куцања Морзеоуе азбуке а за њу ми је неопходан тастер са зујалицом, па те стога молим да ми одговориш даје могу да га купим и колика му је цијена?

Миленко Ђоковић,
Огњена Прице 3
Задар

У броју 1564 у рубрици „Цицин кутак“ објавили смо упутство како се прави телеграф: уколико га направиш, уштедићеш 1875 динара, нових наравно, колико иначе кошта тастер-зујалица. Тастер, иначе, можеш да наручиш код Радио-клуба „Никола Тесла“, Тимочка 18 у Београду. Ако се ипак одлучиш да то урадиш сам у овом Клубу можеш да наручиш зујалицу РК 2132 (250 дин) и ручни тастер (400 дин).

КАДА У ДИСКО?

Већ неколико пута ти пишем али ти никако да ми одговориш. Интересује ме даје може да се

набави пекинезер и колико кошта као и са колико година девојчица може да иде у диско?

Читатељка из Приједора

У Кинолошком савезу Југославије добили смо адресу једног одгајивача пекинезера: то је Добривоје Трифуновић, Радичка 14, Лапово. Цене пекинезера су различите (што зависи од такозваног „ледиња“ тј. колико су му тата и мама „отмени“ односно „чистокрвни“) али штене углавном не може да се набави испод 5000 нових динара!

Када једна девојчица може да почне да одлази у диско, то пре свега зависи од ње саме. Не може се, на пример, рећи: све девојчице које су напуниле 14 година довољно су одрасле да иду у диско. Ту нису толико битне године колико да ли је код неке девојчице развијен осећај одговорности, самосталности, да ли је са родитељима успоставила добар однос са узајамним поверењем.

РЕШЕЊЕ СА СТРАНА 44-45:

1. а) $1/6 \times (5/6)^{n-1}$
б) $5/11$
2. $1/8$

ЕТО, САД ЗНАТЕ!

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Митар ни у једном разговору није поменуо шта је то што су украли Мехмеду. Према томе Гвозден није могао да зна да је у питању новац.

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија — 3. Мелодије 130 динара.

Плаћате поштару
Васиљевић Милун
пост ресторант
11001 Београд

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Вукоје Булатовић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Ђорђе Радишић (председник), Драгослав Антић, Добривоје Арсић, Драгомир Вуксановић, Неда Живковић, Радомир Животић, Олга Јанковић, Живорад Љубичић, Војислав Марјановић, др Иван Николић, Петар Петровић, Снежана Стаменковић (потпредседник), Јелисавета Суруџић, Невзад Худаверди.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	\$ 65.—
СР НЕМАЧКА	DM 115.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr. 107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr. 267.—
ШВЕДСКА	Skr. 271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

